

การพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

บทคัดย่อ

ของ

สุชานันท์ สันติจิตรุ่งเรือง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2548

สุชานันท์ สันติจิตรุ่งเรือง. (2548). การพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชายและหญิงอายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน สำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากมา 1 ห้องเรียนจากจำนวน 2 ห้องเรียน แล้วคัดเลือกนักเรียนที่มีพัฒนาการเขียนอยู่ในชั้นที่ 1 ขึ้นขีดเขียน จำนวน 15 คน เพื่อทำกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนใช้เวลาในการทดลองจำนวน 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 วันๆ ละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน และเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน มีค่าความเชื่อมั่น .74 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ One-Way-Repeated-Measure ANOVA และ t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนและระหว่างการใช้กิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีการพัฒนาการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยในระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์ เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยการพัฒนาการเขียนสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมตลอดช่วง 8 สัปดาห์ และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการพัฒนาการเขียนระหว่างช่วงสัปดาห์พบว่าคะแนนการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่เพิ่มขึ้นตลอดช่วง 8 สัปดาห์ ยกเว้นในช่วงสัปดาห์ที่ 2 เท่านั้นที่คะแนนการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

WRITING DEVELOPMENT OF YOUNG CHILDREN THROUGH WRITING
SKILL PRACTICE

AN ABSTRACT
BY
SUCHANUN SUNTICHITRUNGRUANG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwitrot University
May 2005

Suchanun Suntichitrungruang. (2005). *Writing Development of Young Children Through Writing Skill Practice*. Master Thesis, M.Ed. (Early Childhood Education).
Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee :
Assoc. Prof. Dr. Sirima Pinyoanuntapong Assoc. Prof. Dr. Boonchird
Pinyoanuntapong.

The purpose of this research was to study the writing development of young children through Writing Skill practice. The sample was 15 kindergarten 1 aged 4-5 years of the second semester in academic year 2003 at Surao Bang Chan School in Min Buri District under the Bangkok Metropolitan Administration. The sample was selected by simple random sampling technique by labeling one from two classrooms and 15 students were selected from those in the first stage (scribble stage) of writing development to practice Writing Skill. The experiment was carried out 24 times, eight weeks, three days each week, and 30 minutes each day. The instruments were Writing Skill practice plans and writing scoring rubric guides with the reliability of 0.74. The data were analyzed with the One-Way-Repeated-Measure ANOVA and t-test dependent.

The results of this study revealed that writing development of young children through Writing Skill practice was significantly higher at .01 level. During the activities in the period of 8 weeks, the young children had mean scores of writing development higher than before the activities. When analyzing the changing of writing development during the weeks, the researcher found that young children's writing development through Writing Skill practice had been higher through 8 weeks, but in the second week the writing development of young children was not significantly different higher.

การพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุชานันท์ สันติจิตรุ่งเรือง

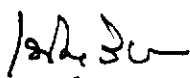
เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

ของ
นางสุชานันท์ สันติจิตรุ่งเรือง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

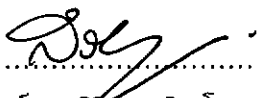

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่ 20 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะความเมตตาจากรองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนันต์พงษ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนันต์พงษ์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อคิด คำแนะนำ ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ และอาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วราภรณ์ รักวิจัย อาจารย์อารี เกษมรัตน์ อาจารย์ประไพ แสงดา อาจารย์ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์ อาจารย์อริยพร จำเริญดี และอาจารย์ ชฎาธาร คำเนียม ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายประยูรศักดิ์ มงคลประสิทธิ์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสุเหร่าบางชัน นางวรรณุช พูลทรัพย์ และบุคคลทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ บพการี นายสว่าง-นางประไพ พหลยุทธ์ และนายสาโรช พหลยุทธ์ พี่ชายอันเป็นที่รัก

สุชานันท์ สันติจิตรุ่งเรือง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมุติฐานในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน.....	6
ความหมายของการเขียน.....	6
ทฤษฎีพัฒนาการเขียน.....	7
ความสำคัญของการเขียน.....	8
จุดมุ่งหมายของการเขียน.....	9
องค์ประกอบของการเขียน.....	10
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน.....	10
ลักษณะการเขียนและการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย.....	12
แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนของเด็กปฐมวัย.....	22
พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก.....	23
การพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก.....	25
ความหมายของการจัดประสบการณ์.....	25
หลักการจัดประสบการณ์.....	26
แนวการพัฒนาการเขียนตามแนวการสอนแบบภาษาธรรมชาติ.....	29
แนวการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด.....	30
ความสัมพันธ์ของการวาดภาพกับการเขียน.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ) ความหมายของกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน.....	33
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	36
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	36
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
ความมุ่งหมาย สมมุติฐาน ขอบเขตการวิจัย	61
วิธีการดำเนินการวิจัย	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	63
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	75
ภาคผนวก ก	76
ภาคผนวก ข	81
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	99

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เกณฑ์การให้คะแนนการ พัฒนาการเขียน.....	40
2 แบบแผนการทดลอง	43
3 วันและกิจกรรมที่ทำการทดลอง.....	44
4 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการ พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย ที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนก่อนพัฒนาและระหว่างการพัฒนาการเขียนใน แต่ละช่วงสัปดาห์.....	49
5 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการ พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนการพัฒนาและระหว่างการพัฒนาการเขียนโดยใช้กิจกรรมฝึกทักษะ การเขียนทั้ง 8 สัปดาห์	52
6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำการ พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย	53
7 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของการ พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย	54

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 การเขียนโดยผ่านการวาดรูป.....	13
3 การเขียนโดยผ่านการขีด ๆ เขียน ๆ.....	14
4 การเขียนโดยการทำตัวอักษรเหมือนแบบ	14
5 การเขียนโดยผ่านการคัดลอกจากหนังสือ	14
6 การเขียนโดยผ่านการคิดแบบของตนเองขึ้น	15
7 การเขียนโดยการสะกดตามแบบ	15
8 การขีดเขียน	17
9 การวาดภาพแทนเขียน	17
10 การเขียนตั้งชื่อผลงาน.....	17
11 การเขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์	18
12 การเขียนคล้ายตัวอักษร	18
13 การเขียนลอกเลียนแบบ	19
14 บัตรร่างรูปคนเพื่อให้เด็กเลียนแบบทำทาง	20
15 แสดงการเปรียบเทียบการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายสัปดาห์	
ในช่วงเวลาก่อนการทดลองและระหว่างการทดลอง.....	51
16 เส้นภาพเปรียบเทียบการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย	53
17 แสดงการพัฒนาการเขียนแนวนอน (รายบุคคล).....	55

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งเน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างให้เด็กเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว เด็กจะต้องสามารถอย่างยอดเยี่ยมในการเขียน การฟัง การพูดและกรรมวิธีสื่อสาร ด้วยภาษา เป็นกุญแจแห่งการเรียนรู้ของมนุษย์ (Rice & Wilcox. 1995 : 4) นั้นหมายถึง “ภาษา” ต้องดีพอ จึงจะสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัย เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการสื่อความหมายระหว่างกัน และกัน พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยนับได้ว่าเป็นรากแก้วของการเรียนรู้ของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษา (สิริพรรณ ดันดิรัตน์ไพศาล. 2545 : 7) ในช่วงปฐมวัยเป็นวัยที่เจริญเติบโตและพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งระยะนี้ การเจริญทางภาษามีมาก หากได้รับการส่งเสริมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาการอย่างรวดเร็วนับว่าเป็นช่วงพลังแห่งการเจริญเติบโตของงามของชีวิต (สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. 2544 : 19) ในการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน เขียน จะต้องพึ่งพาอาศัยกัน จึงควรได้รับการพัฒนาไปพร้อมกัน (Sower. 2000 : 2)

การส่งเสริมทักษะการเขียนในเด็กปฐมวัยนั้น เด็กควรเรียนรู้ทักษะการเขียนอย่างมีความสุขและสนุกสนาน การส่งเสริมทักษะการเขียนควรให้เป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติ (อารี สันตผลวี. 2537 : 64) ดังนั้นในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเขียนจึงต้องคำนึงว่า การสอนภาษาให้กับเด็กที่โรงเรียนควรสอนให้ง่ายเหมือนกับที่บ้าน ครูควรสอนเด็กในทิศทางตามธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเขา (สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. 2538 : 25) ชอมสกี (Chomsky) และ เคน กูดแมน (Ken Goodman) นักภาษาศาสตร์ทางด้านจิตวิทยา มีความเชื่อว่า เด็ก ๆ มาโรงเรียนพร้อมกับความสามารถทางภาษาที่มีอยู่แล้ว ตามธรรมชาติ เด็ก ๆ เรียนรู้ภาษามาตั้งแต่เกิด พ่อแม่เป็นสิ่งแวดล้อมทางด้านภาษาของเด็ก ดังนั้นการสอนภาษาให้กับเด็กที่โรงเรียนควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน ภาษาที่นำเสนอต้องมีความหมายและการเรียนการสอนควรมีรากฐานมาจากสิ่งที่เป็นจริง สามารถสัมผัสได้นำไปใช้ได้จริง (บังอร พานทอง. 2540 : 29 - 35) นอกจากนี้ กุลยา ดันติผลาชีวะ กล่าวว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้เด็กรู้หนังสือ หมายถึงความเข้าใจตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม และโลกรอบตัว ดังนั้นการจัดการศึกษาจะจัดควบคู่ไปกับการส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กเต็มตามศักยภาพ (กุลยา

ต้นติผลาชีวะ. 2544 : 3 - 4) และการสอนภาษาควรเน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการสอนเขียนในเด็กปฐมวัยจึงควรที่จัดให้เด็กได้เรียนรู้ตามธรรมชาติของ พัฒนาการตามวัยอย่างมีความสุขตามกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด โดยสอนภาษาที่มีความหมาย และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

จากสภาพดังกล่าว จึงได้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนในเด็กปฐมวัย เช่น การจัดกิจกรรมการฝึกเขียนแบบปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบภาพ การจัดกิจกรรมเสริมการเล่นิทานไม่จบเรื่อง ซึ่งล้วนเป็นกิจกรรมที่มีผลต่อการเปลี่ยนการพัฒนาการเขียนให้สูงขึ้น การจัดกิจกรรมการส่งเสริมทักษะการเขียนที่ดีควรเป็นการจัดกิจกรรมที่ให้เด็กเป็นศูนย์กลางโดยครูเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกให้คำแนะนำกระตุ้นเด็กและสังเกตความสนใจของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ตามศักยภาพ และความรู้เดิม ผ่านการปฏิสัมพันธ์กับวัสดุ (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2538 : 64 - 65) นอกจากกิจกรรมในการพัฒนาการเขียน กิจกรรมการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานสัมพันธ์ของตากับมือด้วยวิธีต่างๆ เช่น การใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบด้วยการวาดภาพระบายสี การปั้น การฉีก การตัดปะ และการประดิษฐ์เศษวัสดุ จะนำไปสู่ความสามารถในการเขียนได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการเขียนที่ดีจะต้องมีการประสานกันอย่างดีระหว่างสายตา มือ การควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็ก การขีดเขียนเส้นในลักษณะต่างๆ การขีดเขียนลวดลาย และสัญลักษณ์ต่างๆ ในการวาดภาพของเด็ก ประกอบด้วยเส้นพื้นฐานที่นำไปสู่การเขียนตัวเลข ตัวหนังสือ (สิริพรรณ ต้นติรัตนไพศาล. 2545 : 13) จากผลการวิจัยของประไพ แสงดา (2544 : 27) เรื่องผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่นิทานไม่จบเรื่องที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่าการเขียนของเด็กอายุ 4 - 5 ปี จะเขียนเป็นลายเส้นที่แตกต่าง ประมวลู ดิตตินันท์ ได้กล่าวว่าการที่เด็กอายุ 4 - 5 ปี เขียนลายเส้นแตกต่างกันแต่ยังดูไม่ออก เนื่องจากกล้ามเนื้อมัดเล็ก ข้อมือ และแขนที่ควบคุมการเขียนยังทำงานไม่ดี เด็กจะเขียนเป็นตัวหนังสือได้ กระดุกและกล้ามเนื้อมัดเล็กจะต้องประสานงานกันอย่างแนบเนียน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการประสานของตาและมือให้พร้อมก่อนที่เด็กจะเขียนตัวหนังสือ โดยจัดชุดกิจกรรมให้เด็กซึ่งกิจกรรมนั้นจะต้องเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน (ประมวลู ดิตตินันท์. 2537 : 41) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของเบญจมาศ วิไล (2544 : บทคัดย่อ) เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยโดยการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบการประเมินสภาพจริง พบว่า เด็กปฐมวัยพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยย่อมแสดงถึงศักยภาพของมนุษย์ทุกคนที่มีภายในตัวซึ่งติดตัวมาแต่กำเนิดศักยภาพต่างๆ นั้นสามารถพัฒนาและนำออกมาใช้ได้ เมื่อได้รับการกระตุ้นทั้งจากสิ่งเร้าภายนอกและจงใจภายใน (ภรณ์ คุรุรัตน์. 2537 : 1) ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนในเด็กปฐมวัยควรส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กควบคู่กันไปเพราะความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและ

การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและตามีผลต่อการเขียนอย่างยิ่ง (ราตี ทองสวัสดิ์. 2535 : 103-104 ; เยาวพา เดชะคุปต์. 2539 : 127 ; อติศักดิ์ เพิ่มพวง. 2539 : 3) ตลอดจนอริยพร คงนาง (2542 : 72) ได้เสนอไว้ในงานวิจัยเรื่องแนวโน้มนการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการว่า ควรให้มีการศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะในฐานะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเขียนจากกิจกรรมในการพัฒนาการเขียนและการพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่ากิจกรรมในการพัฒนาการเขียนมีหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการใช้สีทา กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมแต่ละกิจกรรมจะเน้นพัฒนาการตามวัยและให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมในการพัฒนาการเขียนเริ่มจากการพัฒนาการขีดเขียนและในที่สุดสามารถพัฒนาการเขียนลอกเลียนแบบได้

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนซึ่งเป็นกิจกรรมที่พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมหลากหลายผสมผสานกับความรู้เดิมมีแนวในการจัด 4 ประการ คือ การสร้างความคุ้นเคยกับตัวอักษร การจัดสิ่งแวดล้อมด้วยตัวอักษร การใช้สื่อที่มีตัวอักษรประกอบ และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่นตลอดจนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นกิจกรรมเสริมพัฒนาการตามวัย โดยเริ่มจากการใช้สีทาในการจูงใจให้เด็กเขียน เมื่อเด็กได้รับการฝึกฝนการเขียนในขั้นขีดเขียน แล้วจึงใช้การจัดทำรายการต่างๆที่เด็กเห็นในชีวิตประจำวันเพื่อส่งเสริมพัฒนาการวาดภาพแทนการเขียน เพื่อเด็กได้คุ้นเคยกับตัวอักษร จึงเลือกใช้ตัวอักษรจากหนังสือพิมพ์มาผสมคำตามแบบในการพัฒนาการเขียนคล้ายตัวอักษร กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาการเขียนลอกเลียนแบบ คือเขียนคำอวยพรตามแบบในบัตรอวยพรตามเทศกาล กิจกรรมที่เลือกใช้ในกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนทั้ง 4 กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่หลากหลายทุกกิจกรรมเป็นกิจกรรมพัฒนาการเขียน อีกทั้งเด็กจะเป็นผู้ลงมือกระทำได้เลือกเรื่องราวที่จะเขียน ตลอดจนได้ทำกิจกรรมด้วยการขีดเขียนเรื่องใกล้ ๆ ตัว ทั้งนี้เด็กได้เรียนรู้การเขียนตามธรรมชาติอย่างมีความสุข ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัยได้พัฒนารูปแบบการจัด กิจกรรมให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนที่มีต่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อหาระดับพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนก่อนและระหว่างการใช้กิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์

2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้การจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนก่อนและระหว่างการใช้กิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการใช้สื่อ การจัดสิ่งแวดล้อมด้วยอักษร และจัดประสบการณ์การพัฒนาการเขียนผ่านการเล่น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 72 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากได้นักเรียนห้องอนุบาลปีที่ 1/1 แล้วคัดเลือกนักเรียนที่มีการพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 จำนวน 15 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ การใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาการเขียน

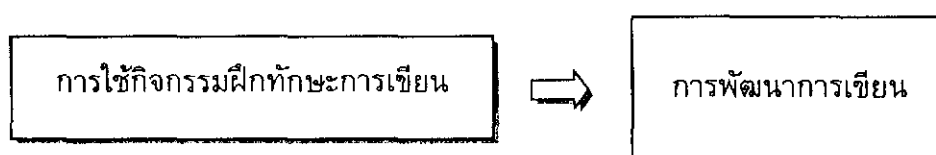
นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. การจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน หมายถึง การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาการเขียนโดยมีแนวทางในการจัดกิจกรรม คือ การสร้างความคุ้นเคยกับตัวอักษร

ให้เด็กโดยใช้นิทานประกอบการวาดภาพเล่าเรื่อง การจัดสิ่งแวดล้อมด้วยตัวอักษร โดยจัดมุม การเขียนซึ่งประกอบไปด้วย กระดาษ ดินสอ สีไม้ สีเทียน บัตรเขียน ของจดหมาย บัตรอวยพร ใบเสร็จต่าง ๆ การใช้สื่อที่มีอักษรประกอบ เช่น หนังสือนิทาน บัตรคำต้นแบบ รายการต้นแบบ และการจัดประสบการณ์การเขียน เด็กจะได้รับการจัดประสบการณ์พัฒนา การเขียนผ่านการเล่น

3. การพัฒนาการเขียน หมายถึง ความสามารถของเด็กที่แสดงออกถึง พัฒนาการเขียน 6 ลักษณะ ดังนี้ 1) ขีดเขียน เป็นการขีดเขียนด้วยเส้นที่แตกต่างกัน 2) วาดภาพแทนเขียน เป็นการขีดเขียนด้วยการวาดภาพหรือ สัญลักษณ์ 3) เขียนตั้งชื่อผลงาน เป็นการขีดเขียนด้วยสัญลักษณ์โดยเชื่อมโยงกับงานเขียน 4) เขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์ เป็นการขีดเขียนด้วยสัญลักษณ์ หรือ ตัวอักษร 5) เขียนคล้ายตัวอักษร เป็นการขีดเขียนโดยไม่เลือกตัวอักษร 6) เขียนลอกเลียนแบบ เป็นการเขียนด้วยการลอกเลียนจากต้นแบบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนมีการพัฒนาการเขียนในแต่ละช่วง สัปดาห์แตกต่างกัน
2. เด็กปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาการเขียนสูงขึ้นหลังจากใช้กิจกรรม ฝึกทักษะการเขียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน
 - 1.1 ความหมายของการเขียน
 - 1.2 ทฤษฎีพัฒนาการเขียน
 - 1.3 ความสำคัญของการเขียน
 - 1.4 จุดมุ่งหมายของการเขียน
 - 1.5 องค์ประกอบของการเขียน
 - 1.6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน
 - 1.7 ลักษณะการเขียนและพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย
 - 1.8 แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนของเด็กปฐมวัย
 - 1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน
 - 1.10 พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก
 - 1.11 การพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
 - 1.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน
 - 2.1 ความหมายของการจัดประสบการณ์
 - 2.2 หลักการจัดประสบการณ์
 - 2.3 แนวการพัฒนาการเขียนตามแนวการสอนแบบภาษาธรรมชาติ
 - 2.4 แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด
 - 2.5 ความสัมพันธ์ของการวาดภาพกับการเขียน
 - 2.6 ความหมายของกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

1.1 ความหมายของการเขียน

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งในทักษะทางภาษาทั้ง 4 มีความสำคัญ ใช้ในการถ่ายทอดสื่อความหมายให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ ได้มีผู้ให้ความหมายของการเขียนไว้ดังนี้

เพ็ตตี (Petty. 1985 : 182) กล่าวว่า การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่มีความยุ่งยากเพราะต้องใช้ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์และความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละคน

อะราพอฟ (Arapoft, 1967 : 119 -120) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางความคิดและย่ำว่า ในขณะที่เขียนหนังสือจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้และพยายามเรียงลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามขั้นตอน

จอห์นและแมรี (John and Marry. 1995 : 232) ได้ให้ความหมายการเขียนในเด็กปฐมวัยว่า หมายถึง รอยขีดๆ เขียน ๆ ซึ่งมีความหมายอาจจะเขียนตัวอักษรจริงหรือไม่ก็ได้ การเขียนจะมีความก้าวหน้าเป็นขั้นๆ กระบวนการที่ใช้ในการเขียนมีความหมาย ผู้เขียนใช้การเขียนเป็นสื่อในการเสนอความคิด

ราศี ทองสวัสดิ์ (2527 : 182) กล่าวว่า การเขียนของเด็กปฐมวัยควรหมายถึง การเขียนเส้นยุ่ง ๆ หรือวาดภาพต่าง ๆ ตามวัย หากเด็กสามารถพัฒนาการเขียนเหล่านี้ได้ก็จะช่วยให้เด็กสามารถเขียนภาพที่มีความหมายได้

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2535 : 3) กล่าวว่า การเขียนเป็นทั้งศิลปะและศาสตร์ เป็นการสื่อสารความรู้ ความคิด ทศนคติ และอารมณ์เป็นตัวอักษรจากผู้เขียนถึงผู้อ่าน

บันลือ พฤษะวัน (2535:7) กล่าวว่า การเขียนเป็น หมายถึง ความสามารถที่ผู้เขียนสามารถใช้การเขียนในการสื่อความที่แสดงความคิด ความต้องการ

หรรษา นิลวิเชียร (2539 : 172) กล่าวว่า การเขียนของเด็กปฐมวัย คือการจับปากกา หรือ ดินสอลากไปมาบนกระดาษ แล้วสามารถบอกได้ว่ารอยขีดนั้น คืออะไร และเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวได้

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การเขียนในเด็กปฐมวัย หมายถึง รอยขีดเขียนใด ๆ ของเด็กปฐมวัยอันเป็นความต้องการที่จะสื่อสารบอกถึง ความรู้สึก ความต้องการ หรือจินตนาการ

1.2 ทฤษฎีพัฒนาการเขียน (Theory of Writing Development)

ได้มีผู้กล่าวถึงทฤษฎีการเขียนในเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

ฮอลิเดย์ (Morrow 1993 : 237-239 : citing Halliday. 1975. Learning how to mean : Exploration in the development of language) กล่าวว่า การพัฒนาภาษาของเด็กสามารถพัฒนาได้โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อที่จะแสดงความรู้สึก และเปลี่ยนความคิด และเข้าใจความหมายของคนในสังคม

ไวโกตสกี (Morrow. 1993 : 239 ; citing Vygotsky. 1978. Mind in society : the development of psychological processes) กล่าวว่า เด็กพัฒนาภาษาเพื่อที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ฉะนั้นเด็กต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจ ใช้ และสร้างสัญลักษณ์ขึ้น นั่นคือการสื่อสารภาษาโดยใช้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก กระบวนการพัฒนาสัญลักษณ์เด็กต้องเรียนรู้ที่จะฟัง พูด เขียน และอ่าน ซึ่งคือการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษา ตั้งแต่ทารกเรียนรู้ที่จะฟังเพื่อที่จะพูดหรือใช้กิริยาท่าทาง หรือการใช้สัญลักษณ์ หรือการวาดรูป จนกระทั่งพัฒนามาเป็นการเขียนและการอ่าน

ไดสัน (Morrow. 1993 : 293 ; citing Dyson 1985. Individual differences in emergine writing) กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้การรู้หนังสือนั้นคือ เด็กต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับสัญลักษณ์ และติดต่อในสังคมโดยใช้สัญลักษณ์แยกเป็นระยะได้ ดังนี้ 1) พัฒนาการรู้หนังสือโดยผ่านพัฒนาการทางภาษา 2) พัฒนาการทางภาษาโดยผ่านพัฒนาการทางสัญลักษณ์ 3) พัฒนาการทางสัญลักษณ์โดยผ่านพัฒนาการทางสังคม และการเข้าใจวัฒนธรรม

เด็กส่วนใหญ่จะมีการพัฒนาภาษาอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีช่องว่างระหว่างระยะใดระยะหนึ่ง และมีทิศทางของแต่ละคน พัฒนาการรู้หนังสือของเด็กเริ่มจากการเรียนรู้ที่จะติดต่อกับคนอื่น ขั้นแรกคือ การพูดที่ไม่มี ความหมาย พัฒนามาสู่การพูดที่มีความหมาย พัฒนามาสู่การเล่นกับสัญลักษณ์ และในที่สุดคือการเขียน ระยะใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจะพื้นฐานมาจากระยะก่อน ๆ ทั้งนี้เพื่อที่จะหารูปแบบใหม่ในการติดต่อดสื่อสาร

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า เด็กพัฒนาการเขียนเพื่อความเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นเด็กจึงเรียนรู้ที่จะใช้การสื่อสารภาษาจากสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้น และในที่สุดเด็กสามารถรู้จักตัวอักษร เข้าใจความหมายแล้วสามารถนำตัวอักษรมาเรียบเรียงที่จะใช้ในการติดต่อดสื่อสาร

1.3 ความสำคัญของการเขียน

การเขียนมีความสำคัญเพราะเป็นทักษะในการสื่อสารมีผู้สรุปความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

นวดล จันท์เพ็ญ (2531 : 9) ได้สรุปความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้ 1)การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์ 2) การเขียนเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้ 3) การเขียนสามารถสร้างความสามัคคีในมนุษยชาติ 4) การเขียนเป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์

กรรณิการ์ พวงเกษม (2532 : 31) กล่าวว่า การเขียนเป็นวิธีการหนึ่งที่เด็กได้แสดงออก เป็นพัฒนาการทางภาษาอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับการพูด การเขียนเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาความมีเหตุผลในเด็ก เป็นการแสดงออกซึ่งสุนทรีย์และตามความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นทางที่จะระบายอารมณ์ เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้มีขึ้นในตนเอง ครูควรต้องแนะนำให้เด็กรู้จักเขียนโดยใช้ความคิด ใช้ประสบการณ์ ความพอใจตลอดจนทักษะทั้งภาษาในระดับของเด็กเอง

ถวัลย์ มาศจรัส (2545 : 1) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความคิดเห็น ทรรศนะ อารมณ์ จินตนาการ และที่ต้องการสื่อสารอื่น ๆ ของตนเองผ่านงานเขียนโดยใช้สัญลักษณ์ที่กำหนดรู้ร่วมกันเป็นสื่อกลางของการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

จากที่นักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญ คือ เป็นความสามารถในการสื่อสารซึ่งประกอบด้วยสุนทรีย์และความคิดสร้างสรรค์ ถือเป็นการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ครูควรพัฒนาทักษะด้านการเขียนตามศักยภาพ

1.4 จุดมุ่งหมายของการเขียน

จุดมุ่งหมายในการเขียนมีหลายประเด็น มีผู้กล่าวไว้น่าสนใจดังนี้

การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนนั้นย่อมต้องมีจุดมุ่งหมายไว้ในใจก่อนว่าจะเขียนเพื่อใคร เขียนทำไม และเขียนอย่างไร จึงจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งบุญยงค์ เกศเทศ (2524 : 6-7) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายของการเขียนไว้ดังนี้ เขียนเพื่อเล่าเรื่อง เช่น เล่าเหตุการณ์ เล่าประสบการณ์ เพื่ออธิบายคำหรือความหมาย เช่น อธิบายคำที่มักเขียนผิด เพื่อโฆษณาจูงใจ เช่น โฆษณาสินค้าต่างๆ เพื่อปลุกใจ เช่น เพลง บทความปลุกใจ เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแนะนำ เพื่อสร้างจินตนาการ เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย เพื่อล้อเลียนเสียดสี เช่น เรื่องทำนองดลกแฝงแฉคิด เพื่อประกาศ แจ้งความ เชิญชวน เช่น ประกาศของทางราชการ เพื่อวิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์วรรณกรรม เพื่อวิจารณ์ เช่น การวิจารณ์หนังสือ เพื่อเป็นข่าว เช่น การเสนอข่าว เพื่อเฉพาะกิจ เช่น การเขียนประกอบการ์ตูน การเขียนจดหมาย

ผกาศรี เย็นบุตร (2526 : 95) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียนแต่ละครั้งไว้ดังนี้ เพื่ออธิบาย เป็นการบอกความรู้สึกให้ทราบ ต้องการให้ผู้อ่านทราบความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น รู้สึกรัก โกรธ ฯลฯ เพื่อเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนใจ เปลี่ยนความรู้สึกของผู้อ่านตามที่ผู้เขียนต้องการเช่น ชักชวนให้เห็นจริงหรือปฏิบัติตาม

หรรษา นิลวิเชียร (2535 : 232-234) กล่าวถึงการกำหนดจุดมุ่งหมายการเขียนในเด็กปฐมวัยไว้ว่า เด็กจะพัฒนาความสามารถการเขียนจากชั้นง่าย ๆ ไปสู่ชั้นที่ซับซ้อนขึ้น ทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึงความประทับใจของตน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อแสดงความต้องการ หรือเพื่อเสนอสิ่งบันเทิง เด็กต้องการประสบการณ์ทำเครื่องหมายและการทดลองเขียนคำเขียนประโยค เพื่อที่จะได้เกิดการค้นพบว่า เครื่องหมายเหล่านี้มีความหมาย

วินัย รอดจ่าย (2540 : 25-26) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนไว้ ดังนี้ เพื่อบันทึกความทรงจำในเยาว์วัยไว้ไม่ให้ลืมเลือนไป เพื่อแบ่งความนึกคิดบางสิ่งบางอย่างในหัวใจให้ผู้อื่นได้รู้ เพื่อดำรงอารมณ์บางอย่างให้คงอยู่ เช่น อารมณ์รัก สุขเศร้า โกรธเคือง เพื่อแสดงความประทับใจ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ เพื่อคลายความเครียด เพื่อชดเชยชีวิตที่ไม่ได้รับการตอบสนองสมัยเด็ก เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรักในเรื่องที่จะเขียน

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการเขียนผู้เขียนกำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจในงานเขียนที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารได้ดีถูกต้อง การเขียนในเด็กปฐมวัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสดงความต้องการ หรือบอกความประทับใจและแสดงให้เห็นถึงความคับข้องใจในเรื่องที่ไม่เข้าใจ

1.5 องค์ประกอบของการเขียน

นักการศึกษากล่าวเรื่ององค์ประกอบของการเขียน ไว้ดังนี้

สนธิ นิยมเล็ก (2540 : 181-182) และ วรณี โสมประยูร (2527 : 142) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การเขียนมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ ผู้เขียนหรือผู้ส่งสาร ผู้เขียนเป็นจุดกำเนิดที่ทำให้เกิดงานเขียนขึ้น ลักษณะต่าง ๆ ของผู้เขียน ที่ช่วยให้เกิดงานเขียนได้แก่ การแสดงความคิดเห็น ความสามารถในการใช้ภาษาลำดับความ ลักษณะท่าทางการความรู้ การแสดงความคิดเห็น ความสามารถในการใช้ภาษาลำดับความ ลักษณะท่าทางการเขียนที่ส่งผลไปถึงลายมือของผู้เขียน และควมมีมารยาทในการเขียน ภาษา ภาษาที่ใช้ในการเขียนมี 3 ระดับคือ ภาษาพูด ภาษากึ่งแบบแผน และภาษามีแบบแผน สามารถสอนผู้เรียนเขียนภาษาได้ทั้ง 3 ระดับ แต่ความสำคัญอยู่ที่การเลือกใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับ กาลเทศะ บุคคล จุดหมาย สถานที่ เวลา และสถานการณ์สิ่งแวดล้อม เครื่องมือ เครื่องมือที่ทำให้เกิดสื่อสาร คือ เครื่องเขียน เช่น ดินสอ ปากกา กระดาษ หรืออื่น ๆ ที่ใช้แทนกันได้และตัวอักษรที่อาจจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าลายมือ ถ้าลายมือสะอาดเรียบร้อย ถูกต้องและชัดเจน ถือว่าเป็นเครื่องมือ ที่มีประสิทธิภาพ ผู้อ่าน ผู้อ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้เขียนต้องคำนึงถึง เพราะเป้าหมายสำคัญของการเขียนคือ มุ่งให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่สื่อสารออกไป ดังนั้นผู้เขียนจึงจำเป็นต้องเลือกเนื้อหา ภาษา วิธีเขียน รูปแบบการเขียน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้อ่าน จึงทำให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพ

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการเขียนมี 4 ประการ ที่ครูต้องยึดเป็นหลักและคำนึงถึงเสมอก่อนที่จะวางแผนทางการสอน ปัจจัยที่ส่งเสริมการเขียน คือ สิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่นสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ดังนั้นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากการสื่อสารที่ได้รับการฝึกตั้งการใช้สัญลักษณ์ ครูและผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยจึงควรสนับสนุนให้การส่งเสริมให้เด็กได้ถ่ายทอดความคิดจินตนาการสู่ภาษาสัญลักษณ์ ตัวอักษรในที่สุด

1.6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

เนื่องจากการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจของตนเองออกมาเพื่อสื่อความหมายของตนให้ผู้อื่นเข้าใจ และเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิดสติปัญญาตลอดจนเจตคติด้วย การเขียนจึงเป็นทักษะการแสดงออกที่สำคัญและสลับซับซ้อน นักการศึกษาได้กล่าวด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน ดังนี้

วรณี โสมประยูร (2537 : 148) กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนมีหลายประการ ดังนี้ 1) อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการเขียนการเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้อวัยวะของร่างกายหลายอย่างประกอบกันดังนี้ มือ การพัฒนากล้ามเนื้อมือมีส่วนสำคัญในการเขียน เด็กบางคนไม่สามารถบังคับกล้ามเนื้อให้เขียนตัวอักษรได้ บางคนมือพิการก็ทำให้เขียนไม่ถนัดหรือ

ไม่สามารถเขียนได้เลย การเขียนต้องใช้มือเป็นประการสำคัญ ดังนั้นจึงต้องมีการฝึกกล้ามเนื้อ อยู่เสมอ ดังนั้นจึงต้องมีการฝึกกล้ามเนื้อด้วย ตา การเขียนจำเป็นต้องใช้สายตาขณะเขียน สำหรับเด็กที่มีพัฒนาทางอวัยวะตาไม่เจริญไปตามปกติจะมองภาพกลับกันกับภาพจริง คือ มองตัวอักษรกลับหัว ความสัมพันธ์ระหว่างตากับกล้ามเนื้อ การเขียนต้องอาศัยตามองเพื่อ รับเข้าและใช้มือเขียนสิ่งที่มองนั้น นอกจากนี้ตายังมองสิ่งที่เขียนว่าเหมือนที่คิดไว้หรือไม่

2) สมมองหรือสติปัญญาเมื่อการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และเป็นเครื่องมือ สำหรับพัฒนาความคิดและสติปัญญาดังกล่าวข้างต้นแล้ว สมมองก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ต่อการเขียนอย่างยิ่ง เพราะถ้าสมมองไม่คิดสิ่งใดแล้วก็ไม่มีความต้องการที่จะเขียนแสดงสิ่งนั้น ออกมาให้ผู้อื่น เข้าใจ นอกจากนี้สมมองยังเกี่ยวข้องกับการเขียนในเรื่องต่างๆ อีก เช่น ความสามารถในการรับรู้และจำสิ่งต่อไปนี้ การสังเกตสิ่งที่เขียนว่ามีลักษณะอย่างไรการเห็น ความสัมพันธ์ของเรื่องที่เขียน การลำดับความคิดเพื่อบรรยายเรื่อง การจำลักษณะตัวอักษร คำ ประโยค และข้อความความสามารถในการแสดงออกที่ต่างกัน เนื่องจากความสามารถใน การรับและการถ่ายทอดของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน กล่าวคือ บางคนเขียนได้เร็ว แต่บางคน บังคับกล้ามเนื้อให้เขียนได้ไม่ดี ช่วงความสนใจและความตั้งใจต่างกันเด็กที่มีช่วงความสนใจสั้น มักเขียนได้น้อย ทำให้ทักษะการเขียนไม่ดีเท่าที่ควร และมีความตั้งใจเรียนน้อยลง การเขียน มีความจำเป็นต้องโยงความคิดให้สัมพันธ์และต่อเนื่องกัน เพราะความคิดที่สัมพันธ์และ ต่อเนื่องกันนั้นจะเป็นสื่อให้เด็กสามารถเขียนเรื่องราวต่างๆ ให้ติดต่อสัมพันธ์กันได้มากขึ้น

3) สิ่งแวดล้อมการเขียนเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการพูด ฟัง อ่านมาก่อน ดังนั้นการเขียนจึงต้อง อาศัยประสบการณ์พื้นฐานอื่น ๆ ทั้งจากบ้าน โรงเรียน และสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกัน และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการเขียนของเด็ก ดังนี้ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่ ฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ภาษาพูดที่บ้าน เชื้อชาติ จำนวนพี่น้อง ในครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมเมื่อลงมือเขียนเด็กต้องควบคุมกล้ามเนื้อให้ ลากดินสอดำที่ต้องการ สายตาก็ต้องพิจารณาว่าถูกต้องตามที่คิดไว้หรือไม่ สิ่งแวดล้อมทาง โรงเรียน โรงเรียนทำหน้าที่สร้างเสริม ปรับปรุง และแก้ไขพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนั้นทักษะทาง ภาษาของเด็กซึ่งรวมทักษะการเขียนด้วยย่อมพัฒนาไปตามสภาพแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อภาษา ของเด็กมาก เฉพาะอย่างยิ่งการเขียนของเด็กมักเริ่มต้นจากครู เช่นวิธีเขียนของครูที่เป็น ด้นแบบของการเขียนของเด็ก วิธีสอนเขียนของครู เจตคติของครู และบรรยากาศการเรียนเขียน ครูที่จัดบรรยากาศให้เด็กมีอิสระในการคิด ย่อมช่วยให้เด็กสามารถเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้ สมบูรณ์เต็มที่ ส่วนเพื่อนนั้นถือเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวเด็กมาก เพราะในการเขียนเด็กจะ ชักถามเพื่อนหรือลอกการเขียนจากเพื่อน เป็นต้น สิ่งแวดล้อมทางสังคมและชุมชน เด็ก ๆ ต้องเกี่ยวข้องกับสังคมและชุมชนตลอดเวลา ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางชุมชนและสังคมย่อมมี บทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาเด็กในด้านพฤติกรรม บุคลิกภาพ เจตคติ ทักษะทางภาษา และ

อื่น ๆ สำหรับทางด้านภาษาไทยโดยเฉพาะการเขียนเด็กมักฟังและอ่านจากสื่อมวลชนด้วย เด็กจึงเขียนตามประสบการณ์ที่พบจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเอกสารต่าง ๆ

สรุปได้ว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน ประกอบด้วย ดา และกล้ามเนื้อมือ สมทรงหรือสติปัญญา ใช้คิด หาความสัมพันธ์และจดจำ และสิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้าน โรงเรียน สังคมและชุมชน ที่เด็กอาศัย

1.7 ลักษณะการเขียนและพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

ลักษณะการเขียนของเขียนของเด็กปฐมวัย มีผู้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

หรรษา นิลวิเชียร (หรรษา นิลวิเชียร. 2535ก : 93 : อ้างอิงจาก หรรษา นิลวิเชียร และพรรณรัตน์ เ่งาธรรมสาร. 2534) ได้ศึกษาการเขียนที่ปรากฏในเด็กเล็ก จำนวน 193 คน มาวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ที่เท็มเพลและคณะ หรรษา นิลวิเชียร. 2535ข : 28 ; อ้างอิงจาก เท็มเพล และคณะ. 1982) ได้ศึกษาไว้ซึ่งปรากฏผลว่าสอดคล้องกัน สรุปลักษณะการเขียนของเด็กปฐมวัยได้ดังต่อไปนี้

1. กฎการเกิดซ้ำ ๆ (Reoccurring Principle) ลักษณะการเขียนของเด็กในขั้นนี้ แสดงให้เห็นว่า เด็กสังเกตเห็นความแตกต่างระหว่างการเขียนกับการวาดภาพ เด็กจะสังเกตเห็นว่าการเขียนมีลักษณะการซ้ำ ๆ กันของเครื่องหมาย ซึ่งอาจประกอบด้วย เส้นโค้ง เส้นตรง และลักษณะเป็นแถว ๆ

2. กฎการซ้ำในรูปแบบที่แตกต่างกัน (Generative Principle) เป็นการค้นพบว่าการเขียนประกอบด้วยตัวอักษรซึ่งมีรูปร่างต่าง ๆ กัน ถึงจะมีการซ้ำ แต่ก็ซ้ำในลักษณะการประกอบของเครื่องหมายที่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าเด็กจะเขียนด้วยกลุ่มตัวอักษรไม่ก็ตัวก็ตาม

3. มโนทัศน์เครื่องหมาย (Sign Concept) คือการที่เด็กเรียนรู้ว่าเครื่องหมายใช้แทนบางสิ่งบางอย่างซึ่งไม่มีเหตุผลว่าทำไมตัวอักษรชนิดนั้นถึงใช้แทนความหมายนั้น ตัวอักษรเป็นเครื่องหมายที่แต่ละชาติแต่ละภาษาคิดกำหนดขึ้นมา และได้รับการสืบทอดต่อ ๆ กันมาหลายชั่วอายุคน สิ่งนี้เองที่เป็นเครื่องจำแนกความแตกต่างระหว่างการเขียนกับรูปภาพ เราเรียนรู้ตัวอักษรใช้แทนคำ และคำใช้แทนความหมายบางสิ่ง เด็กจะเกิดการเรียนรู้ว่าการเขียนก็คือการใช้เครื่องหมายนั่นเอง

4. กฎการยืดหยุ่น (Flexibility Principle) เด็กเรียนรู้ตัวอักษรจากกรอบคร่าว จากโรงเรียน และสังคม การเขียนตัวอักษรนั้นมีข้อจำกัดเกี่ยวกับเครื่องหมายที่เป็นที่ตกลงกันในสังคม เช่น ภาษาไทยมีพยัญชนะ 44 ตัว เส้นพื้นฐานที่ประกอบกันเป็นตัวอักษร 13 เส้น ตัวอักษรประกอบด้วยเส้นหลายชนิด ที่มีรูปร่างต่าง ๆ กัน ระหว่างที่เด็กเรียนรู้การทดลองเกี่ยวกับตัวอักษรนั้น เด็กจะค้นพบว่าตัวอักษรที่เด็กรู้จักนำไปสู่การเขียนตัวอักษรอื่น เช่น ก ถ ภ พ ฟ ดังนั้น บางครั้ง เด็กก็จะคิดประดิษฐ์ตัวอักษรขึ้นมาใหม่ ซึ่งแตกต่างไปจากตัวอักษร

ที่มีอยู่ หรือดัดแปลงตัวอักษรเดิมให้แตกต่างออกไปจากเดิม นั่นก็คือ เด็กค้นพบกฎการยืดหยุ่นนั่นเอง

5. กฎการเรียนรู้แนวและการจัดหน้า (Linear Principles and Principle of Page Arrangement) การเขียนในระยะแรกของเด็กจะประสบปัญหาเรื่องทิศทาง นักจิตวิทยาการรับรู้กล่าวว่า ไม่ว่าเด็กจะมองเก้าอี้จากแง่มุมไหน สายของเด็กก็ยังมองเห็นว่าเป็นเก้าอี้เหมือนกัน เด็กจะไม่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงมุมมอง ดังนั้น ไม่ว่าตัวอักษรจะอยู่ในลักษณะใด เด็กก็จะมองไม่เห็นความแตกต่างเด็กจึงมักจะเขียนตัวอักษรกลับข้างหรือกลับหัวได้อย่างไม่ลำบาก นอกจากนี้เด็กยังมีความสับสนเรื่องการจัดหน้ากระดาษ เทมเพลอธิบายว่า การจัดหน้ากระดาษของแต่ละภาษาไม่เหมือนกัน ภาษาอังกฤษเขียนจากซ้ายไปขวา เมื่อจบบรรทัดก็ขึ้นต้นบรรทัดใหม่ ชาวฮีบรูอ่านจากขวาไปซ้าย คนจีนอ่านจากบนลงล่างและจากซ้ายไปขวา ในภาษาไทยนั้นเรามีระบบการเขียนเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ คือ จากซ้ายไปขวา แต่ก็ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ว่าเด็กมีความสับสนเรื่องทิศทาง

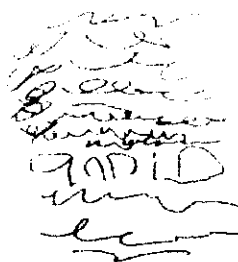
ซูลส์บาย (Morrow. 1993 : citing Sulzby. 1985. Reading Research Quarterly) ได้ทำการศึกษาการเขียนของเด็กปฐมวัย จำนวน 24 คน พบว่าเด็กมีลักษณะการเขียนและพัฒนาการเขียน ตามลำดับ ดังนี้

1. การเขียนโดยผ่านการวาดรูป (Writing via drawing) เด็กจะใช้การวาดรูปเป็นพื้นฐานของการเขียน ทั้งการวาดรูปและการเขียนจะมีความสัมพันธ์กัน เด็กจะมองว่าการวาดรูปและการเขียนเป็นการติดต่อสื่อสารโดยเฉพาะ ดังตัวอย่างภาพประกอบ 2

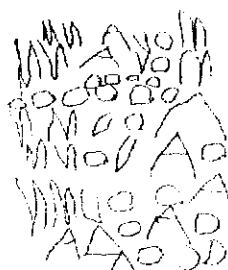
ภาพประกอบ 2 การเขียนโดยผ่านการวาดรูป

2. การเขียนโดยผ่านการขีด ๆ เขียน ๆ (Writing via scribbling) เด็กจะขีด ๆ เขียน ๆ แต่จะไม่เหมือนการเขียน จะพบว่าเด็กขีด ๆ เขียน ๆ จากซ้ายไปขวาได้บ่อยครั้ง เด็กจะเคลื่อนดินสอเหมือนที่ผู้ใหญ่ทำ และจะเขียนโดยทำให้เกิดเสียง การเขียนขั้นนี้คล้ายการเขียนจริง ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 การเขียนโดยผ่านการขีด ๆ เขียน ๆ

3. การเขียนโดยผ่านการทำตัวอักษรเหมือนแบบ (Writing via letter-like forms) เมื่อมองดูผ่านๆ แล้วการเขียนขั้นนี้จะเหมือนตัวอักษรจริง แต่ดูใกล้ ๆ จะเห็นว่าเด็กเขียนไปสมบูรณ์เหมือนตัวอักษรจริงแต่เด็กคิดแบบการเขียนของตัวเองขึ้น ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 การเขียนโดยผ่านการทำตัวอักษรเหมือนแบบ

4. การเขียนผ่านการคัดลอกจากหนังสือ (Writing via reproducing will-learned units or letter strings) เด็กจะเขียนคัดลอกตัวอักษรเป็นชื่อตัวเอง การเขียนของเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกันบางคนอาจจะเขียนตัวอักษรยาวๆ หรือคิดแบบการเขียนของตนเองขึ้น ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 การเขียนโดยผ่านการคัดลอกจากหนังสือ

ตัวอักษรหัวกลับ 5) คัดตัวอักษร เด็กอาจคัดลอกตัวอักษรที่เห็นอยู่รอบตัวหรือบอกข้อความที่ต้องการจะเขียน ให้ผู้ใหญ่ช่วยเขียนให้แล้วจึงนำไปลอก บางครั้งอาจเป็นการลอกหมดทุกตัว บางครั้งเป็นการลอกเฉพาะคำที่ต้องการไปผสมกับคำที่เขียนได้แล้ว 6) เขียนโดยคิดสะกดขึ้นเอง เด็กจะคิดวิธีสะกดขึ้นเองเมื่อเขาไม่ทราบวิธีสะกดแบบผู้ใหญ่ เช่น เด็กเขียน ด ม แทนคำว่า ดอกไม้ 7) เขียนสะกดคำใกล้เคียงหรือเหมือนกับวิธีสะกดของผู้ใหญ่ เช่น เขียนคำว่า "ขอบคุณค่ะ" โดยผสมพยัญชนะและสระตามเสียงของคำที่เขาพูดหรือได้ยิน

นิตยา ประพฤติกิจ (2539 : 178-179) ได้แบ่งพัฒนาการทางการเขียนของเด็กปฐมวัยตามวัย ได้ดังนี้ เด็ก 2 ขวบ ลากเส้นขยุกขยิก ลากเส้นตามรูปร่างกลมได้ จับดินสอหรือปากกาโดยใช้มือทั้งมือจับและทั้งแขนขยับเขยื้อนจะขีดเขียนจนเต็มหน้ากระดาษพอใจก็บรอยขีดเขียนของตน เด็ก 3 ขวบ ชอบเขียนอักษรตัวโต ๆ ทุกหนทุกแห่ง ชอบวาดและระบายสี เด็ก 4 ขวบ จดจำอักษรบางตัวได้ รวมทั้งจำชื่อตนเองได้ อาจเขียนชื่อตนเองได้ หรือเขียนได้เป็นบางตัว ชอบวาดรูปคนวาดแค่เพียงเส้นตรงแนวตั้งและร่างคนหยาบ ๆ ได้ เด็ก 5 ขวบ เขียนชื่อตนเองได้ การเขียนพยัญชนะ ตัวเลข อาจเขียนไม่เรียงลำดับ และบางที่เขียนกลับหัวก็มี สามารถเขียนตัวเลขได้แต่ตัวไม่เท่ากัน และมีขนาดพอดี ๆ จับดินสอ ปากกาหรือพู่กันได้ดีขึ้น ชอบวาดและระบายสี สามารถวาดภาพที่ยากขึ้นได้ และภาพมีความสมบูรณ์มากขึ้น ชอบเลียนแบบ สามารถวาดรูปสี่เหลี่ยมและวงกลมเข้าด้วยกัน ชอบถามถึงตัวสะกดของคำ

อีลลิส (Ellis, 1994 : 277) กล่าวว่า กระบวนการเขียนของเด็ก ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนด้วยกัน คือ 1) ขั้นก่อนเริ่มการเขียน (Prewriting) ขั้นนี้เป็นขั้นเตรียมความพร้อมในการเขียน คิดเกี่ยวกับหัวข้อที่จะเขียน ครุ่นคิดได้จากสิ่งที่เด็กมักชอบพูดถึง 2) ขั้นร่าง (Drafting) ขั้นนี้มีความสำคัญมาก คือการเปิดโอกาสให้เด็กพูดเกี่ยวกับสิ่งที่คิดออกแบบที่จะเขียน และร่างงานเขียน 3) ขั้นแก้ไข (Revising) เป็นขั้นให้เวลาเด็กตัดสินใจแก้ไขงานเขียนของตน ครูอาจให้คำแนะนำ โดยกระตุ้นให้เด็กได้คิดหาแง่มุม 4) ขั้นปรับปรุง (Editing) เป็นขั้นสุดท้าย เด็กต้องอ่านทบทวน ตรวจตัวสะกด รูปแบบการเขียน เครื่องหมายต่าง ๆ และอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจงานเขียนยิ่งขึ้น

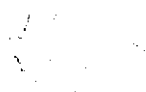
จากที่นักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า ลักษณะและพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยจะเป็นไปตามวัยมีความแตกต่างกันตามวุฒิภาวะ กระบวนการเขียนโดยเริ่มจากการวาดรูปมาสู่การขีดเขียนและพัฒนาสู่การเขียน จากการลอกเลียนแบบมาสู่การคิดแบบแผนของตนเอง สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งลักษณะการเขียนของเด็กปฐมวัย ได้ดังนี้

1. การขีดเขียน หมายถึง งานเขียนของเด็กแสดงการเขียนเป็นเส้นที่แตกต่างดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 การขีดเขียน

2. การวาดภาพแทนเขียน หมายถึง งานเขียนของเด็กแสดงการเขียนเป็นภาพ หรือ สัญลักษณ์ ดังภาพประกอบ 9 เด็กเล่าถึงการคลานของลูก ๆ หอยทากขึ้นจากกันป้อมมายังปากป้อม

ภาพประกอบ 9 การวาดภาพแทนเขียน

3. การเขียนตั้งชื่อผลงาน หมายถึง งานเขียนของเด็กแสดงการเขียนเป็นภาพหรือ สัญลักษณ์ได้เชื่อมโยงกับภาพ ดังภาพประกอบ 10

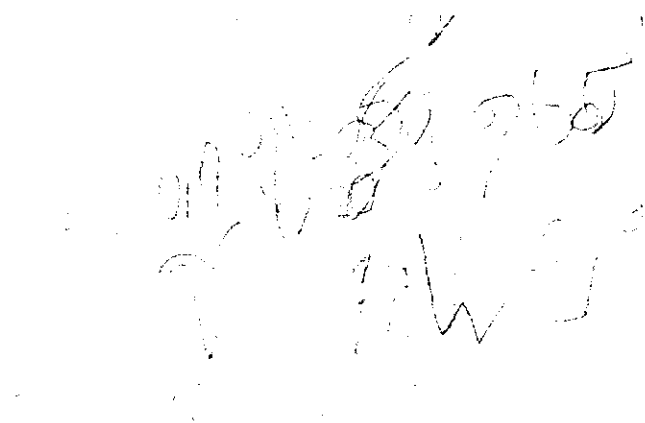
ภาพประกอบ 10 การเขียนตั้งชื่อผลงาน

4. การเขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์ หมายถึง งานเขียนของเด็กแสดงถึงการเขียนเป็นสัญลักษณ์โดยไม่จำเพาะเจาะจง ดังภาพประกอบ 11

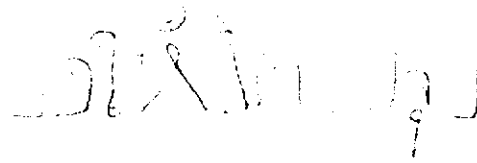
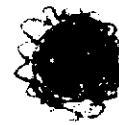
ภาพประกอบ 11 การเขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์

5. การเขียนคล้ายตัวอักษร หมายถึง งานเขียนของเด็กแสดงถึงการเขียนเป็นตัวอักษรโดยไม่จำเพาะเจาะจง ดังภาพประกอบ 12

ภาพประกอบ 12 การเขียนคล้ายตัวอักษร

6. การเขียนลอกเลียนแบบ หมายถึง งานเขียนของเด็กแสดงถึงการคัดลอกจากต้นแบบ ดังภาพประกอบ 13 เด็กคัดลอกคำอวยพรในวันขึ้นปีใหม่

ภาพประกอบ 13 การเขียนลอกเลียนแบบ

หมายเหตุ ภาพประกอบ 8 ถึงภาพประกอบ 13 เป็นงานเขียนของเด็กปฐมวัยในการวิจัยครั้งนี้

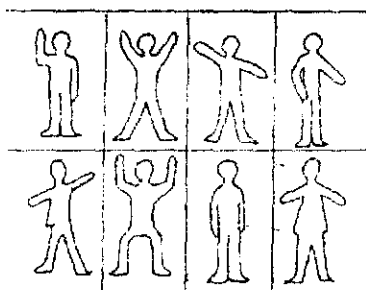
1.8 แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย

นักการศึกษาได้ให้แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

บันลือ พงษ์วัน (2535 : 10-13) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนครูที่มีความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนจะจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจของเด็กคือเรียนรู้ไปด้วยเล่นไปด้วย ดังนั้นการส่งเสริมพฤติกรรมการเขียน ดังนี้ การฝึกกล้ามมือ ให้เด็กเขียนลากเส้นโดยอิสระตามที่เด็กต้องการ ซึ่งอาจพัฒนาเป็นเกมเล่น ฝึกเขียนเส้นโดยอิสระ และได้เสนอแนะกิจกรรมเสริม เช่น คัดตัวอักษรเป็นกลุ่ม การปั้นตัวพยัญชนะ แล้วใช้นิ้วลากไปตามทิศทาง ใช้นิ้วเขียนพยัญชนะในอากาศ เขียนบนพื้นทราย หรือบนหลังเพื่อน

มอร์โรว์ (Morrow. 1996 : 245) กล่าวว่า แนวทางเสริมพฤติกรรมการเขียนให้กับเด็กปฐมวัยสามารถทำได้ ดังนี้ จัดสิ่งแวดล้อมให้มีอุปกรณ์ที่หลากหลายสำหรับให้เด็กได้ฝึกเขียน ควรจัดกิจกรรมที่สนุกสนานให้เด็กได้เข้าร่วมเพราะเด็กจะทำผลงานจากประสบการณ์ที่เขาพอใจ เด็กจะสังเกตการเขียนของผู้ใหญ่เสมอทั้งขณะทำงานและในเวลาว่าง เพราะ ฉะนั้นผู้ใหญ่ควรทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก เด็กต้องการโอกาสและวัสดุอุปกรณ์ที่จะเขียนด้วยตัวเอง บางครั้งเด็กต้องการความช่วยเหลือในการตัดสินใจที่จะเขียน อย่าปล่อยให้เด็กเขียนคนเดียว เด็กจะให้ความสิ่งที่เขาเขียนขึ้น เช่น ตัวหนังสือ คำ เป็นต้น ในการเขียนของเด็กโดยมากมักจะมี ความหมายในการสื่อสาร ดังนั้นต้องให้ความสนใจ เด็กควรได้รับการสนับสนุนในระยะยาวทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม อาจจะโดยการให้เขียนบันทึก เขียนการ์ด เขียนบัตรอวยพรในโอกาสต่าง ๆ เขียนคำ เขียนสัญลักษณ์ เขียนประกาศ เขียนเรื่องราว และเขียนหนังสือ ควรอ่านเรื่องราวที่หลากหลายให้เด็กฟัง เพราะอาจเป็นการจุดประกายความคิดของเด็กควรรหาโอกาสที่เหมาะสมในการสอนเด็กเขียน ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เขียนคำจากต้นแบบ

นิตยา ประพฤติกิจ (2539 : 174 -175) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมการเขียนดังต่อไปนี้ การฝึกใช้กล้ามเนื้อเล็ก (Small Muscles) ได้แก่ การปักหมุดบนแผ่นบอร์ด การตัดต่อภาพ การร้อยลูกปัด การผูกเชือก การรูดซิป การวาดภาพและระบายสี การฝึกการเคลื่อนไหวโดยใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย จะช่วยให้เด็กสังเกต ได้รู้สึกและเข้าใจคำว่า "สูง" "ต่ำ" และ ทิศทางรู้จักรูปร่างและเส้น (เส้นตรง) การหมุนแขน(วงกลม) การยกขาขึ้นตรง หรือครูอาจให้เด็กเลียนแบบท่าทางตามรูปที่ครูชูให้ดูบัตรควรมีขนาดใหญ่พอสมควรและมีท่าทางดังภาพประกอบ 14

ภาพประกอบ 14 บัตรร่างรูปคนเพื่อให้เด็กเลียนแบบท่าทาง

การฝึกความเข้าใจเรื่อง "ซ้าย-ขวา" โดยครูบอกให้เด็กใช้อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งเคลื่อนไหว การผูกกริบบิ้น หรือลูกกระดิ่งที่ข้อเท้าหรือข้อมือของเด็ก การเล่นของเล่นที่อาศัยการใช้นิ้วมือ เช่น การต่อบล็อกพลาสติกขนาดเล็กและขนาดกลางการใช้แผ่นกระดานแม่เหล็ก การเล่นเกม เช่น เกมปฏิบัติตามคำสั่ง การเล่นเกมที่ต้องอาศัยนิ้วมือ การฝึกเรียงตัวพยัญชนะ ครูแจกของให้เด็กแต่ละคนเพื่อประสมตัวอักษรตามชื่อของตนเองหรือแจกตัวเลขให้เรียงก็ได้ ถ้าโรงเรียนมีกระดานและตัวอักษรแม่เหล็กก็สามารถใช้ตัวอักษรหรือตัวเลขบนกระดานนี้ได้ นอกจากนี้ครูอาจใช้ตัวอักษรที่ทำด้วยไม้พลาสติก หรือกระดาษแข็ง เพื่อให้นักเรียนลากเส้นตามแบบการเรียงชื่อสิ่งของ ครูจัดสิ่งของให้เรียงจากซ้ายไปขวา หรือจากบนลงล่างและเรียกเด็กให้ชี้พร้อมทั้งบอกชื่อสิ่งของนั้นตามลำดับที่วาง การวาดภาพควรให้ได้กวาดภาพให้เสร็จ อย่างน้อยสักส่วนหนึ่งก็ยั้งดี ศิลปะที่ใช้ในการส่งเสริมการเขียน เช่น ให้เด็กกละเลงสี แล้วใช้นิ้วเขียน (Finger Painting) ลงบนกระดาษสีเรียบ ๆ หรือเขียนบนทราย การปะเศษกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ เป็นตัวอักษร การขยำกระดาษ การसानกระดาษ หรือ โหมพรมเส้นด้าย ๆ ก็ได้ การส่งเสริมอื่น ๆ เช่น ให้เด็กลากเส้นตามรอยประ ให้เด็กเขียนในอากาศ หรือ ใช้นิ้วจุ่มน้ำแล้วเขียนบนพื้นซีเมนต์ ให้ลากเส้นต่อภาพให้สมบูรณ์ การโยงเส้นจับคู่ เช่น ระหว่างแม่กับลูก (ของสัตว์ชนิดต่าง ๆ) รองเท้าแบบต่าง ๆ การติดป้ายชื่อ นอกจากเด็กมีป้ายชื่อติดเสื้อแล้วครูควรจัดทำป้ายชื่อนักเรียนเพื่อให้นักเรียนหยิบไปแขวนบนแผ่นกระดาษ ซึ่งครูเขียนชื่อศูนย์

การเรียนต่าง ๆ ไว้ เด็กจะต้องตัดสินใจก่อนว่าจะเลือกเล่นศูนย์ใด แล้วนำป้ายชื่อตนไปแขวนหรือถ้ามีป้าย “อาสาศักดิ์ในวันนี้” ก็ให้เด็กนำไปแขวน

นอกจากนั้น กล่าวเสริมว่า ครูควรเขียนชื่อเด็กลงบนมุมซ้ายของแผ่นงานศิลปะ และเขียนที่ซ้ำของของเด็ก เช่น ตัวเก็บของ สมุด ฯลฯ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ลักษณะตัวอักษรว่าแบบนี้หมายถึงชื่อของตน ครูควรนั่งข้าง ๆ เด็กและเขียนอย่างสวยงามและประณีต เพื่อเป็นแบบอย่างแก่เด็กไม่ควรนั่งตรงข้ามกับเด็กหรือนั่งเคียง ๆ เพราะเมื่อเด็กมองไปจะเห็นอักษรในอีกรูปแบบหนึ่ง เด็ก ๆ มีความภาคภูมิใจที่เห็นผลงานของตนและต้องการเห็นชื่อของตนเองปรากฏอยู่บนสิ่งนั้น ถ้าเด็กยังเล็กและเขียนชื่อตัวเองไม่ได้ ครูควรเขียนให้และเขียนอย่างสวยงามด้วย ส่วนผู้ปกครองควรมีทัศนคติที่ดีการเขียนของลูกไม่ว่าจะชุกชุกหรือไม่ก็ตาม เพราะนั่นคือพื้นฐานขั้นต้นของการเขียน จัดหากระดาษ ดินสอ ไม้ให้ลูกเสมอ ให้ลูกวาดภาพ พ่อแม่เขียนคำบรรยายตามคำบอกเล่าของลูก ช่วยเหลือเมื่อลูกต้องการ เขียนจดหมายขึ้นชมลูก เมื่อลูกต้องการขีดเขียน เขียนชื่อลูก (หรือคำอื่น ๆ ที่ลูกสนใจ) ให้ลูกได้เห็น เป็นต้น

พีเตอร์เซ็น (Petersen. 1996 : 147) กล่าวว่า ครูควรเชิญชวนให้เด็กเขียนมากกว่าที่จะยื่นมือเข้าไปช่วยเขียน และควรจัดอุปกรณ์การเขียนให้เด็กสามารถหยิบใช้ได้ง่าย เช่น ในศูนย์การเรียนรู้ ควรเป็นศูนย์ที่มีชั้นวางหนังสือ มีกระดาษหลากหลายชนิดทั้งมีเส้นและไม่มีเส้นให้เด็กเลือกใช้ จัดเตรียมกรรไกร ปากกา ดินสอ และดินสอสี อาจจะเตรียมของจดหมาย บัตรเชิญที่ใช้แล้ว การ์ด และพจนานุกรมวางไว้ที่ชั้นหนังสือด้วย พื้นที่ที่ใช้เขียนควมเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับเด็ก เด็กสามารถที่จะพูดคุยและทำงานได้ มีโต๊ะ เก้าอี้สำหรับนั่งเขียนเหมาะสม และพอเพียงกับเด็ก ครูอาจอ่านเรื่องให้เด็กฟัง เพราะประสบการณ์ที่เด็กได้ฟังเด็กสามารถนำมาเขียนได้

บริเวอร์ (Brewer. 1995 : 220) กล่าวถึงบทบาทครูในการส่งเสริมการเขียนว่า ครูจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาเขียน เช่น หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์รายวัน ป้ายจราจร ตัวหนังสือบนโทรทัศน์ ฉากสิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ ครูควรกระตุ้นให้เด็กมีความกล้าเสี่ยง กล้าที่จะเขียน ครูไม่ควรให้เกรงเด็กในการฝึกเขียน ทั้งครูและผู้ปกครองควรให้กำลังใจเด็กที่จะคิดแบบการเขียนของตนเองขึ้น และเน้นความสำคัญของความหมายมากกว่าความถูกต้องของตัวสะกด

พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2532 : 53-54) กล่าวว่า ครูควรจัดห้องให้เด็กฝึกเขียน อยู่ในทำเลที่เงียบสงบไม่มีเสียงอึกทึก หรือผู้คนพลุกพล่าน มีแสงสว่างพอเพียงไม่จ้าจนเกินไป และควรให้แสงสว่างเข้าทางซ้ายมือของเด็ก หรือจากทางด้านบนมิใช่ส่องทางด้านขวาหรือตรงหน้าเด็ก เพราะจะทำให้เกิดเงามืดบังการเขียนของเด็ก แต่ถ้าเด็กถนัดมือซ้ายควรให้แสงสว่างเข้าทางขวามือของเด็ก

จากที่นักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การส่งเสริมการเขียนในเด็กปฐมวัยควรเกิดจากการร่วมมือของครูและผู้ปกครอง การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเขียนและบูรณาการกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ประการสำคัญคือบุคคลที่เกี่ยวข้องควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการเขียนด้วย

1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนของเด็กปฐมวัย

สัทม์ (Schum. 1995 : A) ได้ศึกษาธรรมชาติในการเขียนของเด็กปฐมวัย อายุ 4 – 5 ปี จำนวน 14 คน ใช้เวลาในการศึกษา 9 เดือน ขณะอยู่ที่บ้านและที่โรงเรียน โดยให้เด็กเขียนภาพร่วมกับครอบครัว ครูและเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งแบ่งการเขียนออกเป็น 2 แบบ คือ การเขียนที่เป็นทางการ เช่น การเขียนถึงครูประจำชั้น เขียนเกี่ยวกับหน้าที่ของตนเอง เป็นต้น และการเขียนที่ไม่เป็นทางการ เช่น การเขียนสร้างสรรค์กับเพื่อนนอกเหนือหลักสูตรการเขียนสิ่งที่เด็กจินตนาการ เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า การเขียนของเด็กทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียนจะสื่อความหมายแตกต่างกัน โดยการเขียนที่ไม่เป็นทางการเด็กจะมีความคิดสร้างสรรค์ในการสื่อสารและสร้างผลงานอย่างประณีต ได้ดีกว่าการเขียนอย่างเป็นทางการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อริยพร คงาวัง (2542 : 63–69) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการ ประกอบด้วยกิจกรรม 5 ชั้น คือ ชั้นสร้างหัวข้อ ชั้นวางแผน ชั้นเตรียมตัวก่อนเขียน ชั้นฝึกปฏิบัติการ และชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียน พบว่า ในพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย ในแต่ละช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการฝึกเขียนแบบปฏิบัติการมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการเขียนสูงขึ้น โดยในระยะเวลาสัปดาห์ที่ 1–2 มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการเขียนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ยังไม่ชัดเจน ระยะเวลาสัปดาห์ที่ 3–9 มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการเขียนเพิ่มขึ้นชัดเจนมากโดยมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่สูงขึ้นมากกว่า 2.00 คะแนน

ประไพ แสงดา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่อง มีการเปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้น

รัญจวน ประโมจน์ย์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในเด็กปฐมวัยโดยการใช้กิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพ เด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีความสามารถด้านการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นฤมล เนียบแหลม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติมีพัฒนาการด้านการเขียนสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

1.10 พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก

พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กมีความสำคัญต่อการเขียน ดังคำกล่าวต่อไปนี้

ประทีน มหาจันทร์ (2519 : 113) และทัศนีย์ ศุภเมธี (2534 : 71) กล่าวสอดคล้องกันว่าการเขียนเป็นที่ยากและสลับซับซ้อนยิ่งกว่าการอ่าน เพราะในการอ่านนั้น เด็กเพียงสังเกตความแตกต่างของตัวอักษร แล้วแปลความหมายของตัวอักษรนั้น ๆ ออกมา สายตาและสมอง จะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างดี เด็กจึงอ่านหนังสือออก ส่วนการเขียนนั้น มีความสลับซับซ้อนยิ่งกว่าการอ่านหลายเท่า นั่นคือผู้เขียนต้องมีการประสานกันระหว่างสมอง สายตา และมือเป็นอย่างดีจึงจะเขียนได้ ในการเขียนที่ไม่ใช่การคัดลอกเด็กต้องใช้สมองเรียบเรียงความคิดที่จะนำมาเขียน เมื่อลงมือเขียนต้องควบคุมกล้ามเนื้อให้ลากดินสอตามที่ต้องการ สายตาก็ต้องพิจารณาว่าถูกต้องตามที่คิดไว้หรือไม่

พัชรี สวนแก้ว (2536 : 68) กล่าวว่า การส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็กเป็นการสร้างความพร้อมในการเขียน เป็นการฝึกการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

พรวพรรณ เหลืองสุวรรณ และ คณะ (2537 : 220-224) กล่าวว่า พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก คือ ความสามารถในการใช้มือ และนิ้วมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยสัมพันธ์กับการใช้ตา

ถวัลย์ มาศจรัส (2547 : 29-30) ได้กล่าวถึงพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กในเด็กอายุ 4-5 ปี จะเป็นไปตามคุณลักษณะตามวัย ดังนี้ ใช้กรรไกรตัดกระดาษให้อยู่ในแนวเส้นตรงตามที่กำหนดให้ เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ ร้อยลูกปัดขนาดเล็กได้ ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ดัดกระดุม ผูกเชือกกรองเท้า

จากที่นักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยควรจัดหลากหลายให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็ก ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือกับตา ใช้กิจกรรมจากง่ายไปหายากโดยเหมาะสมกับศักยภาพของเด็ก

1.11 การพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

มีผู้กล่าวถึงการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ดังนี้

อิทเดรท (Hidreth, 1950 : 584) ได้กล่าวว่า วิธีการส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยทำได้โดยให้เด็กฝึกทักษะในการใช้มือวาดรูป ระบายสีด้วยนิ้วมือ ปั่น ถัก สาน ฉีก ตัด ปะ และการเล่นของเล่น

แอนเดอร์สันและแลพ (Anderson and Lapp, 1979 : 102) ได้แยกวิธีการฝึกความพร้อมทั้งการใช้กล้ามเนื้อเป็น 3 แบบ คือ

แบบที่ 1 ฝึกกล้ามเนื้อและฝึกการบังคับเครื่องมือที่ใช้ ให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อเล็กของมือด้วยการเล่นต่าง ๆ เช่น เล่นโทรศัพท์ จัดโต๊ะ เปลี่ยนเสื้อตุ๊กตา ตัดกระดาษด้วยกรรไกร เขียนภาพด้วยนิ้วมือ ปั่นดินเหนียว ฝึกสาน และฝึกการใช้ชอล์กเขียนบนกระดานดำ

หรือใช้สียีนในกระดาษแผ่นใหญ่ ๆ แบบที่ 2 เพื่อความสามารถของเด็กในการใช้ภาษา พวกเขาฝึกแบบนี้เชื่อว่าเป็นการหาประโยชน์มิได้ให้เด็กเรียนเขียนก่อนที่จะสามารถอธิบายสิ่งที่เขาคิดได้ เด็กเริ่มเรียนจะต้องมีประสบการณ์อย่างมากเพื่อที่จะสามารถแสดงความคิดด้วยตนเองได้ เมื่อเด็กได้ฟังเรื่องราวต่างๆ เขาจะต้องได้รับการกระตุ้นให้ได้มีโอกาสวิพากษ์วิจารณ์ และการแสดงความคิดเห็นโดยเสรี การเขียนจึงเป็นเครื่องมืออันพิเศษสำหรับขยายคำพูด ความเข้าใจ ตลอดจนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้ผู้อื่นทราบ แบบที่ 3 ให้การฝึกฝนเกี่ยวกับพื้นฐานในการเขียนโดยตรง เริ่มแรกใช้เขียนบนกระดานดำก่อนเพื่อให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ เข้าใจรูปร่างตัวอักษรที่แท้จริงและรู้จักวิธีเขียน เด็กจะได้รับการเขียนวงกลมเป็นอันดับแรก ๆ โดยมีการกำหนดทิศทางที่เริ่มต้นให้ เช่น เขียนรูปนาฬิกา ขนมหกม ๑ ลูกบอล ฟองสบู่ เป็นต้น ต่อจากนั้นก็เชื่อมโยงวงกลมกับเส้นตรง เช่น ให้วาดภาพเกวียนมีล้อ วาดภาพไถ่วงมีขนไก่ที่มีหาง วาดภาพไม้ตะพดมีหัวกลม

ฟิชเชอร์และเทอร์รี่ (Fisher & Terry. 1997 : 284) กล่าวถึงการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อเล็กของเด็กก่อนที่จะเรียนเขียนไว้ดังนี้ การวาดรูประบายสี จัดที่ให้วาดบนพื้นหรือบนกระดานที่ใช้ขาตั้ง เส้นต่าง ๆ ที่เด็ก ต้องใช้ในการเขียนตัวอักษร เช่น เส้นตรงวงกลม หรือเส้นพื้นฐานต่างๆ นั้นจะพบได้จากการวาดของเด็ก การออกแบบ ให้เด็กได้ออกแบบเอง เช่น ลวดลายที่ขอบรูปภาพจุลสารที่ห่อหนังสือ รูปของตุ๊กตากระดาษใส่แก้ว ความคิดในการออกแบบของเด็กจะมาจากลีลาเส้น และอื่นๆ การขีดเขียนในกระดาษทรายหรือเกลือ ทำได้ง่ายและเด็ก ๆ จะรู้สึกสนุกสนานในการใช้นิ้ววาดเส้น และ การระบายสีด้วยนิ้วมือ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526 : 36-39) ได้ส่งเสริมกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กแบ่งตามพัฒนาการและความสามารถในการช่วงตั้งแต่ 3-6 ปี ดังนี้ วาดรูปและระบายสี (นิ้วมือ พู่กัน ดินสอสี สีเทียน) งานปั้น (ดินน้ำมัน ทราย ดินเหนียว แป้ง กระดาษ) พิมพ์ภาพด้วยใบไม้ ก้านกล้วย มันเทศ มันฝรั่ง แกนกระดาษชำระ ตราเย็บ พับกระดาษ ฉีกกระดาษ ดามรอย เป็นรูปสัตว์ เป็นเส้นยาว ๆ เป็นชิ้นเล็ก ๆ นำไปปะในภาพที่ให้ไว้ตัดกระดาษที่วาดรูปไว้ ตัดเป็นรูปต่าง ๆ แล้วนำมาประกอบเป็นภาพใหม่ งานร้อย ร้อยลูกปัดเม็ดเล็ก ร้อยหลอดกาแฟด้วยเชือก ร้อยเชือกกรองเท้า หัดเย็บผ้า ร้อยดอกไม้ ใบไม้ โดยใช้ก้านมะพร้าว งานติดและปะ นำเศษวัสดุเมล็ดพืช ใบไม้ เม็ดกรวดทรายมาประกอบเป็นภาพ ประกระดาษที่ฉีกตัดเป็นชิ้นเล็ก ๆ ในรูปวาด ปะเศษผ้าที่ฉีก ตัดเป็นชิ้นเล็ก ๆ ในรูปที่วาด ฝึกการผูกแก้จากประสบการณ์ตรง แต่งตัวเอง ช่วยเพื่อนแต่งตัว เล่นกรอกน้ำ ดวงน้ำ เล่นต่อไม้บล็อก เล่นต่อภาพติดต่อดัดต่อกเป็นหลายชิ้น หัดเขียนตัวเลข หัดเขียนตัวอักษรต่าง ๆ เขียนภาพคนโดยมีรายละเอียดเหมือนจริง สร้างภาพจากหมุดพลาสติกบนแผ่นที่เจาะรูไว้

จากเอกสารที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กในเด็กปฐมวัยทำได้โดยให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องหยิบ จับต้อง และสัมผัสวัตถุต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ในการจัดกิจกรรมต้องไม่เคร่งเครียด ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวยังช่วยส่งเสริมให้

การประสานงานระหว่างสายตาและมือให้เป็นไปอย่างกลมกลืนซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการเขียนต่อไป

1.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก

ฮิลการ์ด (พรณี ช. เจนจิต. 2538 : 35 ; อ้างอิงจาก Higard. 1932 : 36-56. *journal of Genetic Psychology*.) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องความพร้อม พบว่า เด็กที่มีอายุมากกว่า มีวุฒิภาวะมากกว่าจะเขียนรูปได้เร็วและง่ายกว่าเด็กที่มีอายุน้อย จากการทดลองกับเด็กกลุ่มหนึ่งอายุประมาณ 2-3 ขวบ โดยการฝึกให้ติดกระดุม ปีนบันได และการใช้กรรไกรเป็นเวลา 12 อาทิตย์ เปรียบเทียบกับเด็กอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกให้ทำกิจกรรมดังกล่าวทดลอง เด็กกลุ่มนี้อายุแก่กว่าเด็กกลุ่มแรก 3 เดือน ผลปรากฏว่าหลังจากหลังจากการฝึกหัด 12 อาทิตย์ เด็กในกลุ่มทดลองสามารถทำกิจกรรมเหล่านี้ได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม หลังจากนั้นกลุ่มควบคุมได้รับการแนะนำให้ทำกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นภายในเวลา 1 อาทิตย์ ผลปรากฏว่า เด็กกลุ่มนี้ทำได้ดีเท่ากับเด็กกลุ่มแรกซึ่งได้รับการฝึกมาเป็นเวลา 3 เดือน ผลการทดลองนี้สรุปได้ว่า เด็กอายุมากกว่าใช้เวลาในการฝึกการใช้กล้ามเนื้อเล็กน้อยกว่าเด็กที่มีอายุน้อย

เบญจมาศ วิไล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความแตกต่างและการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กโดยเฉลี่ยรวมและแยกเป็นรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กทั้งห้าด้านมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์แบบคะแนนรวมทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยจะเป็นไปตามวัย การจัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็กกับสายตาเป็นพื้นฐานสำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านการเขียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์

2.1 ความหมายของการจัดประสบการณ์

ความหมายของการจัดประสบการณ์ มีนักการศึกษา กล่าวไว้ดังนี้

กู๊ด (Good. 1959 : 214) ประสบการณ์คือกระบวนการในการได้รับความรู้หรือเกิดทักษะโดยการกระทำหรือการเห็นสิ่งต่าง ๆ หรือกระบวนการของจิตสำนึกในการรับรู้ ทักษะ และทัศนคติ โดยการมีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2526 : 194) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก การจัดวัสดุอุปกรณ์ สื่อจำลอง และสื่ออื่นๆ ที่มีลักษณะและคุณสมบัติที่เหมาะสม อันจะเป็นสถานการณ์ที่กระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น และเกิดประสบการณ์ต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมาย

ราตี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ (2529 : 2) ได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ไว้ว่า หมายถึงการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้กับเด็กปฐมวัย โดยให้ได้รับประสบการณ์จากการเล่น ลงมือปฏิบัติซึ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

พัฒนา ชัชพงศ์ (2530 : 24) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาครบทุกด้าน มิได้มุ่งอ่านเขียนได้ดังเช่นระดับประถมศึกษา แต่จะเป็นการปูพื้นฐานให้โดยคำนึงถึงวัยและความสามารถของเด็กและ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 58) ได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ไว้ว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้กับเด็กปฐมวัยโดยให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติซึ่งจำทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีเป้าหมายให้อ่านเขียนแต่เป็นการปูพื้นฐานหรือพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาได้อย่างเหมาะสมตามวัยเพื่อให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับต่อไป

2.2 หลักการจัดประสบการณ์

ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ได้มีผู้กล่าวถึงหลักการจัดประสบการณ์ไว้ดังต่อไปนี้

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2523 : 76-81) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้พัฒนาไปในรูปแบบที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ครูหรือผู้ดูแลเด็กจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุที่มาของพฤติกรรมและลักษณะพัฒนาการโดยทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดประสบการณ์ที่จะส่งเสริมพัฒนาการดังกล่าว ตลอดจนป้องกันหรือแก้ไขพฤติกรรมที่อาจเป็นปัญหาได้อย่างเหมาะสม หลักการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ การจัดประสบการณ์ต้องเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของเด็ก การจัดประสบการณ์ต้องดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพเด็ก การจัดประสบการณ์ต้องสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสฝึกฝนตนเองให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น การจัดประสบการณ์ต้องสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดควรเป็นอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่นนั้น อาจนำวัสดุในท้องถิ่นมาดัดแปลงทำเป็นอุปกรณ์ต่างๆ ได้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 23 - 24) ได้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้ กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน จึงควรจัดให้มีกิจกรรมหลายประเภทที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจและความสามารถ กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่让孩子ทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองตามความเหมาะสม กิจกรรมที่จัดควรมีความสมดุล คือ ให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบ กิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก จัดกิจกรรมที่จัดควรเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และผู้ใหญ่

นอกจากนี้ พัฒนา ชัชพงศ์ (2530 :113 - 114) ได้เสนอหลักการจัดประสบการณ์ไว้ว่า ควรจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กคำนึงถึงตัวเด็กเป็นหลักการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ “กระทำ” เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ควรเลือกประสบการณ์ที่ใกล้ตัวเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมของเด็ก อีกทั้งต้องคำนึงถึงความแตกต่างและความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคล เพราะเมื่อเด็กมีความสนใจก็จะตั้งใจทำกิจกรรมและเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ยิ่งไปกว่านั้นควรจัดประสบการณ์ให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ในหลายรูปแบบเช่น การปฏิบัติการทดลอง การนำไปทัศนศึกษา การเล่นเกมบทบาทสมมติ การเล่นเป็นกลุ่มและเดี่ยว ซึ่งเด็กแต่ละคนอาจมีวิธีการเรียนรู้ไม่เหมือนกัน ตลอดจนการจัดหน่วยประสบการณ์ให้เด็กนิยมจัดในรูปของกิจกรรมต่าง ๆ คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เกมการศึกษา กิจกรรมสร้างสรรค์ และเล่นตามมุม

สำหรับแนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 45) ได้กำหนดการจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการขึ้นเป็นหน่วยการสอนให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับพัฒนาการ ซึ่งได้นำเสนอเป็นแผนภูมิและตารางกิจกรรมประจำวัน ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างการจัดตารางกิจกรรมประจำวัน

08.00 – 08.15 น.	รับเด็ก
08.15 – 08.30 น.	เคารพธงชาติและสวดมนต์
08.30 - 08.40 น.	สำรวจการมาโรงเรียน สนทนาข่าวและเหตุการณ์
08.40 – 09.00 น.	การเคลื่อนไหวและจังหวะ
09.00 – 10.00 น.	กิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม
10.00 - 10.10 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.10 – 10.30 น.	กิจกรรมในวงกลม
10.30 – 11.00 น.	การเล่นกลางแจ้ง

11.00 – 12.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
12.00 – 14.00 น.	นอนพักผ่อน
14.00 - 14.20 น.	เก็บที่นอน ล้างหน้า
14.20 – 14.50 น.	เกมการศึกษา
14.50 – 15.00 น.	เตรียมตัวกลับบ้าน

หมายเหตุ สามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพชุมชน โรงเรียน ตัวเด็ก อาจสลับกิจกรรมก่อนหลัง เร็วหรือช้ากว่าตารางที่นำเสนอ แต่ควรจัดกิจกรรมให้ครบทุกประเภท

เบญญา แสงมลิ (2547 : 27-28) ได้กล่าวถึงการกำหนดตารางเรียนหรือตารางกิจกรรมประจำวันว่าเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ หากไม่กำหนดเด็กอาจทำกิจกรรมหนึ่งนานเกินไปจนเหนื่อยหรือเครียด ทำให้หงุดหงิดแล้วทำกิจกรรมต่อ ๆ ไปไม่ได้ผลเต็มที่ ดังนั้นในการการจัดตารางกิจกรรมประจำวันจึงต้องคำนึงถึงกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดหรือกำลังและกิจกรรมอื่น เช่น การทำศิลปะ การเล่นกลางแจ้ง มาสลับกัน เพื่อว่าหลังจากต้องใช้สมองหรือกำลังกายมากก็จะเปลี่ยนเป็นกิจกรรมที่สบาย เบา เด็กจึงจะได้พักผ่อน ตารางควรจะมียืดหยุ่นได้พอสมควร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการจัดตารางกิจกรรมประจำวัน

07.30 – 08.00 น.	รับเด็ก เตรียมกิจกรรม บันทึกคำพูดเด็ก ตรวจสอบสุขภาพ
08.00 – 08.10 น.	ไปห้องน้ำ เตรียมตัวเข้าเรียน
08.15 – 08.30 น.	เคารพธงชาติ สวดมนต์
08.30 – 08.50 น.	กายบริหารและจังหวะ
08.50 – 09.50 น.	กิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม (09.40-09.50 เก็บของใช้เข้าที่)
09.50 – 10.00 น.	ดื่มนม
10.00 – 10.10 น.	ไปห้องน้ำ
10.10 – 10.30 น.	อภิปราย สนทนา นิทาน เพลง
10.30 – 11.00 น.	เล่นกลางแจ้ง (11.00-11.10น.เก็บของเข้าที่)
11.10 – 12.00 น.	อาหารกลางวัน
12.00 – 14.00 น.	นอน
14.00 – 14.15 น.	รับประทานอาหารว่าง
14.15 – 14.50 น.	เกมการศึกษา

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ จัดตามพัฒนาการตามวัย การจัดกิจกรรมยึดหลักการบูรณาการและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้เลือกตามความสามารถ ความถนัด

2.3 แนวทางการพัฒนาการเขียนตามแนวการสอนแบบภาษาธรรมชาติ

ฉันทนา ภาคบังกช (อ้างอิงจากกนิษฐา ชูจันทร์, 2541 : 33-34) ได้กล่าวถึงแนวการพัฒนาทางภาษาเขียนตามแนวการสอนแบบภาษาธรรมชาติสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การเขียนอธิบายภาพที่เด็กวาด กิจกรรมนี้ควรนี้ทำภายหลังการวาดภาพ ครูควรแสดงความสนใจในภาพที่เด็กวาด ครูเว้นระยะระหว่างคำแล้วหมั่นถามเด็กให้ติดตาม บอกให้ครูเขียน ครูอ่านข้อความที่เขียนเสร็จเป็นคำ (ห้ามอ่านแยกส่วนประกอบของคำ) เด็กจะรู้สึกว่าการเขียนที่ความหมาย เพราะถ่ายทอดความคิดของเด็กเป็นภาษาเขียน และคนอื่น ๆ สามารถอ่านเข้าใจความคิดของเขาได้ กิจกรรมดังกล่าวควรให้เด็กทำสักระยะหนึ่งจึงกระตุ้นหรือชักชวนให้เด็กเขียน ในระยะแรกอาจมีเด็กบางคนเขียนเลียนแบบครู สนใจเขียนเองแต่ไม่เคยชวนให้เด็กเขียนเองเร็วเกินไป เพราะจะทำให้เด็กเกิดความคิดว่าการเขียนคือการลอกเลียนแบบ เด็กจะขาดความเชื่อมั่นในการที่จะเขียนด้วยตนเอง กิจกรรมวาดภาพและเขียนคำบรรยายควรดำเนินตลอดทั้งปี

2. การเขียนหน้าชั้นเพื่อบอกกล่าว ทุกเช้าครูควรหาโอกาสให้เด็กเห็นการเขียนของครูวันละ 1 ประโยคพร้อม ๆ กัน การเขียนนี้ควรเป็นไปตามธรรมชาติประกอบคำบอกเล่าของครู หรือเด็กอาจเป็นการบันทึกเพื่อจดจำเตือนความจำ บอกกล่าวหรือประกาศการเขียนนี้มุ่งหมายให้เด็กเห็นว่าความคิดของคนเราสามารถถ่ายทอดเป็นตัวหนังสือและมีประโยชน์ในการสื่อความหมายให้คนอื่นเข้าใจ

3. การจัดสถานการณ์ให้มีการโต้ตอบสื่อสารกันที่มีความหมาย และเร้าความสนใจเด็กมากที่สุดคือการเขียนโต้ตอบกัน

4. การฝึกการเขียนด้วยกิจกรรมชื่อของเด็ก เด็กคุ้นเคยกับชื่อของตนมากที่สุด และเรียนรู้จากชื่อของตนเองได้ดี โดยเฉพาะเสียงจากพยัญชนะของชื่อตนเอง นอกจากนี้ยังเรียนรู้เสียงพยัญชนะจากชื่อของเพื่อน ๆ อีกด้วย

5. การเขียนโดยอาศัยแหล่งอ้างอิง ในการเรียนรู้จากหน่วยต่าง ๆ ย่อมมีคำซึ่งเด่นและมีการใช้คำเหล่านี้ค่อนข้างถี่ ครูอาจเตรียมบัตรคำประกอบภาพ 3-4 บัตร ติดไว้ที่มุมอ้างอิงเสมือนเป็นพจนานุกรมเล็ก ๆ เพื่อให้เด็กสนใจมาอ่าน และอาจเขียนโดยใช้คำเหล่านี้ประกอบความสนใจ เด็กเริ่มต้นเขียนด้วยตนเอง สร้างคำเอง มีบัตรภาพประกอบคำซึ่งเป็นลักษณะของกริยา เช่น วิ่ง นอน เดิน กระโดด ฯลฯ ควรติดไว้ให้เด็กดู เพื่อให้เด็กมาเลือกใช้ในการแต่งประโยค เขียนข้อความ

6. การเขียนโดยรู้ที่มาของเสียง บางครั้งเด็กอยากเขียนคำที่ต้องการ แต่เขียนเองไม่ได้และค้นคว้าจากแหล่งอ้างอิงไม่ได้ ครูควรเขียนคำนั้น ๆ ให้เด็กดูเพื่อให้เด็กนำไปเขียนตาม ควรทำกิจกรรมหลังจากเด็กพยายามเขียนคำด้วยตนเอง ต้องรอให้ครูเขียนให้ดูก่อนทุกครั้ง ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้องตามแนวของการพัฒนาภาษาธรรมชาติ

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า พัฒนาทางภาษาเขียนตามแนวการสอนแบบภาษาธรรมชาติ สำหรับเด็กปฐมวัยเริ่มต้นจากเขียนคำจากภาพที่วาด ใช้การเขียนตามที่แตกต่างกัน เพื่อส่งเสริมการเขียน

2.4 แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ 2543 : 1-6) ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ทิศนา ขัมมณี (2545 : 121) ได้ให้ความหมายว่าการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว (active participation) ทั้งทางด้านกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ในกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้โดยมีบทบาทดังกล่าวมากกว่าผู้สอน ตัวอย่างของการจัดการเรียน มีดังนี้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทางกาย คือ ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายทำกิจกรรม ต่าง ๆ ทำให้ร่างกายหรือประสาทการรับรู้ตื่นตัวพร้อมที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม / กระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทางสติปัญญาคือ ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางสติปัญญาหรือสมอง คือได้คิด ได้ทำโดยใช้ความคิดเป็นการใช้สติปัญญาของตนสร้างความหมาย ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทางอารมณ์หรือความรู้สึก คือ กิจกรรมการเรียนรู้มีส่วนทำให้อารมณ์ของผู้เรียนตื่นตัว หรือกล่าวง่าย ๆ คือ เกิดอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อตนเองมากขึ้น ผู้เรียนมีส่วนร่วม / กระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทางสังคม คือ ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เกิดการตื่นตัวทางสังคม อันจะเป็นปัจจัยช่วยให้สามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น บทบาทการมีส่วนร่วมในกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน ของผู้เรียนมีมากกว่าผู้สอน

กล่าวโดยสรุปการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

2.5 ความสัมพันธ์ของการวาดภาพกับการเขียน

การพัฒนาความสามารถในการเขียนของเด็กนั้น จะค่อย ๆ พัฒนาขึ้น เมื่อเด็ก ๆ ตระหนักว่าสัญลักษณ์ การวาดภาพที่เขียนนั้นเกี่ยวข้องกับวัตถุหรือเหตุการณ์ซึ่งบุคคลอื่น ๆ สามารถเข้าใจได้ หลังจากนั้นเด็ก ๆ จะเริ่มจดจำสัญลักษณ์เฉพาะตัวอักษรต่าง ๆ ซึ่งเชื่อมโยงความหมายของรูปภาพ (Martlew and Sorsby, 1995 ; citing Vygotsky. 1978 Learning and Instruction) ตลอดจนกระบวนการฝึกเขียนจะเป็นกระบวนการง่าย ๆ ถ้าหากว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ชัดเจน นำติดตัวของชีวิตสำหรับเด็ก เป็นสิ่งที่เปี่ยมไปด้วยภาพ เสียง และลีลาที่มีชีวิตชีวา สิ่ง que เด็กจะต้องจำ ต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจ การฝึกเขียนจะต้องเชื่อมอยู่กับการวาดรูปอย่างใกล้ชิด (มัทนี เกษกมล. 2534 : 115)

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 49 – 52) กล่าวถึงการวาดภาพของเด็กเป็นการสะท้อนให้เห็นพัฒนาการหรือความเจริญเติบโตต่าง ๆ ดังนี้ ความเจริญเติบโตทางสติปัญญา การที่เด็กแสดงออกทางศิลปะในแต่ละวัยหรือแต่ละคน แตกต่างกัน ย่อมแสดงถึงความแตกต่างทางด้านสติปัญญาด้วยข้อแตกต่างนั้น อาจจะปรากฏในแง่ของรายละเอียด การแสดงรูปทรง การออกแบบ การระบายสี หรือการจินตนาการ ข้อแตกต่างนี้สามารถพิจารณาได้จากความแตกต่างของวัยบุคคลหรือในแต่ละช่วงเวลากระบวนการทำงานศิลปะนั้นจะเริ่มจากวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประสบการณ์บูรณาการความคิด และจินตนาการเข้าด้วยกันแล้วสังเคราะห์ เส้นรูปทรง สีในขั้นสุดท้าย และย่อมเป็นกระบวนการเรียนรู้ด้านหนึ่งที่เหมาะสมกับวัยอย่างมาก ความเจริญเติบโตทางอารมณ์ เมื่อเด็กรับรู้ประสบการณ์ และเรียนรู้มัน นอกจากจะต้องปรับตัวพฤติกรรมต่าง ๆ แล้วยังต้องปรับอารมณ์ของเขารอีกด้วย สำหรับพฤติกรรมการวาดภาพ เด็กได้แสดงออกอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินสิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนาอารมณ์ของเด็กได้อย่างดีเยี่ยมทั้งความสนใจความกระตือรือร้นและความตั้งใจอย่างแน่อนในการกระทำ สิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเท่ากับเป็นการพัฒนาเชื่อมั่นและความมั่นคงทางอารมณ์ในการทำงาน เพราะเด็กมีส่วนร่วมในการเผชิญสิ่งแปลกใหม่ และเกิดรู้สึกว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาในการที่จะพาตัวเองเข้าไปสู่สิ่งต่าง ๆ หรือปัญหาต่าง ๆ ความเจริญเติบโตทางร่างกาย การวาดภาพกับการเจริญเติบโตทางร่างกายเป็นการแสดงออกที่ชี้ให้เห็นความสามารถของการใช้สายตาที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหว ในส่วนที่ต้องใช้ทักษะในการควบคุมทิศทางและการลากเส้น การเจริญเติบโตของร่างกายจะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปการวาดที่เริ่มจากขั้นขีดเขียนเป็นเส้นยุง ๆ ไปสู่ความสามารถลากเส้นเป็นรูปทรงให้ปรากฏขึ้นเมื่อเด็กเจริญเติบโตพัฒนาการทางทักษะการเคลื่อนไหว จะทำให้รูปแบบการวาดภาพพัฒนาจากเส้นที่วาดเป็นรูปร่างง่าย ๆ ไปสู่รูปร่างที่เปลี่ยนแปลงของจริงมากขึ้น ความเจริญเติบโตทางสังคม การวาดภาพของเด็กเปรียบเสมือนเป็นการถ่ายทอดสารหรือสาระ ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นสาระที่เกี่ยวข้องกับความคิดคำนึงส่วนตัวเองสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยเฉพาะสาระที่เกี่ยวข้องกับสังคมนั้น นอกจากจะเป็นการสื่อสารให้รับรู้ถึงการที่เด็กมีความคิด ความสัมพันธ์กับสังคมอย่างไรแล้วยังเน้นให้เด็กคำนึงถึงสังคมรอบตัว ความสัมพันธ์ที่เขาพึงมี

ต่อสังคมและการทำงานร่วมกันอีกด้วย ความเจริญเติบโตทางการรับรู้สมรรถภาพทางด้านการรับรู้เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในตัวเด็กในอันที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และสะสมประสบการณ์ที่ดีเพราะการรับรู้ที่ดีย่อมเกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสโดยตรงการรับรู้ของเด็กในวัยนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการรับรู้ทางสายตาโดยการรับรู้เกี่ยวกับสี รูปร่าง และบริเวณว่าง พัฒนาการรับรู้ทางสายตาจะเริ่มพัฒนาแยกแยะสิ่งต่าง ๆ จากการแยกแยะสีและรูปร่างในระยะแรกต่อมา เมื่อเด็กมีพัฒนาการรับรู้มากขึ้นที่จะแสดงการรับรู้พื้นที่ว่างมาใช้ได้อย่างเหมาะสมสามารถถ่ายทอดความรู้สึกจากสิ่งที่ตนรับรู้ออกมาในพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของภาพให้มีความหมายและสัมพันธ์กันได้ ความเจริญเติบโตทางสุนทรียภาพแสดงให้เห็นถึงประสาทสัมผัสที่ได้บูรณาการประสบการณ์ทั้งมวลซึ่งเกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึกการรับรู้ผลจากการบูรณาการนี้จะพบได้จากเอกภาพของการจัดภาพที่ประสานกลมกลืนกันและแสดงซึ่งความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับพื้นที่สำหรับวาดภาพเส้นลักษณะผิวสี และความเจริญเติบโตทางการสร้างสรรค์จะเริ่มพัฒนาตั้งแต่เด็กทำเครื่องหมายให้ได้ในครั้งแรก และเรียกสิ่งนั้นว่า “ผู้ชาย” “บ้าน” หรือ “ภูเขา” ภาพที่เขาสร้างขึ้นมานี้ ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์จากการคิดสร้างง่าย ๆ เหล่านี้จะนำไปสู่การสร้างสิ่งที่ยาก ๆ ซึ่งจะผ่านขั้นตอนที่ซับซ้อนขึ้นอย่างไรก็ตาม การสร้างสรรค์ความมั่นใจในการแสดงออกได้เป็นอย่างมาก และเมื่อต่างมีความมั่นใจเด็กก็พร้อมที่จะสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ได้ต่อไป

2.6 ความหมายของกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ กิจกรรมที่ใช้พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย คือ กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน ทุกขั้นตอนมีลักษณะการจัดกิจกรรม คือ ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน หมายถึง การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาการเขียนโดยใช้แนวการจัดกิจกรรม คือ การสร้างความคุ้นเคยกับตัวอักษร การจัดสิ่งแวดล้อมด้วยตัวอักษร การใช้สื่อที่มีตัวอักษรประกอบ และการจัดประสบการณ์การเขียนผ่านการเล่นประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรม ดังนี้คือ

1. การจัดกิจกรรมวาดภาพนิทานเล่มโปรด หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่ครูเล่านิทานให้เด็กฟัง หลังจากเด็กฟังนิทานให้ทำงานเขียนโดยการขีดเขียนเป็นเส้นที่แตกต่างเป็นภาพ หรือสัญลักษณ์
2. การจัดกิจกรรมการเขียนรายการต่าง ๆ หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่ครูให้เด็กได้จัดทำรายการต่าง ๆ ที่ใกล้ตัวเด็ก หลังจากได้ดูรายการของจริงและรายการต้นแบบเด็กทำงานเขียนโดยการขีดเขียนเป็นเส้นที่แตกต่าง เป็นภาพ หรือสัญลักษณ์
3. การจัดกิจกรรมเล่นเขียนเลียนแบบคำ หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่ครูอ่านหนังสือพิมพ์ หรือหนังสือนิทานที่มีตัวหนังสือขนาดใหญ่ให้เด็กฟัง เด็กดูบัตรคำต้นแบบที่ครูได้

ตัดตัวอักษรจากหนังสือพิมพ์มาผสมเป็นคำ หลังจากนั้นเด็กทำงานเขียนโดยเลือกตัวอักษรที่ครูตัดจากหนังสือพิมพ์เตรียมไว้มาผสมเป็นคำ

4. การจัดกิจกรรมเขียนคำอวยพรตามแบบ หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้ครูอ่านคำอวยพรจากบัตรอวยพรตามเทศกาลให้เด็กฟัง จากนั้นเด็กประดิษฐ์บัตรอวยพร พร้อมทั้งเขียนลอกเลียนแบบคำอวยพรจากต้นแบบ

กิจกรรมในแต่ละลักษณะที่จัดนั้น ใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย เด็กได้พัฒนาการเขียนโดยเริ่มจากการขีดเขียน หรือการวาดภาพซึ่งง่ายสำหรับเด็ก เมื่อทำได้จึงมีความเชื่อมั่นและกล้าที่จะเขียน นับว่ามีผลต่อการเขียนที่ยั่งยืนและซับซ้อนต่อไป

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

ฮิปเปิล (Hipple. 1985) ได้ศึกษากิจกรรมการเขียนบันทึกกับเด็กอนุบาลเป็นเวลา 1 ปี ผลการวิจัยพบว่า เด็กให้ความสนใจในกิจกรรมดังกล่าวมาก เด็กมีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนสูงขึ้น

มากาเร็ต แมททิว และซอร์บี้ (Magaret Martlew & Sorsby, 1995) ได้ศึกษาการแสดงออกด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย อายุ 4 – 5 ปี จำนวน 24 คน โดยเด็ก ๆ จะได้รับงานที่เกี่ยวกับการเขียน 4 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน 1 สัปดาห์ ผลการทดลอง การตอบสนองของเด็กที่มีต่อการทดลองแบ่งออกได้หลายประเภท เด็กบางคนไม่มีความสามารถในการสร้างสัญลักษณ์ที่สื่อถึงสิ่งอื่นๆ ได้ และสามารถทำได้เพียงเส้นตรงหรือเส้นโค้ง วงกลม หรือเส้นหยัก ๆ และเด็กบางคนก็ใช้ตัวอักษรที่เหมือนกันและบางครั้งก็แตกต่างกันแต่ไม่สามารถเชื่อมโยงไปถึงสิ่งที่เขาต้องการสื่อ เด็กที่มีทักษะในการสื่อนั้นแสดงให้เห็นว่าเด็กสามารถอธิบายคำศัพท์ที่ได้จากการวาดภาพ และสร้างสัญลักษณ์รูปภาพ เช่น รูปเขาแทนวัว รูปล้อรถแทนรถ ใช้สัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นเอง เช่น เส้นตรงหมายถึง โต๊ะ วงกลมหมายถึง กระทะ สามเหลี่ยมหมายถึง นาฬิกา การเขียนพยางค์ คือเขียนตัวอักษรตัวแรกของคำนั้น ๆ แทนคำทั้งหมด

บลัด (Blood. 1996 : A) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี จำนวน 67 โรงเรียน โดยการทดสอบพัฒนาการทางภาษา การรับรู้ การเขียน และมีการศึกษาระยะยาว มีผู้ปกครองของเด็กเข้าร่วม 56 คน จากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก และเจตนาของผู้ปกครองในกระบวนการเรียนรู้เพื่อการออกเขียนได้ และการส่งเสริมให้เด็กเขียนตนเอง จะทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้การอ่านเขียนได้อย่างมีความหมาย เนื่องจากชื่อของเด็กจะถูกเรียกเป็นประจำทุกวันและเป็นคำที่นึกภาพได้ หากเด็กสามารถเขียนชื่อของตนเองได้จะเป็นแนวทางในการขยายความสามารถในการรับรู้คำอื่น ๆ ต่อไป

ดิกสัน และคนอื่น ๆ (Dixon and others. 1977 : 367 – 373) ได้ทำการศึกษาลูกเด็ก 4 กลุ่ม โดยเด็กในจำนวน 3 กลุ่ม ได้รับการเล่านิทานให้ฟังหลังจากได้ทำกิจกรรม คือ ฟังนิทานแล้วมีการสนทนา หรือพาไปศึกษานอกสถานที่ หรือแสดงบทบาทเลียนแบบตัวคน และอีก 1 กลุ่ม ฟังนิทานโดยไม่มีกิจกรรมอื่น ๆ ผลของการทดลองพบว่า ในการฟังนิทานนั้นถ้าเด็กได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วยจะพัฒนาความคิดต่าง ๆ ได้ดีที่สุด แสดงว่าหลังจาก ได้ฟังนิทานแล้วเด็กได้มีการสนทนาเล่าเรื่อง ได้ไปศึกษานอกสถานที่และได้มีการเลียนแบบตัวละคร จะพัฒนาการคิดได้ดีกว่าเด็กที่ฟังนิทานโดยไม่มีกิจกรรมอื่น ๆ

วรติ เลิศไกร (2533 : 60 – 65) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดประสบการณ์ที่มีต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมไม่เป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์ มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สูงขึ้น 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์มีพัฒนาการทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณา แต่ละด้านพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์มีพัฒนาการด้านร่างกายสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อำพร ศรีอรุณ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบธรรมชาติพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ มีความสนใจในการอ่านและการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กนิษฐา ชูจันทร์ (2541 : 106) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติโดยใช้แกนนำในหน่วยการสอน พบว่าหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติโดยใช้แกนนำในหน่วยการสอน มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัย สรุปได้ว่า การพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมที่สร้างความคุ้นเคยกับตัวอักษร การจัดสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนที่เต็มไปด้วยภาษาเขียน การใช้สื่อตัวอักษร ให้เด็กได้เรียนรู้การเขียนผ่านการเล่น โดยใช้กิจกรรมให้เด็กได้จับสัมผัสกับวัสดุอุปกรณ์ ได้ลงมือทำและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจะได้เรียนรู้อย่างสนุกและเพลินเพลิน เด็กจะได้รูปแบบการสื่อสารของตนเองในสื่อความคิด จินตนาการโดยการขีดเขียน การวาดภาพ การใช้สัญลักษณ์ กิจกรรมที่ส่งเสริมการเขียนเป็นอย่างดี คือกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเป็นกิจกรรมประกอบด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาการเขียนที่หลากหลายส่งเสริมพัฒนาการเขียนตามศักยภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ เด็กได้ฝึกเขียนด้วยตนเอง

จากเรื่องใกล้ ๆ ตัว ครูจะเป็นเพียงผู้ที่คอยอำนวยความสะดวก เตรียมอุปกรณ์ ให้การเสริมแรง กระตุ้นและช่วยเด็กให้กล้าเขียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนัก
การศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 72 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร สังกัด
สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)
จากประชากร ได้มาตามขั้นตอนดังนี้ จับฉลากห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 1 ห้อง จาก
2 ห้องเรียน แล้วจับฉลากนักเรียนจำนวน 15 คนจากห้องที่สุ่มได้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน โดยให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้
2. เกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างแผนการจัดกิจกรรมชุดฝึกทักษะการเขียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

ในการศึกษาครั้งนี้การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เรื่องการจัดกิจกรรม ได้แก่ แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา (2539) คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี) (2540) การจัดกิจกรรมแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2543) รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยของกุลยา (2545) ในกลุ่มที่ 2 จะเป็นเรื่องพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเขียน ในส่วนของเอกสารได้แก่ แนวคิดสู่แนวปฏิบัติของสิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2538) การพัฒนาเด็กปฐมวัยของนิตยา ประพุดกิจ (2539) และงานวิจัย ได้แก่ การดูโครงร่างที่แตกต่างของอดีตดี เพิ่มพวง (2538) ความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบธรรมชาติของอัมพร ศรีหิรัญ (2540) แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการของอริยพร คงนาง (2542) ผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่รู้จบเรื่องที่มีต่อความสามารถด้าน การเขียนของเด็กปฐมวัยของประไพ แสงดา (2544) ผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยของรณจวน ประโมจันย์ (2544) และ การส่งเสริมพัฒนาการกล่อมเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบการประเมินสภาพจริงของ เบญจมาศ วิไล (2544)

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวได้รับความรู้ในการเลือกกิจกรรมให้เหมาะกับการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนโดยมีปัจจัยสำคัญ 4 ประการคือ การสร้างความคุ้นเคยกับตัวอักษร การจัดสิ่งแวดล้อมด้วยตัวอักษร การใช้สื่อที่มีตัวอักษรประกอบ และการจัดประสบการณ์พัฒนาการเขียนผ่านการเล่น

1.2 สร้างแผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน โดยปรับเพื่อให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ในสัปดาห์นั้น ๆ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของกิจกรรม กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเขียน 6 ลักษณะของเด็กปฐมวัย คือ ขีดเขียน วาดภาพแทนเขียน เขียนตั้งชื่อผลงาน เขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์ เขียนคล้ายตัวอักษร และเขียนลอกเลียนแบบ

1.2.2 กำหนดรูปแบบของแผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน รูปแบบของแผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนประกอบด้วย ครั้งที่ สัปดาห์ที่ หน่วยการสอน จุดมุ่งหมาย เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การประเมินผล และภาคผนวก

1.2.3 กำหนดขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม มีดังนี้ ขั้นนำ เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนโดยเลือกกิจกรรมตามความเหมาะสม เช่น การร้องเพลง การท่องคำคล้องจอง การตอบปริศนาคำทาย ขั้นดำเนินกิจกรรม ครูจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรม คือ วาดภาพนิทานเล่มโปรด จัดทำรายการต่างๆ เล่นเขียนเลียนแบบคำ และ เขียนคำอวยพรตามแบบ ขั้นสรุป เด็กเล่างานเขียนของตนเองให้ครู จดบันทึก และ การประเมินผล โดยการตรวจงานเขียนของเด็กโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน การพัฒนาการเขียน ขั้นสุดท้าย คือการเลือกใช้สื่อ สื่อที่ใช้ในกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนมุ่งเน้น การใช้สื่อตัวอักษร เช่น หนังสือนิทาน หนังสือพิมพ์ บัตรคำต้นแบบ บัตรอวยพร บัตรเชิญ สมุดโทรศัพท์ ใบเสร็จ

1.3 เขียนแผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน ซึ่งประกอบด้วย

1.3.1 แผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนจำนวน 24 แผน

1.3.2 คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน ได้กำหนดการจัดกิจกรรม คือ ใช้เวลาในการดำเนินการ 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ วันละ 30 นาที เวลา 09.30 น. – 10.00 น.

1.4 การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน นำแผนการจัดกิจกรรมชุดฝึกทักษะการเขียนเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบพิจารณาเพื่อหาความสอดคล้องของจุดมุ่งหมาย เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และ การประเมินผล จำนวน 3 คน คือ

รองศาสตราจารย์วราภรณ์ รักวิจัย ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม) กรุงเทพมหานคร

อาจารย์อารี เกษมรติ อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนอนุบาลสามเสน กรุงเทพมหานคร

อาจารย์ประไพ แสงดา อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.5 การปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมชุดฝึกทักษะการเขียน นำแผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนมาปรับปรุงตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญจาก 2 ใน 3 คน ให้เหมาะสมดังนี้การนำเข้าสู่บทเรียนให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในกิจกรรมที่ 3 ใช้เพลง "ชื่อของเธอ" นำเข้าสู่บทเรียน และเสริมกิจกรรมในมุมการเขียนให้เด็กได้ขีดเขียน เหตุการณ์ที่ประทับใจ

1.6 การทดลองใช้ (Try out) นำแผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างกลุ่ม เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของแผน โดยนำแผนในสัปดาห์ที่ 1 วาดภาพนิทานเล่มโปรด ไปการทดลองใช้ ผลการทดลองใช้แผน พบว่าเด็กได้สนุกสนานกับนิทาน ตลอดจนเด็กสามารถขีดเขียนเป็นภาพ และ สัญลักษณ์ได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ได้พบข้อสังเกตที่น่าสนใจ 2 ประการคือ เด็กมีความคุ้นเคยกับตัวอักษรเป็นอย่างดี เนื่องจากได้อ่าน ได้ดูวีดิทัศน์เรื่องพยัญชนะไทยเป็นประจำ ได้รับการฝึกฝนด้วยการขีดเขียนเส้นพื้นฐานลีลามือ ประการที่ 2 กลุ่มทดลองมีกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาการเขียนที่บ้าน เนื่องจากกลุ่มทดลองอาศัยอยู่ในชุมชนสุขเหาะบางชั้น ซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม เด็กได้ขีดเขียนเป็นตัวอักษรในการเรียนโรงเรียนสอนศาสนา ดังนั้น กลุ่มทดลองจึงได้รับการพัฒนาการเขียนด้วยตัวอักษรที่ส่งเสริมการเขียนควบคู่กันไปทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

2. การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการเขียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการเขียน มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการ และลักษณะการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยลักษณะการเขียนของเด็กได้ข้อสรุปดังนี้ การขีดเขียน หมายถึง เด็กเขียนเส้นต่าง ๆ ที่แตกต่าง การวาดภาพแทนเขียน หมายถึง เด็กวาดภาพหรือสัญลักษณ์ การเขียนตั้งชื่อผลงาน หมายถึง เด็กวาดภาพหรือสัญลักษณ์ที่เชื่อมโยงกับงานเขียน การเขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์ หมายถึง เด็กเขียนสัญลักษณ์หรือ ตัวอักษรโดยไม่จำเพาะเจาะจง การเขียนคล้ายตัวอักษร หมายถึง เด็กขีดเขียนตัวอักษรโดยไม่จำเพาะเจาะจง และการเขียนลอกเลียนแบบ หมายถึง เด็กเขียนด้วยการลอกเลียนจากต้นแบบ

2.2 ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนนจาก บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2545) คู่มือการใช้เกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนของอริยพร คงนาวัง (2542) คู่มือการใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนของรณจวน ประโมจน์ย์ (2544) คู่มือการใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนของประไพ แสงดา (2544)

2.3 สร้างเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละขั้นพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ได้จากการศึกษาเอกสาร ดังนี้ คู่มือการใช้เกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนของอริยพร คงนาวัง (2542) คู่มือการใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนของรณจวน ประโมจน์ย์ (2544) คู่มือการใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนของประไพ แสงดา (2544) และได้สังเกตการเขียนของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 อายุระหว่าง 4 – 5 ปี สรุปขั้นการเขียนได้ 6 ขั้น ดังต่อไปนี้ คือ

1. ขั้นขีดเขียน หมายถึง งานเขียนของเด็กแสดงการเขียนเป็นเส้นที่แตกต่าง
2. ขั้นวาดภาพแทนเขียน หมายถึง งานเขียนของเด็กแสดงการเขียนเป็นภาพหรือ สัญลักษณ์
3. ขั้นเขียนตั้งชื่อผลงาน หมายถึง งานเขียนของเด็กแสดงการเขียนเป็นภาพหรือ สัญลักษณ์ได้เชื่อมโยงกับงานเขียน
4. ขั้นเขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์ หมายถึง งานเขียนของเด็กแสดงถึงการเขียนเป็นสัญลักษณ์ โดยไม่จำเพาะเจาะจง
5. ขั้นเขียนคล้ายตัวอักษร หมายถึง งานเขียนของเด็กแสดงถึงการเขียนเป็นตัวอักษรโดยไม่จำเพาะเจาะจง
6. ขั้นเขียนลอกเลียนแบบ หมายถึง งานเขียนของเด็กแสดงถึงการคัดลอกจากต้นแบบ

2.4 ทดลองใช้กับเด็กอนุบาลปีที่ 1 อายุระหว่าง 4 – 5 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยให้คะแนนงานเขียนของเด็กด้วยเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนากการเขียน เพื่อให้เกิดความชัดเจนของเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนากการเขียน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ โดยในการให้คะแนนการพัฒนากการเขียนได้แบ่งคะแนนแต่ละขั้นออกเป็น 4 ระดับ คือ 0 คะแนน - 3 คะแนน ดังรายละเอียด

ตาราง 1 เกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนากการเขียน

ขั้นการพัฒนากการเขียน	เกณฑ์การให้คะแนน
1. ขั้นขีดเขียน	3 เขียนเส้นต่าง ๆ และบอกความหมาย พร้อมทั้งเล่าเรื่องได้สัมพันธ์กัน 2 เขียนเส้นต่าง ๆ และบอกความหมายได้ 1 เขียนเส้นต่าง ๆ ที่แตกต่างได้ 0 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง
2. ขั้นวาดภาพแทนการเขียน	3 วาดภาพ และบอกความหมาย พร้อมทั้งเล่าเรื่องได้สัมพันธ์กัน 2 วาดภาพ และบอกความหมายได้ 1 วาดภาพได้ 0 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง
3. ขั้นเขียนตั้งชื่อผลงาน	3 เขียนตั้งชื่อผลงาน และบอกความหมาย พร้อมทั้งเล่าเรื่องได้สัมพันธ์กัน 2 เขียนตั้งชื่อผลงาน และบอกความหมายได้ 1 เขียนตั้งชื่อผลงานได้ 0 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง

ตาราง 1 (ต่อ)

ขั้นการพัฒนาการเขียน	เกณฑ์การให้คะแนน
4. ขั้นไม่มีแบบและกฎเกณฑ์	3 เขียนสัญลักษณ์ได้สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการ และบอกความหมาย พร้อมทั้งเล่าเรื่องได้สัมพันธ์กัน 2 เขียนสัญลักษณ์ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการ และบอกความหมายได้ 1 เขียนสัญลักษณ์ได้สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการ 0 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง
5. ขั้นเขียนคล้ายตัวอักษร	3 เขียนตัวอักษรได้สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการและบอกความหมาย 2 เขียนตัวอักษรได้สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการ 1 เขียนตัวอักษรได้ 0 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง
6. ขั้นเขียนลอกเลียนแบบ	3 เขียนด้วยการลอกเลียนจากต้นแบบและบอกความหมาย พร้อมเล่าเรื่องได้ 2 เขียนด้วยการลอกเลียนจากต้นแบบและบอกความหมายได้ 1 เขียนจากต้นแบบได้ 0 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง

2.5 การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้วิจัยนำเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ดังต่อไปนี้

อาจารย์ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์ คีษานีเทศก์ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1 จังหวัดราชบุรี

อาจารย์อริยพร จำเริญดี อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านแก่งคร้อ อำเภอนองไผ่ จังหวัดชัยภูมิ

อาจารย์ชฎาธาร คำเนียม อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม) กรุงเทพมหานคร

2.6 นำเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียนที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ ข้อ 1 และ ข้อ 6 มาปรับปรุงตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 คน ในด้านการใช้ภาษา เพื่อแสดงความชัดเจนของเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้สร้างขึ้นในครั้งนี้ถือเป็นเกณฑ์เหมาะสม

2.7 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนารายการเขียน ผู้วิจัยนำเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนารายการเขียนที่ผ่านการตรวจของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนารายการเขียนไปทดลองใช้ กับเด็กอนุบาลปีที่ 1 อายุ 4-5 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.8 นำเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่ผู้เชี่ยวชาญลงคะแนน เพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำคะแนนที่ได้จากการลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน หาค่าความสอดคล้องระหว่างลักษณะการพัฒนารายการเขียนกับงานเขียน โดยใช้สูตร โดยใช้ในการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งต้องมีค่า IOC มากกว่า หรือ เท่ากับ 0.5 (บุญเชิด ภิญญอนันต์พงษ์. 2526 : 90) จึงถือว่าใช้ได้ สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนารายการเขียน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 โดยข้อ 3,4,6, ได้ค่า IOC = 0.67 และ ข้อ 1,2,5 ได้ค่า IOC = 1.00 ซึ่งเป็นค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับสูงสามารถนำไปใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้

2.9 การตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนารายการเขียน ผู้วิจัยนำเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนารายการเขียนที่ผ่านการตรวจของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนารายการเขียนไปทดลองกับเด็กอนุบาลปีที่ 1 อายุระหว่าง 4-5 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนอนุบาลปีที่ 1/2 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน จำนวน 15 คน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ ๑ ละ 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ วันละ 30 นาที โดยใช้แผนกิจกรรมการฝึกทักษะของสัปดาห์ที่ 1 วาดภาพนิทานเล่มโปรด ในการทดลองใช้ โดยทำเหมือนการทดลองจริง เมื่อครบ 1 สัปดาห์ นำงานเขียนของเด็กที่เก็บในวันจันทร์ และวันพุธ รวม 2 ครั้ง มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนารายการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำคะแนนของนักเรียนทั้งหมดมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบ Product - moment coefficient correlation ของ Pearson (บุญเชิด ภิญญอนันต์พงษ์. 2545 : 98) ได้ค่าความเชื่อมั่น = .74 ถือว่าใช้ได้

แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวจากที่เบอร์กและเจล (Barnett and Jonhson. 1996 : 31 : citing Borg and Gall. 1989 : Education Research , An Introduction P. 31 : 692) ได้กล่าวว่ารูปแบบการทดลองกลุ่มเดียวจะมีความเหมาะสมเป็นพิเศษกับการทดลองที่ต้องการเปลี่ยนรูปแบบพฤติกรรมหรือกระบวนการภายใน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการทดลองโดยใช้

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวทำการทดลอง และเก็บข้อมูลจากสถานการณ์จริงขณะทดลอง เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการทดลองครั้งนี้

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง

ก่อนการทดลอง	ขณะทดลอง
T0	x , T1 ,x, T2, x , T3 x , T8

เมื่อ	T0	คือ	การให้งานเขียนเพื่อประเมินก่อนการทดลอง
	x	คือ	การดำเนินกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน
	T1, T2, T3...	คือ	การให้งานเขียนเพื่อประเมินระหว่างทำการทดลอง
	T8	คือ	การให้งานเขียนเพื่อประเมินเมื่อสิ้นสุดการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ในวันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ วันละ 30 นาที โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มทดลองเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์
2. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมในสถานการณ์ที่ทำการทดลองให้เหมาะสม
3. จัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) โดยจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ ได้แก่ วันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ วันละ 30 นาที โดยนางงานเขียนของกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน
4. ดำเนินการทดลองโดยจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนดังตารางด้านล่าง กับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๑ ละ 3 วัน พร้อมเก็บงานเขียนของเด็กทุกวันที่ทดลองมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน

ตาราง 3 วันและกิจกรรมที่ทำการทดลอง

สัปดาห์ที่	วันที่ทำการทดลอง	เวลาที่ดำเนินการทดลอง 09.30 น. – 10.00 น.
		กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน
สร้างความคุ้นเคย 1 สัปดาห์	จันทร์ อังคาร พุธ	กิจกรรมตามหน่วยการสอนปกติ
1 , 2	จันทร์ อังคาร พุธ	วาดภาพนิทานเล่มโปรด
3 , 4	จันทร์ อังคาร พุธ	จัดทำรายการต่าง ๆ
5 , 6	จันทร์ อังคาร พุธ	เล่นเขียนเลียนแบบคำ
7 , 8	จันทร์ อังคาร พุธ	เขียนคำอวยพรตามแบบ

5. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 กลุ่ม โดยสร้างความคุ้นเคยกับเด็ก 1 สัปดาห์โดยจัดกิจกรรมพัฒนาการเขียนที่เกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้ในสัปดาห์นั้นเป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐาน แล้วจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน ที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้เป็นเวลา 8 สัปดาห์โดยจัดในวันจันทร์ วันอังคารและวันพุธ ในเวลา 09.30 น. – 10.00 น. และตรวจให้คะแนนงานเขียนของเด็ก โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน

6. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยให้กลุ่มตัวอย่างใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน โดยมีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นนำ ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมโดยเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหาในสอนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม เช่น ร้องเพลง การตอบปริศนาคำทาย การสนทนา การท่องคำคล้องจอง ขั้นดำเนินการกิจกรรม จัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน 4 กิจกรรมตามลำดับคือวาดภาพนิทานเล่มโปรด จัดทำรายการต่าง ๆ เล่นเขียนเลียนแบบคำ และเขียนคำอวยพรตามแบบ จากนั้นเด็กลงมือทำกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน เด็กสามารถถามครู หรือ เพื่อนได้ ขั้นสรุป เด็ก ๆ เล่าถึงงานเขียนของตน ครูจับบันทึกลงในแผ่นงาน เด็ก ๆ เข้าเล่นในมุมการเขียน โดยเด็กจะได้เขียนอย่างอิสระตามความคิด ตลอดจนเขียนเลียนแบบของจริงตามจินตนาการ ครูเสนอแนะให้เด็กเขียนเหตุการณ์ที่ประทับใจในแต่ละวัน หลังจากครูได้ตรวจให้คะแนนการพัฒนาการเขียนของเด็ก ครูนำงานเขียนของเด็กติดป้ายนิเทศในมุมการเขียน

ทั้งนี้ในการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนกับเด็กปฐมวัย ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ เตรียมเนื้อหา สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาการเขียนและให้เด็กสามารถสร้างความรู้ด้วยตัวเอง ส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ยั่วยุให้เด็กกล้าเขียนสังเกตการทำงานของ เด็ก กระตุ้นและให้กำลังใจในการทำงานเตรียมสื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา และดูแลอุปกรณ์

ให้พอเพียงกับเด็ก ตรวจสอบผลงานแล้วบันทึกผลทุกวัน และนำงานเขียนของเด็กติดป้ายนิเทศในมุมการเขียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานเขียนของเด็กซึ่งมีหลักการดำเนินการ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลจากงานเขียน โดยให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นการพัฒนาการเขียน 6 ขั้น ดังนี้ ขั้นขีดเขียน ขั้นวาดภาพแทนเขียน ขั้นเขียนตั้งชื่อผลงาน ขั้นเขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์ ขั้นเขียนคล้ายตัวอักษร ขั้นเขียนลอกเลียนแบบ
2. ในแต่ละขั้นของการพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน ได้แบ่งคะแนนแต่ละขั้นออกเป็น 4 ระดับ คือ 0 คะแนน – 3 คะแนน ดังรายละเอียดในหน้า 40-41
3. เก็บข้อมูลพื้นฐานจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เป็นเวลา 1 สัปดาห์
4. เก็บข้อมูลจากงานเขียนในวันที่ทำการทดลอง
5. เมื่อสิ้นสุดแต่ละสัปดาห์นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเปรียบเทียบเพื่อศึกษาความแตกต่างของการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังช่วงระยะเวลา 8 สัปดาห์
6. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. หาสถิติพื้นฐานของการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและขณะทำการทดลอง โดยนำข้อมูลไปหาคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการพัฒนาการเขียน โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (One – Way – Repeated – Measure ANOVA) คำนวณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ในแต่ละช่วงเวลาโดยใช้ t – test แบบ Dependent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือและข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ

1.1 การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเกณฑ์การให้คะแนน การพัฒนาการเขียน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างลักษณะการพัฒนาการเขียนกับงานเขียน (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 95) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างลักษณะการพัฒนาการเขียนกับงานเขียน

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาความเชื่อมั่นของกฎเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียน โดยใช้สูตรของ Pearson (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 98)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X\sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ความเชื่อมั่นค่าสัมประสิทธิ์
	N	แทน	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการตรวจครั้งแรกและคะแนนการตรวจครั้งหลัง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งแรก
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งหลัง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งแรกแต่ละตัว ยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งหลังแต่ละตัว ยกกำลังสอง

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้การคำนวณในโปรแกรมคอมพิวเตอร์

2.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการพัฒนารเขียนโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (One-Way-Repeated-Measure ANOVA) โดยคำนวณจากสูตร (Dayton. 1970 : 252)

$$F = \frac{MS_{\text{Treatment}}}{MS_{\text{Interaction}}}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา F- distribution
$MS_{\text{Treatment}}$	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของ treatment
$MS_{\text{Interaction}}$	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของปฏิสัมพันธ์

2.3 ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนทำการทดลอง และหลังทำการทดลอง โดยคำนวณจากสูตร t-test แบบ Dependent (บุญเชิด ภิญโญนนัดพงษ์. 2521ก : 99)

$$t = \frac{\bar{D}}{S_{\bar{D}}}$$

$$S_{\bar{D}} = \frac{S_D}{\sqrt{N}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
D	แทน	คะแนนความแตกต่าง
N	แทน	จำนวนคน
$\bar{D}$	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนความแตกต่าง
S_D	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลต่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง การแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
M	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ค่าชั้นความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดลอง
t	แทน	ค่าค่าสถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนพัฒนาการเขียนของเด็กอนุบาล 1 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน สำนักงานเขตมีนบุรี

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

1.1 การวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละสัปดาห์

1.2 การวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายสัปดาห์

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างและการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

2.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

2.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาการเขียน

2.3 การวิเคราะห์การพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์คะแนนการพัฒนารายการเขียนของเด็กปฐมวัย

1.1 การวิเคราะห์ระดับคะแนนการพัฒนารายการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละสัปดาห์

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนการพัฒนารายการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการตรวจผลงานแต่ละครั้งในแต่ละสัปดาห์ทั้งสัปดาห์ก่อนการพัฒนา ระหว่างการพัฒนา ตลอดช่วง 8 สัปดาห์ ทั้งหมด 27 ครั้ง มาหาค่าคะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานดังแสดงในตาราง 4 และนำค่าเฉลี่ยในแต่ละครั้งของแต่ละสัปดาห์มานำเสนอเป็นเส้นภาพ ดังแสดงในภาพประกอบ 14

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนารายการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมการฝึกทักษะการเขียน ก่อนการพัฒนา และระหว่างการพัฒนาการเขียนในแต่ละช่วงสัปดาห์

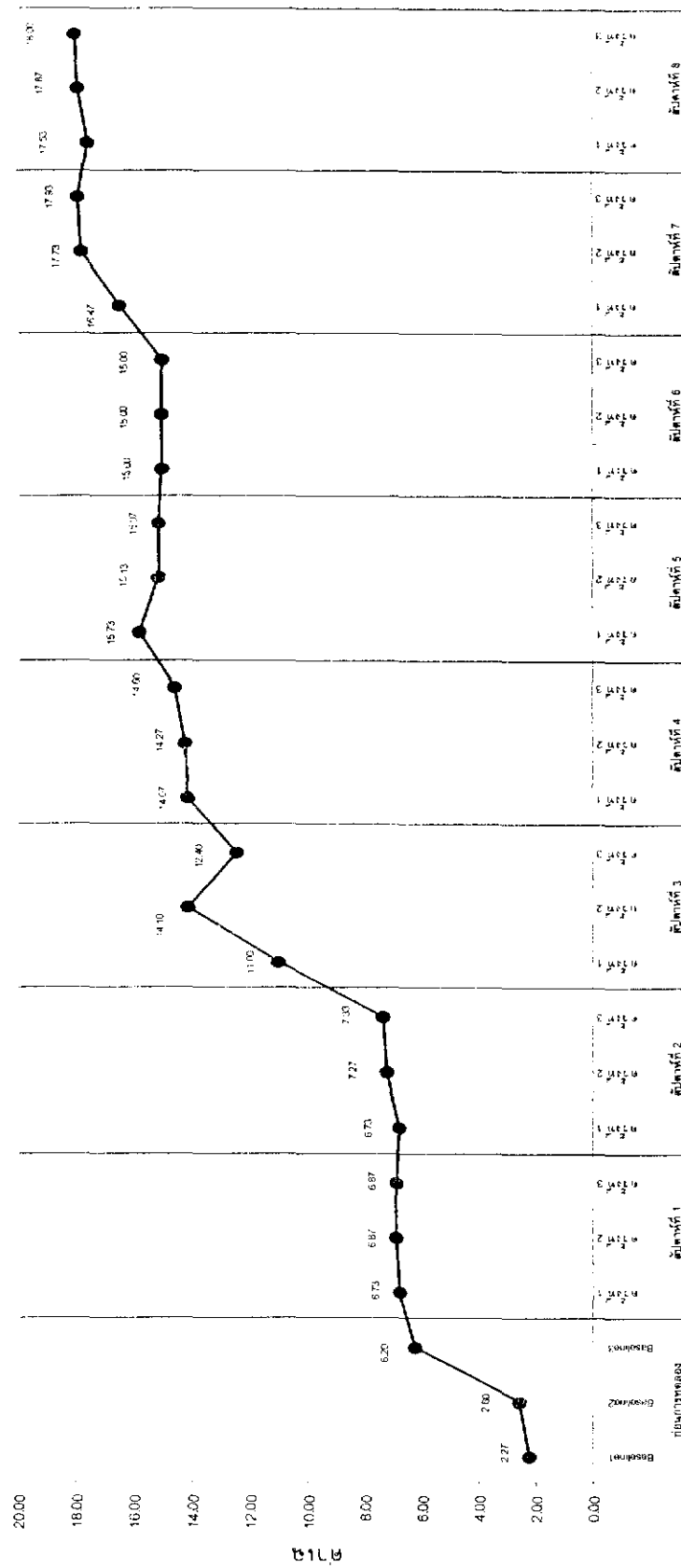
ระยะเวลาในการพัฒนา		การพัฒนารายการเขียน			
สัปดาห์ที่	ครั้งที่	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	M	S
Baseline	1	1	3	2.27	0.59
	2	2	4	2.60	0.63
	3	5	7	6.20	0.56
1	1	6	7	6.73	0.46
	2	6	8	6.87	0.52
	3	6	8	6.87	0.52
2	1	6	8	6.73	0.70
	2	7	9	7.27	0.70
	3	7	9	7.33	0.72
3	1	10	13	11.00	1.20
	2	10	13	14.10	1.18
	3	10	15	12.40	1.55
4	1	11	15	14.07	1.22
	2	10	15	14.27	1.58
	3	12	15	14.60	1.06

ตาราง 4 (ต่อ)

ระยะเวลาในการพัฒนา		การพัฒนาการเขียน			
สัปดาห์ที่	ครั้งที่	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	M	S
5	1	15	16	15.73	0.46
	2	15	16	15.13	0.35
	3	15	16	15.07	0.26
6	1	15	15	15.00	0.00
	2	15	15	15.00	0.00
	3	15	15	15.00	0.00
7	1	15	17	16.47	0.74
	2	17	18	17.73	0.46
	3	17	18	17.93	0.26
8	1	17	18	17.53	0.52
	2	17	18	17.87	0.35
	3	18	18	18.00	0.00

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยจากการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรม 4 กิจกรรมแต่ละกิจกรรมใช้เวลา 2 สัปดาห์ ประกอบด้วยกิจกรรมวาดภาพนิทานเล่มโปรด จัดทำรายการ เล่นเขียนเลียนแบบคำและเขียนคำอวยพรตามแบบในแต่ละช่วงสัปดาห์สูงขึ้นเป็นลำดับอย่างต่อเนื่องโดยสัปดาห์ก่อนการพัฒนามีคะแนนเฉลี่ย 2.27 - 6.20 คะแนน สัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 8 คะแนนเฉลี่ยเป็น 6.73 - 6.87, 6.73 - 7.33, 11.00 - 12.40, 14.07 - 14.60, 15.73 - 15.07, 15.00 - 15.00, 16.47 - 17.93 และ 17.53 - 18.00 คะแนน ตามลำดับ

เส้นภาพแสดงการเปรียบเทียบการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายสัปดาห์

ภาพประกอบ 15 แสดงการเปรียบเทียบการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายสัปดาห์ในช่วงก่อนการทดลองและระหว่างการทดลอง

1.2 การวิเคราะห์ระดับคะแนนเฉลี่ยการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายสัปดาห์

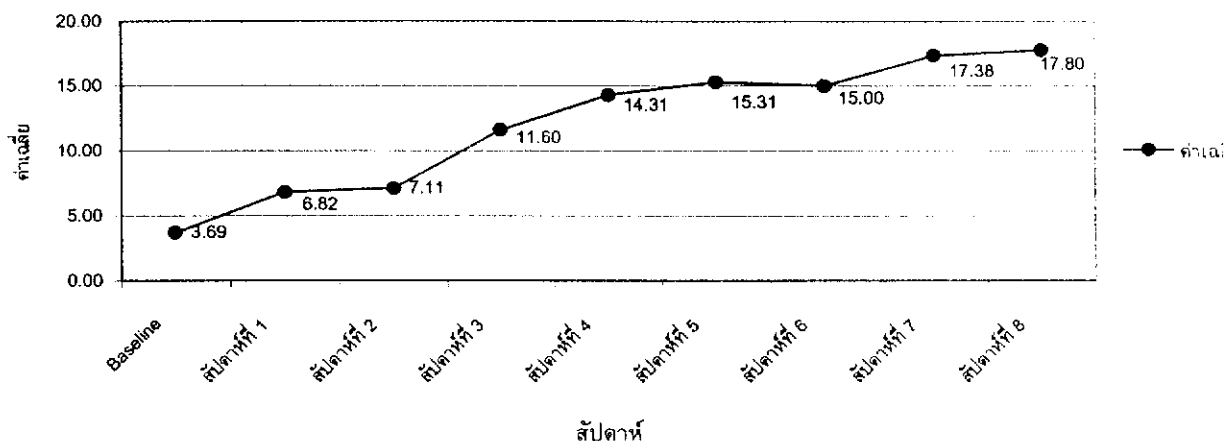
การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยนำคะแนนการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละสัปดาห์ทั้งสัปดาห์ก่อนการพัฒนา ระหว่างการพัฒนา ตลอดช่วง 8 สัปดาห์ ทั้งหมด 27 ครั้ง ค่าคะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด มาหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 5 และนำคะแนนเฉลี่ยรายสัปดาห์มานำเสนอเป็นเส้นภาพดังแสดงในภาพประกอบ 16

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนการพัฒนาและระหว่างการพัฒนาการเขียนโดยใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนทั้ง 8 สัปดาห์

ระยะเวลาในการพัฒนา	การพัฒนาการเขียน			
	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	M	S
ก่อนการพัฒนา(Baseline)	3.00	4.33	3.69	0.39
สัปดาห์ที่ 1	6.00	7.67	6.82	0.43
สัปดาห์ที่ 2	6.67	8.00	7.11	0.37
สัปดาห์ที่ 3	10.00	13.33	11.60	1.14
สัปดาห์ที่ 4	12.87	15.00	14.31	0.76
สัปดาห์ที่ 5	15.00	16.00	15.31	0.27
สัปดาห์ที่ 6	15.00	15.00	15.00	0.00
สัปดาห์ที่ 7	16.67	17.67	17.38	0.33
สัปดาห์ที่ 8	17.33	18.00	17.80	0.21

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยจากการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการพัฒนาเท่ากับ 3.69 คะแนน และระหว่างพัฒนาดังแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 8 มีค่าเฉลี่ย 6.82, 7.11, 11.60, 14.31, 15.31, 15.00, 17.38 และ 17.80 คะแนน ตามลำดับ เวลา 8 สัปดาห์ ดังแสดงในภาพประกอบ 16

เส้นภาพเปรียบเทียบการพัฒนการเขียนของเด็กปฐมวัย

ภาพประกอบ 16 เส้นภาพการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงการพัฒนการเขียนของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างและการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของการพัฒนการเขียนของเด็กปฐมวัย

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของการพัฒนการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละสัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยรวมของการพัฒนการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนาทั้ง 8 สัปดาห์ มาวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ดังแสดงผลในตาราง 6

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำการพัฒนการเขียนของเด็กปฐมวัย

แหล่งข้อมูล	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างสัปดาห์	3115.414	8	389.427	1654.383**	0.00
ความคลาดเคลื่อน	26.364	112	.235		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยการพัฒนการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนและระหว่างการพัฒนาตลอดช่วง 8 สัปดาห์ มีค่าทดสอบ $F = 1654.383$ ซึ่งแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงสัปดาห์อย่างน้อย 1 ช่วงสัปดาห์ มีค่าแตกต่างกัน

2.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนาในแต่ละช่วงสัปดาห์ มาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโดยนำคะแนนเฉลี่ยในแต่ละช่วงสัปดาห์มาทดสอบความแตกต่าง โดยใช้ t – test แบบ Dependent ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 การเปลี่ยนแปลงการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

การเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างสัปดาห์	ค่าเฉลี่ยผลต่าง (Mean)	ค่าความคลาดเคลื่อน (S)	df	t	Sig.
Baseline, สัปดาห์ที่ 1	3.13	0.57	14	21.12	0.00**
สัปดาห์ที่ 1, สัปดาห์ที่ 2	0.29	0.60	14	1.86	0.08
สัปดาห์ที่ 2, สัปดาห์ที่ 3	4.49	1.12	14	15.54	0.00**
สัปดาห์ที่ 3, สัปดาห์ที่ 4	2.71	0.82	14	12.88	0.00**
สัปดาห์ที่ 4, สัปดาห์ที่ 5	1.00	0.77	14	5.05	0.00**
สัปดาห์ที่ 5, สัปดาห์ที่ 6	0.31	0.27	14	4.53	0.00**
สัปดาห์ที่ 6, สัปดาห์ที่ 7	2.38	0.33	14	27.89	0.00**
สัปดาห์ที่ 7, สัปดาห์ที่ 8	0.42	0.37	14	4.46	0.00**

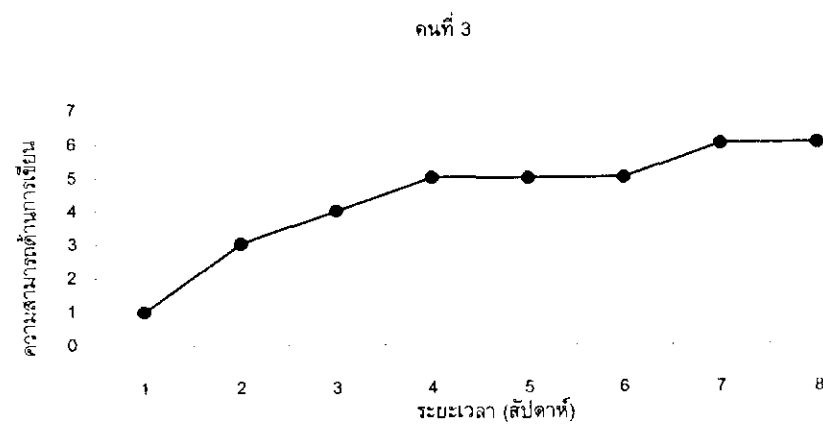
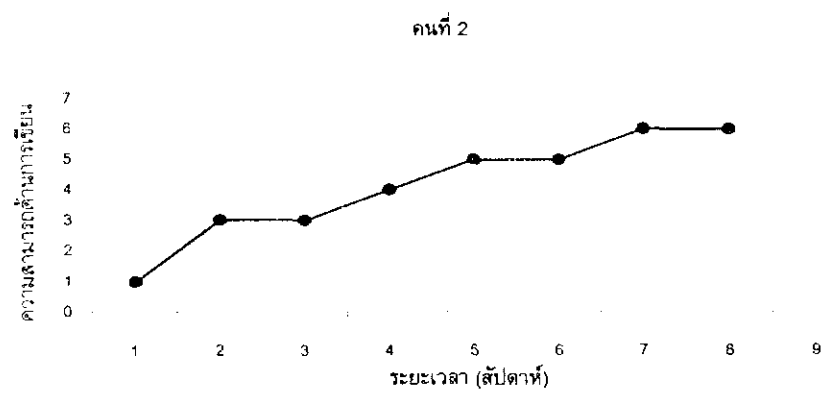
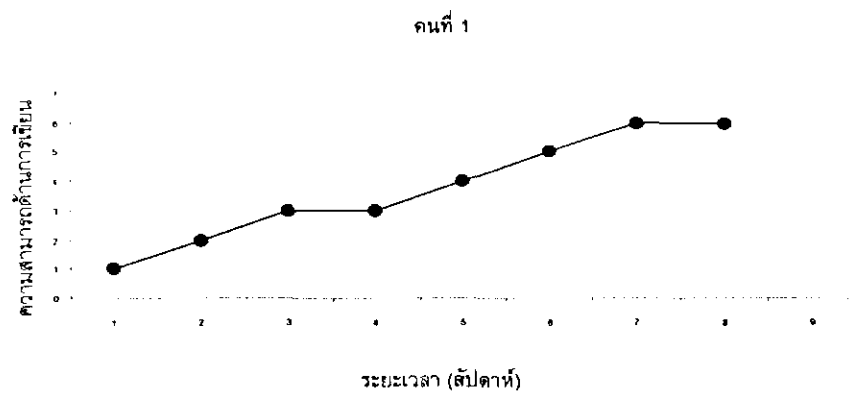
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 ปรากฏว่าการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเกือบทุกสัปดาห์มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นช่วงสัปดาห์ที่ 2 เท่านั้น ที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่าเฉลี่ยเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 3.13, 0.29, 4.49, 2.71, 1.00, 0.31, 2.38 และ 0.42 ตามลำดับ)

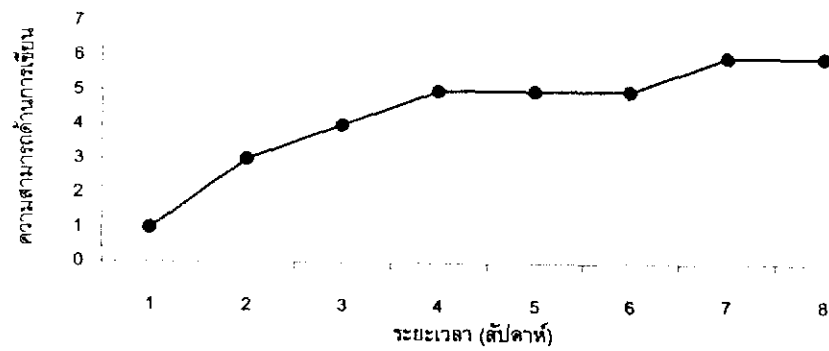
2.3 การวิเคราะห์การพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล

เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล จำนวน 15 คน ผู้วิจัยได้นำสรุปขั้นพัฒนาการเขียนในแต่ละช่วงสัปดาห์ของการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนตลอด 8 ช่วงสัปดาห์ มานำเสนอเป็นเส้นภาพ ดังแสดงในภาพประกอบ 17

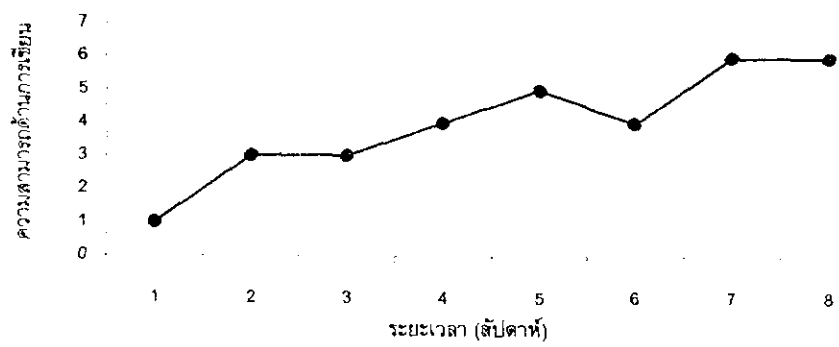
ภาพประกอบ 17 แสดงการพัฒนาการเขียนแนวนอน (รายบุคคล)

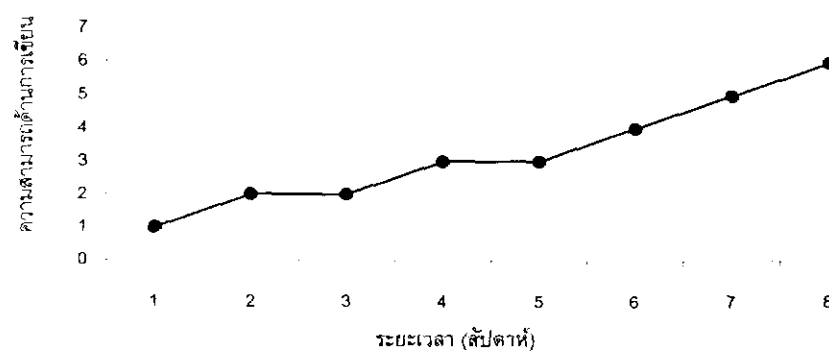
คนที่ 4

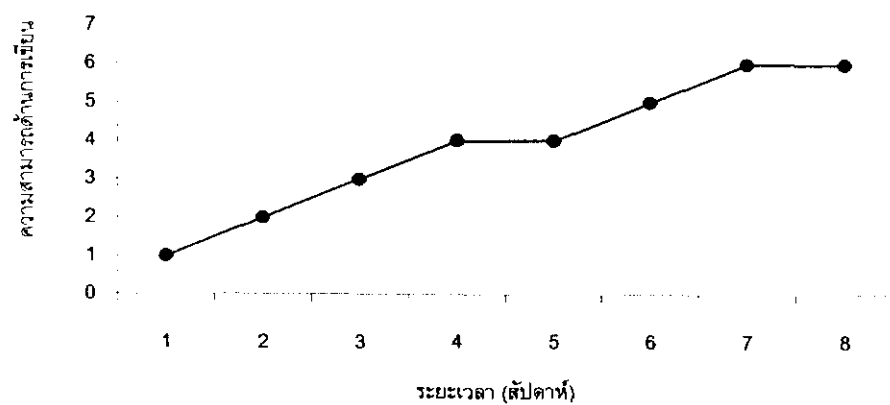
คนที่ 5

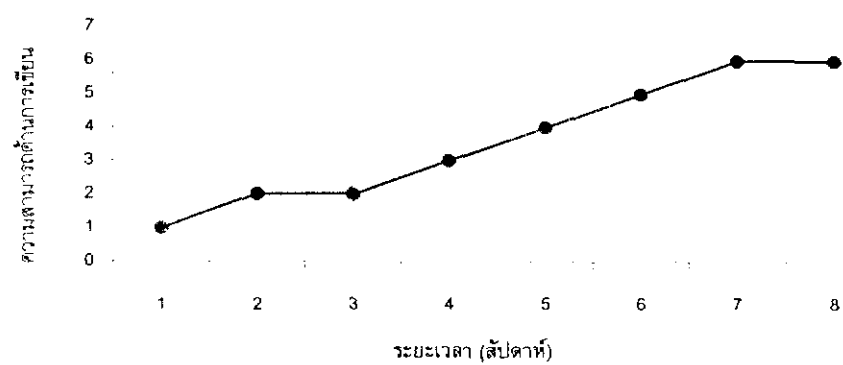
คนที่ 6

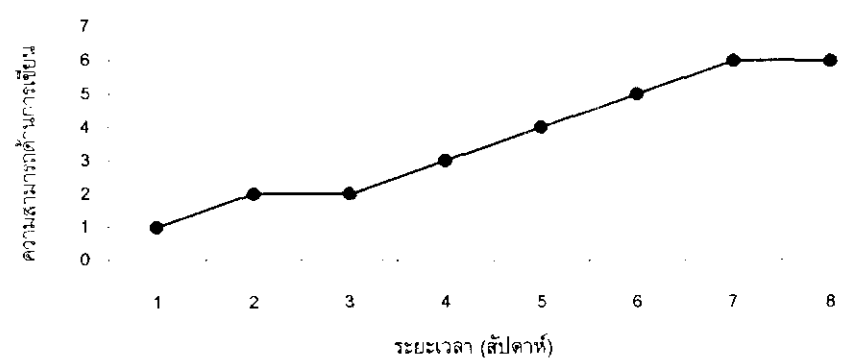
คนที่ 7

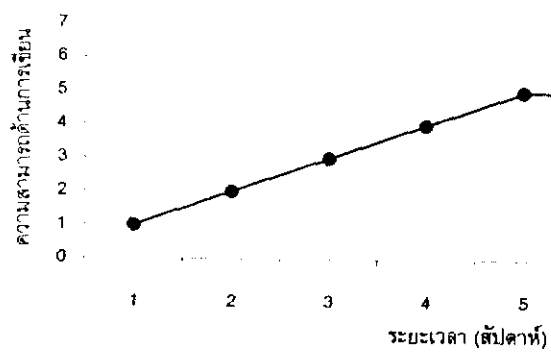
คนที่ 8

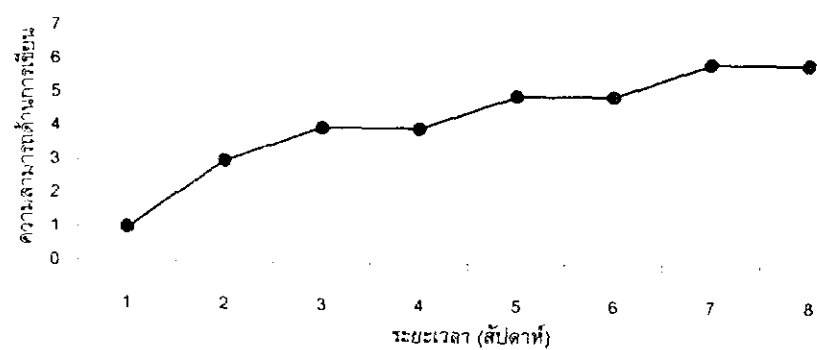
คนที่ 9

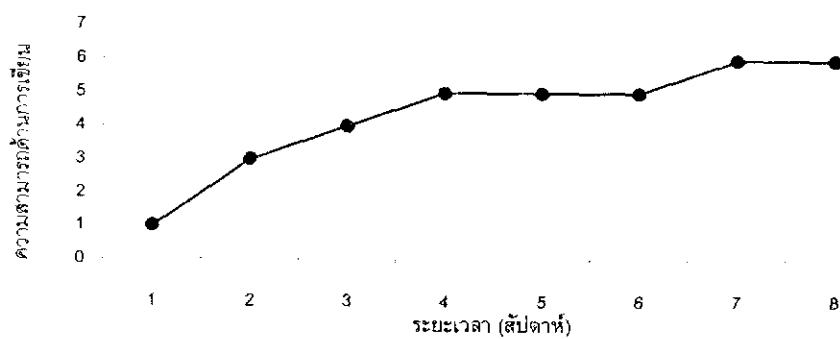
คนที่ 10

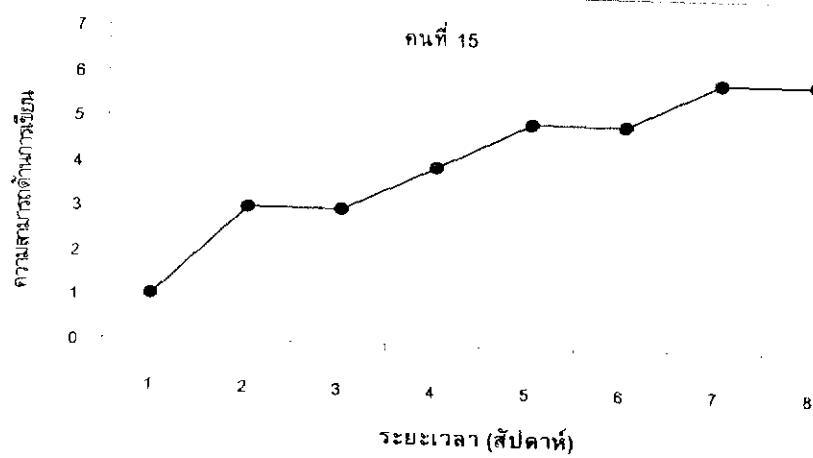
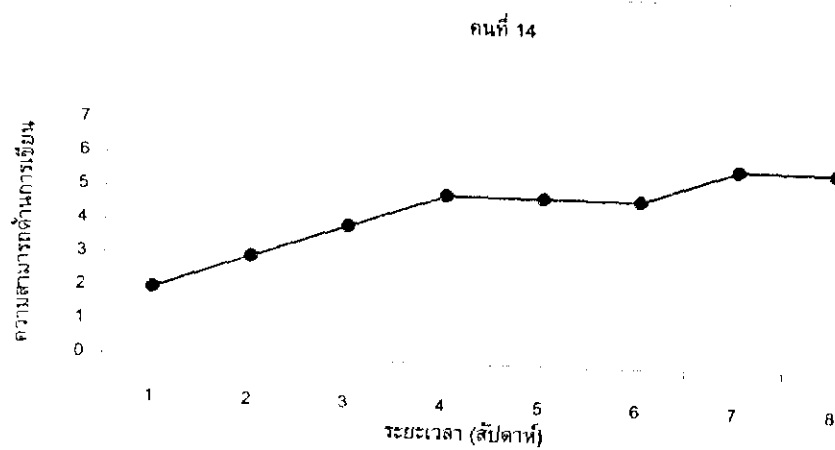
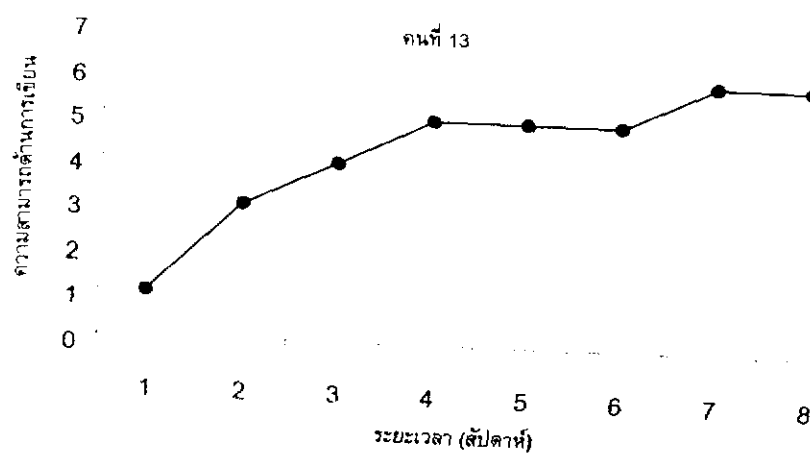

คนที่ 11

คนที่ 12

ผลการวิเคราะห์ภาพประกอบ 17 ปรากฏว่า เด็กปฐมวัยมีชั้นพัฒนาการเขียน
สูงขึ้น ในแต่ละช่วงสัปดาห์ และมีชั้นพัฒนาการเขียนถึงขั้นสูงสุดทั้ง 15 คน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลของการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนที่มีต่อการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย สรุปสาระสำคัญ และผลของการวิจัย ได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนที่มีต่อการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงสัปดาห์ว่ามีผลแตกต่างกันหรือไม่ โดยกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อหาระดับพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนก่อนและระหว่างการใช้กิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนก่อนและระหว่างการใช้กิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์

สมมุติฐานการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนมีการพัฒนาการเขียนในแต่ละช่วงสัปดาห์แตกต่างกัน
2. เด็กปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาการเขียนสูงขึ้นหลังจากใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร นักเรียนทั้งหมด 72 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากห้องเรียนจากประชากร 2 ห้องเรียน มา 1 ห้องเรียน แล้วคัดเลือกนักเรียนที่มีการพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 จำนวน 15 คน

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โดยทำการทดลองเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที กลุ่มตัวอย่างได้รับการทดลองทั้งสิ้น 24 ครั้ง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ การใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาการเขียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่าง
2. ก่อนการทดลองผู้วิจัยใช้กิจกรรมเล่นปกติเป็นระยะเวลา 3 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที ระยะเวลา 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการสอนในหน่วยการเรียนรู้ปกติโดยใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคะแนนพื้นฐาน (Baseline) ของพัฒนาการเขียน
3. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน ประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรม คือ วาดภาพนิทานเล่มโปรด จัดทำรายการต่างๆ เล่นเขียนเลียนแบบคำ เขียนคำอวยพรตามแบบ โดยใช้เวลากิจกรรมละ 2 สัปดาห์ เป็นระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที รวม 24 ครั้ง
4. ในช่วงเวลาการทดลอง ผู้วิจัยตรวจผลงานการเขียนทดลองทุกวันโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน นำผลคะแนนมาสรุปการพัฒนาการเขียนในแต่ละสัปดาห์ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ระดับคะแนนการพัฒนาการเขียนของเด็กตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการใช้และระหว่างการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการพัฒนาการเขียนโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (One-way Repeated-Measure ANOVA)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงแต่ละช่วงสัปดาห์โดยใช้ t-test แบบ Dependent

สรุปผลการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน มีพัฒนาการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ และการเปลี่ยนแปลงชั้นพัฒนาการเขียน ก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์มีการเปลี่ยนแปลงจากก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยหลังจากใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน มีการพัฒนาการเขียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และหลังจากใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยมีค่าสูงขึ้นทางสถิติที่ .01 แสดงให้เห็นว่าการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนส่งเสริมการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลจากการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนที่มีต่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย หลังจากใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนตลอดเวลา 8 สัปดาห์ มีการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของระดับคะแนนการพัฒนาการเขียนในแต่ละช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ ทั้งนี้ เป็นเพราะการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรม คือ วาดภาพนิทานเล่มโปรด จัดทำรายการต่างๆ เล่นเขียนเลียนแบบคำ เขียนคำอวยพรตามแบบ ในการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนผู้วิจัย ใช้แนวโน้

การจัดประสบการณ์ คือ การสร้างความคุ้นเคยกับตัวอักษร การจัดสิ่งแวดล้อมด้วยตัวอักษร การใช้สื่อที่มีตัวอักษร และการจัดประสบการณ์การเขียนโดยผ่านการเล่น

การพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนทำให้เด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มรูปแบบ และเป็นรูปแบบการพัฒนาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจากเด็กได้รับการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นกิจกรรมที่ได้ทำอย่างเสรี มีโอกาสได้เลือกทำ ตลอดจนได้แสดงความคิด จินตนาการของตนเองภายใต้รูปแบบกิจกรรมที่พัฒนาการเขียน 4 แบบซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้นนอกจากเด็กจะได้รับการพัฒนาการเขียนแล้วยังทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้เรียนรู้ผ่านการเล่น อีกทั้งกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของเด็ก จึงทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น และเป็นการเพิ่มพูนทักษะด้านการเขียน ด้วยการเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเอง ดังที่ กรรณิการ์ พวงเกษม (2532 : 31) กล่าวว่า การเขียนเป็นวิธีการหนึ่ง ที่เด็กได้แสดงออก เป็นการพัฒนาการทางภาษาอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับ การพูด การเขียนเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาความมีเหตุผลในเด็ก เป็นทางที่จะระบายอารมณ์ เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้มากขึ้นในตนเอง ครูควรต้องแนะนำให้เด็กรู้จักการเขียนโดยใช้ความคิดใช้ประสบการณ์ ความพอใจ ตลอดจนทักษะทั้งภาษาในระดับของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับบัญญัติ ประโมจันย์ (2544 : 25) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยพบว่า การเขียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสารที่จำเป็น เพราะทำให้ทุกคนสามารถถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนต่อคนอื่น อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาสติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ ไดสัน (Morrow, 1993 : 293 ; citing Dyson, 1985 : Individual Differences in Emergine Writing) ที่กล่าวไว้ว่า เด็กจะเรียนรู้การรู้หนังสือ เด็กต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับสัญลักษณ์ และติดต่อในสังคมโดยใช้สัญลักษณ์แยกเป็นระยะดังนี้ พัฒนาการรู้หนังสือโดยผ่านพัฒนาการทางภาษา พัฒนาการทางภาษาโดยผ่านพัฒนาการทางสัญลักษณ์ และพัฒนาการทางสัญลักษณ์โดยผ่านพัฒนาการทางสังคม และการเข้าใจวัฒนธรรม อีกทั้งเด็กกลุ่มทดลองยังได้รับประสบการณ์การเขียนจากทางบ้าน เนื่องจากต้องไปเรียนที่โรงเรียนซอลิสลุสตาม ชุมชนสุเหร่าบางชัน ซึ่งเป็นโรงเรียนสอนศาสนาหลังเลิกเรียนทุกวัน ในการเรียนที่โรงเรียนสอนศาสนาเด็กจะได้อ่านและเขียนตัวอักษรจากพระคัมภีร์อัลกุรอาน และเด็กจะได้รับการพัฒนา การเขียนจากกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนจากทางโรงเรียน สอดคล้องกับ นิตยา ประพฤติกิจ (2539 : 176) ที่กล่าวถึงเรื่องการเขียนของเด็กปฐมวัยว่า ถ้าเด็กได้มีโอกาสขีดเขียนไปตามความสามารถของเขาโดยไม่มีการบีบบังคับส่งผลต่อพัฒนาการเขียน การสอนภาษาที่มีความหมาย และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เด็กได้รับพัฒนาการเขียนจากกิจกรรมง่ายๆ ไปสู่

กิจกรรมที่ซับซ้อน เด็กได้แสดงออกถึงความประทับใจของตนเองได้แลกเปลี่ยนความรู้ ได้แสดงความต้องการ นอกจากนี้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเด็กได้รับความสนุกสนาน งานวิจัยในครั้งนี้ พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรม ฝึกทักษะการเขียน เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากการใช้การสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้น จนสามารถรู้จักตัวอักษรอย่างเข้าใจความหมายแล้วสามารถนำตัวอักษรมาเรียบเรียงที่จะใช้ในการสื่อสาร และมีพัฒนาการเขียนสูงขึ้นจากพัฒนาการขีดเขียนจนถึงขั้นเขียนลอกเลียนแบบได้

2. ผลการเปลี่ยนแปลงของระดับคะแนนของพัฒนาการเขียนในเด็กปฐมวัย มีการเปลี่ยนแปลงของระดับการพัฒนาการเขียนหลังจากใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเกือบทุกสัปดาห์ตลอดระยะเวลา 8 สัปดาห์ ยกเว้นช่วงสัปดาห์ที่ 2 เท่านั้นที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยข้อ 2 คือ เด็กปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการเขียนสูงขึ้นหลังจากใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน ดังเหตุผลต่อไปนี้

2.1 กิจกรรมวาดภาพนิทานเล่มโปรด เป็นกิจกรรมที่จัดในสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 2 การใช้กิจกรรมนี้หลังจากเด็กได้ฟังนิทานเล่มโปรด ได้สนทนาเรื่องจากนิทาน ครูเขียนคำในนิทานจากการเลือกของเด็กประมาณ 4 – 5 คำ จากนั้นเด็กเขียนเล่าเรื่องนิทานเล่มโปรดด้วยเส้นต่างๆ ภาพ หรือสัญลักษณ์ ผลการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนในสัปดาห์ที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ เป็นเพราะการวาดรูปบรรยายสีเป็นกิจกรรมที่เด็กชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือนิทานที่เลือกใช้ยังเป็นหนังสือนิทานที่เด็กชอบ ทั้งยังส่งเสริมการประสานสอดคล้องกับหลักการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยที่ภรณ์คุรรัตนะ (2523 : 76–81) กล่าวว่า หลักการจัดประสบการณ์ต้องเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของเด็ก นิทาน และการวาดภาพเป็นกิจกรรมที่ จัดว่าเป็นกิจกรรมที่เด็กคุ้นเคย สัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและตามีผลต่อการเขียนอย่างยิ่ง ในสัปดาห์ที่ 2 เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากกิจกรรมวาดภาพนิทานเล่มโปรดเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ทำเป็นประจำอยู่แล้ว และเด็กมีความคุ้นเคยกับกิจกรรมวาดภาพระบายสีเป็นอย่างดี นอกจากนี้ในกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญต่อการเสริมแรงโดยกล่าวแสดงความชื่นชมงานเขียนและนำงานเขียนไปติดไว้ในมุมการเขียน

2.2 กิจกรรมจัดทำรายการต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่จัดในสัปดาห์ที่ 3 และสัปดาห์ที่ 4 กิจกรรมนี้เด็กได้จัดทำรายการต่าง ๆ ที่ใกล้ตัวเด็ก หลังจากได้ดูรายการของจริงและรายการต้นแบบที่เด็กช่วยกันบอกรายละเอียด เด็กได้เรียนรู้ผ่านสื่อที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น รายชื่อสิ่งของ สัตว์ ดอกไม้ ตลอดจนใบเสร็จรับเงินจากศูนย์กลางค้า เป็นต้น แม้เด็กจะเขียนไม่ได้ แต่เด็กได้เรียก ได้ออกเสียง ซึ่งมีผลต่อการเขียน นอกจากจะส่งเสริมพัฒนาการเขียน

แล้ว ยังส่งเสริมการฝึกการสังเกตให้เด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 23 – 24) กล่าวว่า กิจกรรมที่จัดสำหรับเด็กปฐมวัยควรเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิบัติสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆ ในช่วงระยะเวลานี้เด็กปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ผลการใช้กิจกรรมในสัปดาห์ที่ 3 และสัปดาห์ที่ 4 มีการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาการเขียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ กิจกรรมจัดทำรายการเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ใช้ประสบการณ์กับสิ่งที่รู้จัก ค้นเคยโดยการสะกดคำต่าง ๆ สัญลักษณ์ ดังที่ทรรษา นิลวิเชียร (2535 : 232 – 234) กล่าวถึง การกำหนดจุดมุ่งหมาย การเขียนในเด็กปฐมวัยว่า เด็กจะพัฒนาความสามารถเขียนจากซ้ายง่าย ๆ ไปสู่ขั้นที่ซับซ้อนขึ้น ทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึงความประทับใจของตน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อแสดงความต้องการ หรือเพื่อเสนอสิ่งบันเทิง เด็กต้องการประสบการณ์ทำเครื่องหมายและการทดลองเขียนคำ เขียนประโยค เพื่อที่จะได้เกิดการค้นพบว่าเครื่องหมายเหล่านี้มีความหมายความคิด ในการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กกล้าที่จะเขียน และการจัดบรรยากาศส่งเสริมการเขียนให้แก่เด็กซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ บริเวอร์ (Brewer. 1995 : 220) ได้กล่าวถึง บทบาทครูในการส่งเสริมการเขียนว่า ครูต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาเขียน เช่น หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์รายวัน ป้ายจราจร ตัวหนังสือบนโทรทัศน์ ฉลากสิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ และครูควรกระตุ้นให้เด็กมีความกล้าที่จะเขียน

2.3 กิจกรรมเล่นเขียนเลียนแบบคำเป็นกิจกรรมที่จัดในสัปดาห์ที่ 5 และสัปดาห์ที่ 6 กิจกรรมนี้เด็กจะฟังครูอ่านหนังสือพิมพ์ หรือ หนังสือนิทานที่มีตัวหนังสือขนาดใหญ่ จากนั้นเด็กจะได้ดูบัตรคำต้นแบบที่ครูได้ตัดตัวอักษรจากหนังสือพิมพ์มาผสมเป็นคำโดยใช้ชื่อเล่นของเด็ก 4-5 ชื่อกิจกรรมจัดทำหลังจากเด็กได้เริ่มคุ้นกับตัวอักษรแล้ว จากกิจกรรมนี้จะพบว่า การเขียนในเด็กปฐมวัยนั้นหากเป็นคำที่เด็กคุ้นเคย ได้ใช้ ได้พูดในชีวิตเด็กจะสามารถเลือกตัวอักษรได้ดีกว่า คำที่เด็กไม่รู้จัก ผลการใช้กิจกรรมในสัปดาห์ที่ 5 และสัปดาห์ที่ 6 มีการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาการเขียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ กิจกรรมนี้เริ่มต้นจากการเลือกตัวอักษรผสมเป็นชื่อของเด็กทำให้เด็กมีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรมกับชื่อของตนเอง ในกรณีนี้ ฉันทนา ภาคบงกช (กนิษฐา ชูจันทร์ ; อ้างอิงจากฉันทนา ภาคบงกช. 2541 : 33 – 34) กล่าวไว้ว่า การฝึกเขียนชื่อด้วยกิจกรรมชื่อของเด็ก เด็กคุ้นเคยกับชื่อของตัวเองมากที่สุดและเรียนรู้จากชื่อตนเองได้ดี โดยเฉพาะเสียงจากพยัญชนะของชื่อตนเอง นอกจากนี้ยังเรียนรู้เสียงพยัญชนะจากชื่อเพื่อนๆ อีกด้วย นอกจากนี้เด็กยังได้นำคำจากบัตรคำต้นแบบมาเลือกตัวอักษรมาผสม

2.4 การเขียนคำอวยพรตามแบบ เป็นกิจกรรมที่จัดในสัปดาห์ที่ 7 และสัปดาห์ที่ 8 กิจกรรมนี้หลังเด็กได้สนทนาเรื่องเทศกาลต่าง ๆ จะได้ประดิษฐ์บัตรอวยพรและเขียนลอกเลียนแบบคำอวยพรจากต้นแบบ ผลการใช้กิจกรรมในสัปดาห์ที่ 7 และสัปดาห์ที่ 8 เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนใน 6 สัปดาห์ ที่ผ่านมัล้วนเป็นกิจกรรมที่เด็กเริ่มคุ้นกับตัวอักษรทั้งสิ้น จึงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาการเขียน ทำให้มีการเปลี่ยนแปลง อื่นในสองสัปดาห์นี้ผู้วิจัยได้พบถึงความสำคัญของการใช้สื่อที่ส่งต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย บัตรอวยพรตามเทศกาลต่าง ๆ จะทำจากสื่อหลากหลาย มีสีสันงดงามสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดี ประกอบกับคำอวยพรที่มีอยู่ล้วนแต่ส่งความปรารถนาดีถึงผู้รับผ่านตัวอักษรเมื่อเด็กรู้ ถึงความสำคัญของตัวอักษรที่ปรากฏ จึงเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กอยากเขียน เพื่อสื่อความรู้สึกดีของตน ประกอบกับครูได้จัดเตรียมอุปกรณ์ ได้สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ซึ่ง “เต็มไปด้วยภาษาเขียน” ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ปีเตอร์เซ็น (Petersen, 1996 : 147) ที่กล่าวว่า ควรจัดอุปกรณ์การเขียนให้เด็กสามารถหยิบใช้ได้ง่าย อาจเตรียมของจดหมาย บัตรเชิญที่ใช้แล้ว การ์ด พจนานุกรม และภาพนิรุกติชนะ (2523 : 76 – 81) ได้กล่าวถึง การใช้สื่อในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยว่า อุปกรณ์ควรเป็นอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่นอาจนำวัสดุท้องถิ่นมาดัดแปลงทำเป็นอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ ในสัปดาห์นี้เด็กมีพัฒนาการถึงขั้นเขียนตามแบบได้ ซึ่งเป็นไปตามพัฒนาการตามวัยของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสิริมา ภิญโญนันตพงษ์ (2538 : 29) ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ของวุฒิภาวะและการพัฒนาการเขียนว่าเด็กแต่ละคนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตามกำหนดระยะเวลาในการเขียนได้โดยมีสภาพแวดล้อม ช่วยส่งเสริมการพัฒนาการเขียนให้สมบูรณ์ขึ้น

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน สามารถพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยการสร้างความคุ้นเคยกับตัวอักษร การจัดสิ่งแวดล้อมด้วยตัวอักษร การใช้สื่อที่มีตัวอักษร และการจัดประสบการณ์การเขียนผ่านการเล่นโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือปฏิบัติ ได้เล่น ได้ลองผิดลองถูกและการได้สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ซึ่งเต็มไปด้วย “ภาษาเขียน” การจัดประสบการณ์ที่เด็กสนใจนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การเลือกใช้สื่อที่สร้างแรงจูงใจ การให้แรงเสริมด้วยการชื่นชม สุดท้ายคือสภาพสิ่งแวดล้อมทั้งที่โรงเรียนและบ้านดังเห็นได้จากผลการวิจัยตลอดช่วยระยะเวลา 8 สัปดาห์ เด็กที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน มีการพัฒนาการเขียนสูงขึ้น สามารถเขียนชื่อตัวเองได้ เขียนสิ่งของใกล้ตัวได้ตลอดจนคัดลอกข้อความยาวๆ ที่ต้องการสื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ดังนั้นกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนจึงเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนในเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมกับพัฒนาการ และความต้องการของเด็ก

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนมุ่งพัฒนาการเขียนในเด็กปฐมวัย ด้วยการใช้องค์กิจกรรมที่หลากหลาย เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ได้เลือกเรื่องราวที่จะเขียนเองเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจในการเขียนของเด็ก นอกจากการครูจะให้คำแนะนำ และช่วยเหลือเด็ก "กล้าเขียน" แล้วการให้กำลังใจในการเขียนนับเป็นสิ่งสำคัญ

2. การจัดมุมการเขียน นอกจากจะจัดให้มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการเขียน เช่น สีเทียน ขนาดใหญ่ กระดาษขนาดต่าง ๆ หนังสือ บัตรอวยพร บัตรเชิญ หนังสือนิทานแล้ว ควรจัดวางให้สะดวกต่อการใช้และต้องหมั่นดูแลให้พอเพียงกับความต้องการของเด็ก สิ่งสำคัญในมุมการเขียนเสริมอีกประการหนึ่งคือการจัดป้ายนิเทศด้วยผลงาน การนำผลงานของเด็กไปติดเพื่อให้เด็กได้เห็นผลงานของเพื่อนและได้ชื่นชมผลงานของตัวเอง ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจกล้าที่จะเขียน

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. แนวการจัดประสบการณ์การพัฒนาการเขียนประกอบด้วย การสร้างความคุ้นเคยกับตัวอักษร การจัดสิ่งแวดล้อมด้วยตัวอักษร การใช้สื่อที่มีตัวอักษร การจัดสิ่งแวดล้อมด้วยตัวอักษร การใช้สื่อที่มีตัวอักษรประกอบ และการจัดประสบการณ์การเขียนผ่านการเล่น กิจกรรมที่เลือกใช้ในการพัฒนาการเขียน จะเริ่มต้นจากง่ายไปสู่กิจกรรมที่ซับซ้อนทำให้เด็กไม่เครียดปฏิบัติอย่างมีความสุข ประการสำคัญสื่อที่ใช้มีส่วนในการกระตุ้นความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดี

2. การจัดสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนมีผลต่อการพัฒนาการเขียนของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดมุมการเขียน และการส่งเสริมการเขียนในมุมการเขียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพแวดล้อมทางบ้านว่ามีผลต่อการพัฒนาการเขียนหรือไม่ อย่างไร
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยในการส่งเสริมพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนาการเขียนที่ใช้การจัดการประสบการณ์รูปแบบอื่นที่มีต่อการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนิษฐา ชูพันธ์. (2541). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาแบบธรรมชาติ โดยใช้แกนนำในหน่วยการสอนที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2539). แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- (2540ค). คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 - 6 ปี). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2532). การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กุลยา ดันดินลาชีวะ. (2545). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.
- (2541, เมษายน). "การเล่นิทาน," การศึกษาปฐมวัย. 2(2) : 10 – 19
- เกริก ยันพันธ์. (2539). การเล่นิทาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- จินตนา ไบกาซูยี. (2534). แนวการจัดทำหนังสือเด็ก. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- จันทนา ภาคบงกช. (2537). แนวการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาตามแนวการสอนภาษา โดยส่วนรวม. เสนอที่โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย 18 มีนาคม 2537. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. (2533). พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ. กรุงเทพฯ : แปลน พับลิชชิง.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. (2537). "การวัดและประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กปฐมวัย," ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 5 – 8. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สมิต.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2547). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2534?). พฤติกรรมการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ทิตนา แคมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี และคณะ. (2536). หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภดล จันทรเพ็ญ. (2531). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2539). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮาส์.

- บังอร พานทอง. (2540, เมษายน). "การสอนภาษาโดยเน้นพื้นฐานประสบการณ์,"
1(2) : 29 – 39.
- บันลือ พฤษะวัน. (2535). *พัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเชิด ภิญโญนนท์. (2524). *การวัดและประเมินผลการศึกษา: ทฤษฎีและการประยุกต์*.
กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- (2526). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
พื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2524). *เขียนไทย*. กภาพสิทธิ์ : จินตทัศน์.
- บุษบง ดันติวงศ์. (2535). "นวัตกรรมการสอนภาษากับธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็ก
ปฐมวัย," ใน *เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องมิติใหม่การสอนเด็กปฐมวัย*.
- เบญจมาศ วิไล. (2544). *การส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบการประเมินสภาพจริง*. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เบญจา แสงมลิ. (2545). *การพัฒนาเด็ก*. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2519). *หลักการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 20.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุรัสภา ลาดพร้าว.
- ประไพ แสงดา. (2544). *ผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่าอ่านไม่รู้จักเรื่องที่มีต่อความสามารถ
ด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย*. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประมวล คิดคินสัน. (2537). *ลูกรัก โอกาสทองของวัยซน*. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ.
- ปิยะลักษณ์ สิมะแสงยาภรณ์. (2534). *โลกของคนตัวเล็ก (เติบโตวัยเยาว์ 3 – 6 ปี)*.
กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- พรจันทร์ จันทรวิมล. (2529). "การเล่าอ่านสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน," *รักลูก*. 4(4) :
103 – 105.
- พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ และคณะ. (2537). "การจัดกิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อพัฒนา
การเรียนรู้ด้านภาษา และการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย," ใน *ปฐมวัยศึกษา : กิจกรรม
และสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาการและการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พัชรี ผลโยธิน. (2537, พฤศจิกายน). "การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติได้อย่างไร,"
รักลูก. 12(142): 188.
- (2542, เมษายน). "หัวใจ Child – Centered," *รักลูก*. 17(195) : 130.

- พัฒนา ชัชพงศ์. (2533). พาลูกรักเข้าโรงเรียนอนุบาล :สาระจากการอภิปรายหัวข้อเรื่องเมื่อลูกจะเข้าโรงเรียนอนุบาล. กรุงเทพฯ : แปลนพับลิชชิง.
- พูนสุข บุญยสวัสดิ์. (2532). เมื่อหนูน้อยหัดเขียน. กรุงเทพฯ : แปลน พับลิชชิง.
- ภาวินี แสทวิสุข. (2538). การพัฒนาชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสำหรับเด็กอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาควิชาประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- มัทนี เกษกมล. (2534). โรงเรียนอนุบาลแสนสนุก. กรุงเทพฯ : แปลน พับลิชชิง.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : แม็ค.
- รัฐจวน ประโมจน์ย์. (2544). ผลการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ที่สถานประกอบการที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราตี ทองสวัสดิ์. (2537). การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย. ใน เอกสาร การสอนชุดวิชาการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับปฐมวัยศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหมิตร.
- ลัดดา นิลมะณี. (2531). คู่มือครูอนุบาลและเตรียมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตบูรณาการตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 3 พุทธศักราช 2522. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- วรรณ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วันทนี หมดงกุล. (2535). พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กประถมศึกษาที่ครูมีการใช้คำถามในระหว่างการทำกิจกรรมและหลังการทำกิจกรรมในวงกลม. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิณี ชิดเชิดวงศ์. (2537). การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- วินัย รอดจ้าย. (2545). การเขียนเชิงสรรค์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สนิท ฉิมเล็ก. (2540). พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิษณุโลก : ฝ่ายเอกสารตำรา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์. (2540). การเขียนเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สัตยา สายเชื้อ. (2541). กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2543). แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2 (ภาคเรียนที่ 2). กรุงเทพฯ : ชุมชมการสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริพรรณ ดันติรัตน์ไพศาล. (2545). ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. (2538). *แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- (2545). *การวัดและประเมินผลแนวใหม่เด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535ข.). *ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นติ้ง.
- อดิศักดิ์ เพิ่มพวง. (2538). *การ์ตูนโครงร่างที่แตกต่างกัน*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อำพร ศรีทรัพย์. (2540). *ความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบธรรมชาติ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Anderson, Paul; & Diane Lapp. (1979). *Language Skills in Elementary Education*. New York : MacMillian.
- Arapoff, N. (1967, June). "Writing : A thinking Process," *Tesol Quarterly*. 1 : 119-120.
- Barnett, S.I. and Johnson, G. (1966, March). "Further Evidence on the Relationship Between Participation in Nutrition Education Programs and changes in Dietary Behavior," *Journal of family and Consumer Science*. 55 (1) : 31.
- Blood, J.W. (1996). *What in a name ? The role of name writing in children's Literacy Acquisition*. University of Virginia.
- Brewer, J.A. (1995). *Introduction to early childhood education : preschool through primary grades*. United State of America : A Simon and Schuster.
- Dayton, C. Mitchell. (1970). *The Design of Educational Experiments*. New York : McGraw-Hill.
- Dixon, D.J.; et al. (1977, June). "Training Disadvantaged Preschool on Various Fantasy Activities : Effects on Cognitive Functioning and Impulse control," *Child Development*. 36(2) : 369 – 379.
- Ellis, A.K. (1994). *Teaching and Learning elementary social studies*. United States of America : A Simon and Schuster.
- Fisher, J. C.; & Terry, G.A. (1990). *Children's Language and the Language Arts*. United States of America : A Simon and Schuster.
- Goodman, Y.M. (1998). "Roots of the Whole Language Movement," *The Elementary School Journal*. 90 : 118.

- John, W.S. and Mary, J.S. (1995). *Language Arts in the Early Childhood Classroom*. United States of America : Wadsworth.
- Hildreth, G. (1950). *Readiness for School Beginner*. New York : Word Book.
- Martlew, M.; & Sorsby, S. (1995). *Learning and Instruction*. Green Britain : Eldevier Science.
- Morrow, Lesley Mande. (1993). *Literacy Development in the Early Year : Helping Children Read and Write*. United States of America : Davison of Simon and Schuster.
- Petersen, E.A. (1996). *A Practical Guide to Early Childhood Planning, Methods, and Materials*. London : A Simon & Schuster.
- Petty; W.T. (1985). *Experiences in Language*. United States of America : Allyn and Bacon.
- Quintanilla, S. (1993, May). "Teacher Response to Kindergarten Writing : Content-Specific Versus General Positive Reinforcement," *Dissertation Abstracts International-A*. (CD-ROM). 54(11) : 1994. Available : UMI ; Dissertation Abstracts (1997).
- Rice, Mabel L.; & Wilox, Kim A. (1995). *A Foundation for Lifelong Communication*. London : Paulh Brookes.
- Sowers, Jane. (2000). *Language Arts in Early Education*. New York : Delmar.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- คู่มือเกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน
- แบบบันทึกคะแนนงานเขียนของนักเรียน

คู่มือการใช้เกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน

คำชี้แจง

1. การพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่นำมาประเมินให้คะแนน 0 – 3 คะแนน แบ่งเป็น 6 ชั้น ได้แก่

- 1.1 ชั้นขีดเขียน
- 1.2 ชั้นวาดภาพแทนการเขียน
- 1.3 ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงาน
- 1.4 ชั้นเขียนคล้ายตัวอักษร
- 1.5 ชั้นเขียนไม่มีแบบและกฎเกณฑ์
- 1.6 ชั้นเขียนลอกเลียนแบบ

2. เกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนนำมาประเมินการพัฒนาการเขียน ของเด็กปฐมวัย โดยการเก็บผลงานของเด็กที่ทำ 3 วัน มาประเมินให้คะแนนเป็นเวลา 8 สัปดาห์

การให้คะแนน

ผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินผลงานเขียนของเด็กโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน โดยดำเนินการ ดังนี้ นำงานเขียนของเด็กมาประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนน การพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเมื่อพบว่างานเขียนของเด็กอยู่ในระดับคะแนนใด ผู้วิจัยจะเขียนคะแนนลงในชิ้นงาน

คำอธิบายการให้คะแนนการพัฒนาการเขียน มีดังนี้

การพัฒนาการเขียน	ระดับคะแนน
1. ชั้นขีดเขียน	
1.1 เขียนเส้นต่าง ๆ และบอกความหมาย พร้อมทั้งเล่าเรื่องได้สัมพันธ์กัน	3
1.2 เขียนเส้นต่าง ๆ และบอกความหมาย	2
1.3 เขียนเส้นต่าง ๆ ที่แตกต่างได้	1
1.4 ไม่วาดภาพ หรือเว้นว่าง	0

การพัฒนาการเขียน	ระดับคะแนน
2. ขั้นวาดภาพแทนการเขียน	
2.1 วาดภาพ และบอกความหมาย พร้อมทั้งเล่าเรื่องได้สัมพันธ์กัน	3
2.2 วาดภาพและบอกความหมาย	2
2.3 วาดภาพได้	1
2.4 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง	0
3. ขั้นเขียนตั้งชื่อผลงาน	
3.1 เขียนตั้งชื่อผลงาน และบอกความหมายพร้อมทั้งเรื่องได้สัมพันธ์กัน	3
3.2 เขียนตั้งชื่อผลงาน และบอกความหมาย	2
3.3 เขียนตั้งชื่อผลงานได้	1
3.4 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง	0
4. ขั้นเขียนไม่มีแบบและกฎเกณฑ์	
4.1 เขียนสัญลักษณ์ได้สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการ และบอกความหมาย พร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน	3
4.2 เขียนสัญลักษณ์ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการ และบอกความหมาย	2
4.3 เขียนสัญลักษณ์ได้สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการ	1
4.4 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง	0
5. ขั้นเขียนคล้ายตัวอักษร	
5.1 เขียนตัวอักษรได้สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการและบอก ความหมาย	3
5.2 เขียนตัวอักษรได้สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการ	2
5.3 เขียนตัวอักษรได้	1
5.4 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง	0
6. ขั้นเขียนลอกเลียนแบบ	
6.1 เขียนด้วยการลอกเลียนจากต้นแบบและบอกความหมาย พร้อมเล่า เรื่องได้	3
6.2 เขียนด้วยการลอกเลียนแบบจากต้นแบบและบอกความหมาย	2
6.3 เขียนด้วยการลอกเลียนจากต้นแบบได้	1
6.4 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง	0

แบบบันทึกคะแนนการพัฒนาการเขียน

เด็กชาย / เด็กหญิง ชั้นอนุบาล

การพัฒนาการเขียน	วันที่1	วันที่2	วันที่3
1. ขีดเขียน 1.1 เขียนเส้นต่าง ๆ และบอกความหมาย พร้อมทั้งเล่าเรื่องได้สัมพันธ์กัน 1.2 เขียนเส้นต่าง ๆ และบอกความหมาย 1.3 เขียนเส้นต่าง ๆ ที่แตกต่างได้ 1.4 ไม่วาดภาพ หรือเว้นว่าง			
2. ขีดวาดภาพแทนการเขียน 2.1 วาดภาพ และบอกความหมาย พร้อมทั้งเล่าเรื่องได้สัมพันธ์กัน 2.2 วาดภาพและบอกความหมาย 2.3 วาดภาพได้ 2.4 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง			
3. ขีดเขียนตั้งชื่อผลงาน 3.1 เขียนตั้งชื่อผลงาน และบอกความหมายพร้อมทั้งเรื่องได้สัมพันธ์กัน 3.2 เขียนตั้งชื่อผลงาน และบอกความหมาย 3.3 เขียนตั้งชื่อผลงานได้ 3.4 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง			
4. ขีดเขียนไม่มีแบบและกฎเกณฑ์ 4.1 เขียนสัญลักษณ์ได้สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการ และบอกความหมาย พร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน 4.2 เขียนสัญลักษณ์ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการ และบอกความหมาย 4.3 เขียนสัญลักษณ์ได้สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการ 4.4 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง			

การพัฒนาการเขียน	วันที่1	วันที่2	วันที่3
5. เขียนคล้อยตามตัวอักษร 5.1 เขียนตัวอักษรได้สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการและบอกความหมาย 5.2 เขียนตัวอักษรได้สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการ 5.3 เขียนตัวอักษรได้ 5.4 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง			
6. เขียนลอกเลียนแบบ 6.1 เขียนด้วยการลอกเลียนจากต้นแบบและบอกความหมาย พร้อมเล่าเรื่องได้ 6.2 เขียนด้วยการลอกเลียนแบบจากต้นแบบและบอกความหมาย 6.3 เขียนด้วยการลอกเลียนจากต้นแบบได้ 6.4 ไม่ขีดเขียน หรือเว้นว่าง			

ภาคผนวก ข

- คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน
- ตารางการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน
- แผนการสอนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน
- ตัวอย่างงานเขียนของเด็กปฐมวัย

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนนั้น เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สะท้อนความคิดด้วยการขีดเขียนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การเขียนเป็นตัวอักษรได้

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเขียน

หลักการจัดกิจกรรม

1. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ในการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนจัดสัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ วันละ 30 นาที
2. ลักษณะการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยมีแนวทางในการจัดกิจกรรม 4 ประการ คือ การสร้างความคุ้นเคยกับตัวอักษร การจัดสิ่งแวดล้อมด้วยตัวอักษร การใช้สื่อที่มีตัวอักษรประกอบ และการจัดประสบการณ์ เด็กจะได้รับการจัดประสบการณ์การพัฒนาการเขียนผ่านการเล่น
3. ลักษณะของกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรม ดังนี้ การวาดภาพนิทานเล่มโปรด จัดทำรายการต่าง ๆ เล่นเขียนเลียนแบบคำ และเขียนคำอวยพรตามแบบ
4. วิธีดำเนินการ สำหรับวิธีดำเนินกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน มีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

สัปดาห์	งานเขียนของเด็ก	กิจกรรม
สัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 2	สะท้อนความคิด และจินตนาการด้วยนิทาน	ครูเล่านิทานเล่มโปรดให้เด็กฟัง หลังจากเด็กฟังนิทาน แล้วครูและเด็กสนทนาซักถามเรื่องราวจากนิทานประมาณ 4-5 คำ บนชาร์ท
สัปดาห์ที่ 3 และสัปดาห์ที่ 4	สะท้อนความคิดและจินตนาการด้วยรายการ	เด็กและครูสนทนาเรื่องราวต่าง ๆ เช่น รายการอาหาร อาชีพที่เด็กรู้จัก ครูนำรายการต้นแบบให้เด็กดู แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับรายการต้นแบบ

สัปดาห์	งานเขียนของเด็ก	กิจกรรม
สัปดาห์ที่ 5 และสัปดาห์ที่ 6	สะท้อนความคิด และจินตนาการ ด้วยการเลือกตัวอักษรจากหนังสือพิมพ์แล้วนำมาผสมเป็นคำ	ครูอ่านหนังสือพิมพ์ หรือ หนังสือนิทาน ที่มีตัวอักษรขนาดใหญ่ให้เด็กฟัง จากนั้นสนทนาเรื่องใกล้ตัว เช่น ชื่อ บุคคลในครอบครัว อาชีพที่รู้จัก ครูให้เด็กบอกชื่อเล่น แล้วทำบัตรคำต้นแบบ 4-5 ชื่อ
สัปดาห์ที่ 7 และสัปดาห์ที่ 8	สะท้อนความคิดและจินตนาการ ด้วยการเขียนตามแบบ	เด็กและครูสนทนาเรื่องการอวยพรตามเทศกาลต่าง ๆ แล้วประดิษฐ์บัตรอวยพรพร้อมเขียนลอกเลียนแบบ คำอวยพรจากบัตรคำต้นแบบ
หมายเหตุ หลังจากจัดกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ เด็กสะท้อนความคิดและจินตนาการสู่การเขียน		

5. ระยะเวลาดำเนินการ ในการทดลองการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยใช้เวลา 1 สัปดาห์ในการสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างและเก็บข้อมูลพื้นฐาน ตลอดจนฝึกการตรวจคะแนนการพัฒนากการเขียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนากการเขียน ในสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 8 ดำเนินการทดลองใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนกับกลุ่มทดลอง ในวันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ ผู้วิจัยเก็บงานเขียนมาตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนากการเขียน

บทบาทเด็ก

1. ชีตเขียน เส้นที่แตกต่างกัน สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรตามความคิดและจินตนาการจากกิจกรรมแต่ละสัปดาห์
2. เด็กเล่าถึงงานเขียนของตนเพื่อให้ครูจดบันทึกลงในงานเขียนของแต่ละคน

บทบาทครู

1. เตรียมเนื้อหา สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนากการเขียน
2. ส่งเสริมให้เด็กมีส่วนในกิจกรรม ในขณะที่เด็กทำงานควรให้แรงเสริม และยั่วยุให้เด็กกล้าเขียน โดยการสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยภาษาเขียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนากการเขียนของเด็กปฐมวัย
3. เตรียมสื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา ดูแลอุปกรณ์ให้พอเพียงกับเด็ก
4. ตรวจงานเขียนและบันทึกผลทุกวัน จากนั้นนำงานเขียนของเด็กไปติดป้ายนิเทศในมุมการเขียน

รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

เนื้อหา

ฝึกทักษะการเขียน หมายถึง การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาการเขียนโดยใช้แนวทางในการจัดกิจกรรม คือ การสร้างความคุ้นเคยกับตัวอักษร การจัดสิ่งแวดล้อมด้วยตัวอักษร การใช้สื่อที่มีตัวอักษรประกอบ การจัดประสบการณ์การเขียนผ่านการเล่น โดยมีเนื้อหา ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 2 กิจกรรมสร้างงานเขียนจากนิทานเล่มโปรด

สัปดาห์ที่ 2 และสัปดาห์ที่ 4 กิจกรรมสร้างงานเขียนจากรายงานใกล้ตัว

สัปดาห์ที่ 3 และสัปดาห์ที่ 6 กิจกรรมสร้างงานเขียนจากตัวอักษรในหนังสือพิมพ์

สัปดาห์ที่ 7 และสัปดาห์ที่ 8 กิจกรรมสร้างงานเขียนจากการเขียนลอกเลียนคำอวยพร

ตามแบบ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

ขั้นนำ ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมตามความเหมาะสมจากกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งดังต่อไปนี้ เช่น การท่องคำคล้องจอง การร้องเพลง การตอบปริศนาคำทาย

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

1.1 สัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 2 ครูเล่านิทานเล่มโปรดของเด็ก

1.2 สัปดาห์ที่ 3 และสัปดาห์ที่ 4 ครูนำใบรายการต่างๆ ให้เด็กดู แล้วเล่าถึง

ประโยชน์

1.3 สัปดาห์ที่ 5 และสัปดาห์ที่ 6 ครูนำหนังสือพิมพ์, หนังสือนิทาน อ่านให้ฟังช้า ๆ

เพื่อให้เด็กสังเกตตัวอักษร

1.4 สัปดาห์ที่ 7 และสัปดาห์ที่ 8 ครูอ่านคำอวยพรจากบัตรอวยพรตามเทศกาล

ให้เด็กฟังช้า ๆ

2. ครูและเด็กร่วมสนทนาซักถามเรื่องราวในกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน เพื่อให้เด็กเกิดความคิดและจินตนาการในการเขียน ครูเขียนคำจากกิจกรรมจากคำบอกของเด็กประมาณ 4-5 คำบนกระดานชาร์ต

3. เด็กถ่ายทอดความคิดด้วยการเขียนตามความคิดและจินตนาการ

ขั้นสรุป

1. เด็ก ๆ เล่าถึงผลงานของตนพร้อมกับครูบันทึกลงในผลงาน
2. เด็ก ๆ เล่นในมุมการเขียนประกอบด้วย กระดาษขนาดต่าง ๆ สีเทียนขนาดใหญ่ สีไม้ บัตรอวยพร บัตรเชิญ ใบเสร็จต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ หนังสือนิทาน เกมโดมิโน เกมภาพตัดต่อ และขีดเขียนเหตุการณ์ที่ประทับใจในแต่ละวัน

การประเมินผล

ตรวจงานเขียนของเด็กทุกวัน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน

รายชื่อวัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. กระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่
2. กระดาษร้อยปอนด์
3. กระดาษห่อของขวัญหลากสี
4. กระดาษสีคละสี
5. สีไม้ สีเทียนขนาดใหญ่ สีเมจิก สีน้ำ
6. จานสี พู่กัน
7. เศษวัสดุสำหรับตกแต่งบัตรอวยพร เช่น ริบบิ้น ลูกปัดหลาย ๆ สี ฯลฯ

ตารางกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

การจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน

สัปดาห์	วัน	กิจกรรม	หมายเหตุ
1สัปดาห์ก่อนทดลอง	จันทร์ อังคาร พุธ	วาดภาพนิทานเล่มโปรด วาดภาพนิทานเล่มโปรด วาดภาพนิทานเล่มโปรด	ทุกวันตลอด 8 สัปดาห์ของการทดลองใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเด็กจะทำงานเขียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ชิ้น ในการจัดกิจกรรมและอาจจะทำงานเขียนในมุมการเขียนเรื่องเกี่ยวกับความประทับใจในแต่ละวัน
1	จันทร์ อังคาร พุธ	วาดภาพนิทานเล่มโปรด "คุณพ่อนักแข่งฟัน" วาดภาพนิทานเล่มโปรด "อีเล้งแก้งโค้ง" วาดภาพนิทานเล่มโปรด "กระต่ายกับเต่า"	
2	จันทร์ อังคาร พุธ	วาดภาพนิทานเล่มโปรด "ฟ้ากว้างเท่าปากบ่อ" วาดภาพนิทานเล่มโปรด "มาเล่นด้วยกัน" วาดภาพนิทานเล่มโปรด "เม็ดฝนหยดน้อย"	
3	จันทร์ อังคาร พุธ	จัดทำรายการซื้อดอกไม้ จัดทำรายการซื้อไอศกรีม จัดทำรายการ ขนม	
4	จันทร์ อังคาร พุธ	จัดทำรายการซื้อสัตว์ จัดทำรายการซื้อสัตว์เลี้ยง จัดทำรายการซื้อสัตว์ที่ฉันกลัว	
5	จันทร์ อังคาร พุธ	เล่นเขียนเลียนแบบคำ "ชื่อใครเอ่ย" เล่นเขียนเลียนแบบคำ "อาชีพที่ฉันชอบ" เล่นเขียนเลียนแบบคำ "อาหารแสนอร่อย"	
6	จันทร์ อังคาร พุธ	เล่นเขียนเลียนแบบคำ "จังหวัดที่รู้จัก" เล่นเขียนเลียนแบบคำ "อะไรอยู่รอบ ๆ ตัว" เล่นเขียนเลียนแบบคำ "สถานที่ชอบ"	
7	จันทร์ อังคาร พุธ	เขียนคำอวยพรตามแบบวันเกิดผู้ใหญ่ในครอบครัว เขียนคำอวยพรตามแบบวันเกิดพี่ น้อง เขียนคำอวยพรตามแบบวันเกิดเพื่อน ๆ	
8	จันทร์ อังคาร พุธ	เขียนคำอวยพรตามแบบอวยพรวันคริสต์มาส เขียนคำอวยพรตามแบบคำอวยพรวันปีใหม่ เขียนคำอวยพรตามแบบวันแห่งความรัก	

แผนการสอนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ครั้งที่ 1

วันที่ เดือน พ.ศ. เวลา

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย 6 ชั้น คือ ชั้นขีดเขียน ชั้นวาดภาพ แทนเขียน ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงาน ชั้นเขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์ ชั้นเขียนคล้ายตัวอักษร และชั้นเขียนลอกเลียนแบบ
2. เพื่อให้เด็กมีการพัฒนาการเขียนดังนี้
 - ขีดเขียน
 - วาดภาพแทนเขียน
 - เขียนตั้งชื่อผลงาน
 - เขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์
 - เขียนคล้ายตัวอักษร
 - เขียนลอกเลียนแบบ

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูทำท่าแปร่งพินให้นักเรียนทายว่าครูทำอะไร

ขั้นกิจกรรม

1. ครูเล่านิทานเรื่องคุณฟองนักแปร่งพิน โดยใช้หนังสือประกอบการเล่ารายละเอียดในภาคผนวก
2. เด็กและครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องคุณฟองนักแปร่งพินพร้อมครูเขียนคำที่นักเรียนบอกประมาณ 4 – 5 คำบนกระดานชาร์ต เมื่อเด็กครูเขียนคำแล้วให้เด็กที่วาดภาพได้ดีมาวาดภาพประกอบคำส่วนเด็กอื่นให้ช่วยกันระบายสีภาพที่เพื่อนวาด
3. เด็กขีดเขียนเป็นภาพหรือสัญลักษณ์เรื่องคุณฟองนักแปร่งพิน โดยใช้ภาพจากนิทาน หรือภาพจากการประชาสัมพันธ์โครงการแปร่งพินหลังอาหารเป็นต้นแบบ

ขั้นสรุป

1. เด็ก ๆ เล่าถึงงานเขียนของตนพร้อมกับครูจุดบันทึกลงในงานเขียน

2. เด็กๆ เล่นในมุมการเขียน ซึ่งประกอบด้วยกระดาษขนาดต่างๆ สีเขียนขนาดใหญ่ สีไม้ บัตรอวยพร บัตรเชิญ ใบเสร็จต่างๆ หนังสือพิมพ์ หนังสือนิทาน เกมโดมิโน เกมภาพตัดต่อ เกมจัดหมวดหมู่ภาพกับสัญลักษณ์

สื่อ

- หนังสือนิทานเรื่องคุณฟองนักแปร่งฟัน
- กระดาษ สีเขียน สีไม้
- บัตรอวยพร บัตรเชิญ ใบเสร็จต่างๆ เกมโดมิโน เกมภาพตัดต่อ
- ภาพการประชาสัมพันธ์การแปรงฟันหลังอาหาร

ประเมินผล

จากงานเขียนของเด็ก โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง คุณฟองนักแปรงฟัน

ผู้แต่ง ชีวัน วิสาละ

สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก

คุณฟองเป็นนักแปรงฟัน
 คุณฟองตื่นนอนเช้าทุกวัน
 คุณฟองแปรงฟันพร้อมกับร้องเพลง
 “ฟันบนก็แปรงลงล่าง ฟันล่างก็แปรงขึ้นบน
 ฟันบนก็แปรงลงล่าง ฟันล่างก็แปรงขึ้นบน”
 แปรงเสร็จแล้ว ฟันขาวสะอาดดี
 คุณฟองออกจากบ้านทันที ไปแปรงฟันให้เพื่อนๆ
 เพื่อนตัวแรกของคุณฟองอยู่บนภูเขา
 เจ้าหมีตัวดำนอนหลับสบายอยู่ในถ้ำ
 คุณฟองไปถึง เจ้าหมียังไม่ตื่น
 ไม่ตื่นก็ไม่เป็นไร ไม่ตื่นก็แปรงฟันให้ได้
 คุณฟองแปรงฟันให้เจ้าหมี
 พร้อมกับร้องเพลงเบาๆ

“ฟันบนก็แปรงลงล่าง ฟันล่างก็แปรงขึ้นบน
ฟันบนก็แปรงลงล่าง ฟันล่างก็แปรงขึ้นบน”

จนฟันของเจ้าหมีขาวสะอาด
เจ้าหมีก็ยังไม่ตื่น
เพื่อนของคุณฟองสองตัวคอยอยู่ในน้ำ
คุณปลาฟันแหลมอ้าปากกรออยู่แล้ว
คุณฟองไปถึง จึงแปรงฟันให้ทันที
พร้อมกับร้องเพลงไปด้วย

“ฟันบนก็แปรงลงล่าง ฟันล่างก็แปรงขึ้นบน
ฟันบนก็แปรงลงล่าง ฟันล่างก็แปรงขึ้นบน”

จนฟันของคุณปลาทั้งสองตัวขาวสะอาด
คุณปลาทบอกว่า “ขอบใจ ขอบใจ”
คุณฟองบอกว่า “ไม่เป็นไร ไม่เป็นไร พรุ่งนี้จะมาแปรงให้อีกนะ”
เพื่อนของคุณฟองตัวใหญ่ อ้าปากใหญ่ๆ รออยู่
คุณฮิปโปนั้นเอง
คุณฟองไปถึง จึงแปรงฟันให้ทันที
พร้อมกับร้องเพลง

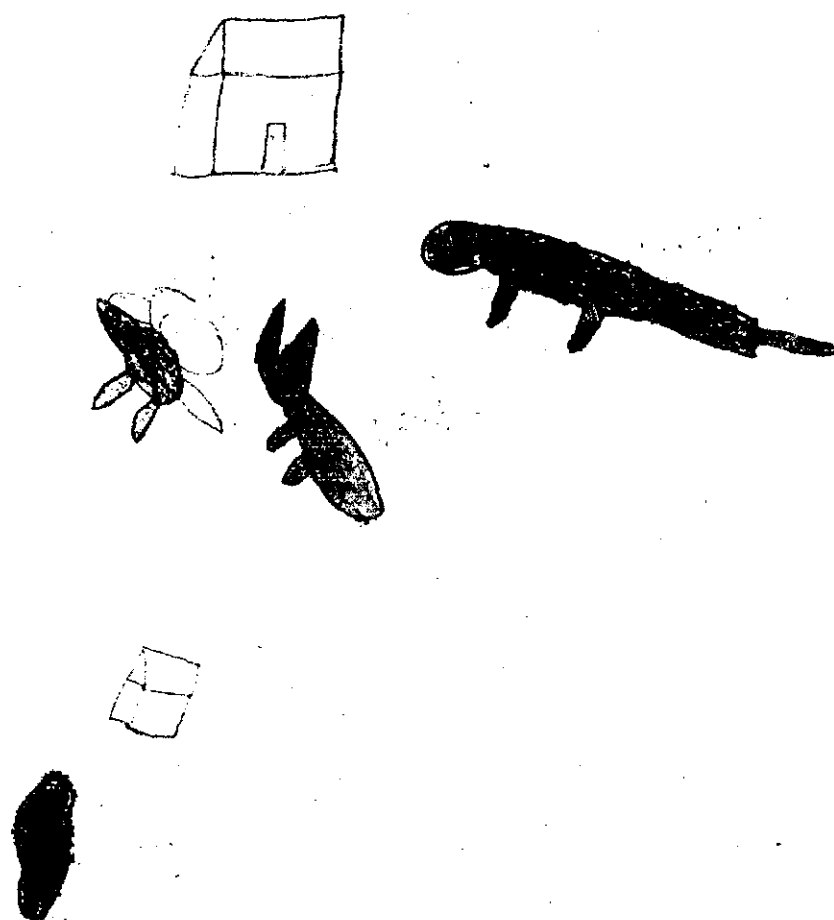
“ฟันบนก็แปรงลงล่าง ฟันล่างก็แปรงขึ้นบน
ฟันบนก็แปรงลงล่าง ฟันล่างก็แปรงขึ้นบน”

จนฟันของคุณฮิปโปขาวสะอาด
คุณฮิปโปบอกว่า “ขอบใจ ขอบใจ”
คุณฟองบอกว่า “ไม่เป็นไร ไม่เป็นไร พรุ่งนี้จะมาแปรงให้อีกนะ”
เพื่อนของคุณฟองตัวยาว อ้าปากกรออยู่
คุณจระเข้ นั้นเอง
คุณฟองไปถึง จึงแปรงฟันให้ที
พร้อมกับร้องเพลง

“ฟันบนก็แปรงลงล่าง ฟันล่างก็แปรงขึ้นบน
ฟันบนก็แปรงลงล่าง ฟันล่างก็แปรงขึ้นบน”

จนฟันของคุณจระเข้ขาวสะอาด
คุณจระเข้บอกว่า “ขอบใจ ขอบใจ”
คุณฟองบอกว่า “ไม่เป็นไร ไม่เป็นไร พรุ่งนี้จะมาแปรงให้อีกนะ”
เพื่อนตัวต่อไป คุณช้างตัวใหญ่ยืนคอยอยู่
คุณช้างบอกคุณฟองว่า

“คุณฟองไม่ต้องแปรงฟันให้ช้างหรอก
 เพราะช้างตัวใหญ่ แปรงฟันเองได้แล้ว”
 คุณฟองบอกว่า “ไม่ต้องแปรงฟัน ฉันดูงาให้ก็ได้”
 คุณฟองหยิบผ้ามาถูจากจนสะอาด
 คุณช้าง “ขอบใจ ขอบใจ”
 คุณฟองบอกว่า “ไม่เป็นไร ไม่เป็นไร พรุ่งนี้จะมาดูงาให้อีกนะ”
 คุณฟองแปรงฟันให้เพื่อนจนเหนื่อย
 พอกลับถึงบ้าน คุณฟองอาบน้ำ กินข้าว
 คุณฟองนั่งเล่นบนเตียง นอนเล่นบนเตียง
 แล้วก็เผลอหลับไป คุณฟองลืม...
 “ฟันบนก็แปรงลงล่าง ฟันล่างก็แปรงขึ้นบน
 ฟันบนก็แปรงลงล่าง ฟันล่างก็แปรงขึ้นบน”

ตัวอย่างงานเขียนของเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี
จากกิจกรรมวาดภาพนิทานเล่มโปรด สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 1

แผนการสอนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ครั้งที่ 2

วันที่ เดือน พ.ศ. เวลา

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย 6 ชั้น คือ ชั้นขีดเขียน ชั้นวาดภาพ แทนเขียน ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงาน ชั้นเขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์ ชั้นเขียนคล้ายตัวอักษร และชั้นเขียนลอกเลียนแบบ
2. เพื่อให้เด็กมีการพัฒนาการเขียนดังนี้
 - ขีดเขียน
 - วาดภาพแทนเขียน
 - เขียนตั้งชื่อผลงาน
 - เขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์
 - เขียนคล้ายตัวอักษร
 - เขียนลอกเลียนแบบ

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูทำเสียงร้องสัตว์ต่างๆ เช่น ไก่ เป็ด ห่าน แมว ฯลฯ ให้เด็กลทายว่าเป็นเสียงสัตว์อะไร

ขั้นกิจกรรม

1. ครูเล่านิทานเรื่องอีเล้งเค้งโค้ง โดยใช้หนังสือประกอบการเล่า
2. เด็กและครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องอีเล้งเค้งโค้งพร้อมกับครูเขียนคำที่เด็kbอกประมาณ 4-5 คำบนกระดานชาร์ต เมื่อเด็กครูเขียนคำแล้วให้เด็กที่วาดภาพได้ดีมาวาดภาพประกอบคำส่วนเด็กอื่นให้ช่วยกันระบายสีภาพที่เพื่อนวาด
3. เด็กขีดเขียนเป็นภาพหรือสัญลักษณ์เรื่องอีเล้งเค้งโค้ง และตั้งชื่อภาพ

ขั้นสรุป

1. เด็กๆ เล่าถึงงานเขียนของตนพร้อมกับครูจดบันทึกลงในงานเขียน
2. เด็กๆ เล่นในมุมการเขียน ซึ่งประกอบด้วยกระดานขนาดต่างๆ สีเทียนขนาดใหญ่ สีไม้ บัตรอวยพร บัตรเชิญ ใบเสร็จต่างๆ หนังสือพิมพ์ หนังสือนิทาน เกมโดมิโน เกมภาพตัดต่อ เกมจัดหมวดหมู่ภาพสัญลักษณ์

สื่อ

- หนังสือนิทานเรื่องอีเล้งเค้งโค้ง
- กระดาษ สีเทียน สีไม้
- บัตรอวยพร บัตรเชิญ ใบเสร็จต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ หนังสือนิทาน เกมโดมิโน เกม

ภาพตัดต่อ

ประเมินผล

จากงานเขียนของเด็ก โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง อีเล้งเค้งโค้ง

ผู้แต่ง ชีวัน วิสาสะ

สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก

มีห่านตัวหนึ่ง	หน้าบึ้งหน้าบูด
ไม่เอ่ยปากพูด	หน้าบูดทั้งวัน
แต่ห่านตัวนั้น	ส่งเสียงเป็นเพลง

อีเล้งเค้งโค้ง

ไปอ่านหนังสือ	เขาลือโฆษณา
เที่ยวสุดสัปดาห์	เชิญมาเมืองใหญ่
เจ้าห่านอยากไป	ส่งเสียงเป็นเพลง

อีเล้งเค้งโค้ง

เจ้าห่านแต่งตัว	ไม่มัวโอ้อวด
โบแดงสุดเท่	เก๋กว่าใครใคร
เจ้าห่านสุขใจ	ส่งเสียงเป็นเพลง

อีเล้งเค้งโค้ง

ขึ้นรถแน่นขนัด	อึดอัดเสียจัง
เครื่องยนต์ก็ดัง	นั่งมาแสนนาน
เจ้าห่านรำคาญ	ส่งเสียงเป็นเพลง

อีเล้งเค้งโค้ง

พบเห็นผู้คน สับสนวนวาย
 รถติดมากมาย ข้ายชวานากลัว
 เจ้าหน่วเวียนหัว ส่งเสียงเป็นเพลง

อีเล้งเค้งโค้ง

นี่หรือเมืองใหญ่ เหตุใดเลอะเทอะ
 ฝุ่นควันก็เยอะ เประะไปทุกแห่ง
 เจ้าหน่วอ่อนแรง ส่งเสียงเป็นเพลง

อีเล้งเค้งโค้ง

เจ้าหน่วเดินเที่ยว ลดเลี้ยวเสียจริง
 จึ่งถูกเจ้าลิง แย้งชิงกล้องไป
 เจ้าหน่วตกใจ ส่งเสียงเป็นเพลง

อีเล้งเค้งโค้ง

กลับบ้านดีกว่า ลาที่เมืองใหญ่
 บ้านเราสุขใจ ไร่รื่องรำคาญ
 เจ้าหน่วขึ้นบาน ส่งเสียงเป็นเพลง

อีเล้งเค้งโค้ง

ตัวอย่างงานเขียนของเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี
จากกิจกรรมวาดภาพนิทานเล่มโปรด สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 2

แผนการสอนการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ครั้งที่ 3

วันที่ เดือน พ.ศ. เวลา

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย 6 ชั้น คือ ชั้นขีดเขียน ชั้นวาดภาพ แทนเขียน ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงาน ชั้นเขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์ ชั้นเขียนคล้ายตัวอักษร และชั้นเขียนลอกเลียนแบบ
2. เพื่อให้เด็กมีการพัฒนาการเขียนดังนี้
 - ขีดเขียน
 - วาดภาพแทนเขียน
 - เขียนตั้งชื่อผลงาน
 - เขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์
 - เขียนคล้ายตัวอักษร
 - เขียนลอกเลียนแบบ

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

เด็กทำท่าทางประกอบคำคล้องจอง “เต่าตัวลายเดินย้ายโคลงเคลง”

ขั้นกิจกรรม

1. ครูเล่านิทานเรื่องกระต่ายกับเต่าโดยใช้หนังสือประกอบการเล่า ดังรายละเอียด
ในภาคผนวก
2. เด็กและครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องกระต่ายกับเต่า และให้เด็กได้แสดง
บทบาทสมมติ
3. เด็กและครูลำดับเรื่องกระต่ายกับเต่าเกี่ยวกับเรื่องพร้อมกับครูเขียนคำที่เด็กบอก
ประมาณ 4-5 คำบนกระดานชาร์ต เมื่อเด็กครูเขียนคำแล้วให้เด็กที่วาดภาพได้ตีมาวาด
ภาพประกอบคำ ส่วนเด็กอื่นให้ช่วยกันระบายสีภาพที่เพื่อนวาด
4. เด็กขีดเขียนเป็นภาพหรือสัญลักษณ์เรื่องกระต่ายกับเต่า และตั้งชื่อภาพ

ขั้นสรุป

1. เด็กๆ เล่าถึงงานเขียนของตนพร้อมกับครูจดบันทึกลงในงานเขียน
2. เด็กๆ เล่นในมุมการเขียน ซึ่งประกอบด้วยกระดานขนาดต่างๆ สีเทียน สีไม้ บัตร
อวยพร บัตรเชิญ ใบเสร็จต่างๆ หนังสือพิมพ์ หนังสือนิทาน เกมโดมิโน เกมภาพตัดต่อ เกมจัด
หมวดหมู่ภาพกับสัญลักษณ์

สื่อ

- หนังสือนิทานเรื่องกระต่ายกับเต่า
- กระดาษ สีเทียน สีไม้
- บัตรอวยพร บัตรเชิญ ใบเสร็จต่าง ๆ เกมโดมิโน เกมภาพตัดต่อ

ประเมินผล

จากงานเขียนของเด็ก โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการพัฒนาการเขียน

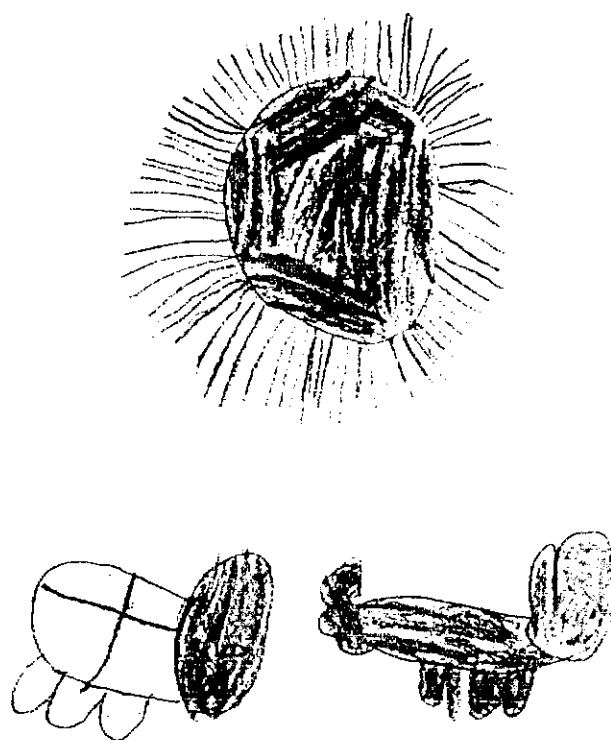
ภาคผนวก

นิทานเรื่อง กระต่ายกับเต่า

ผู้แต่ง ลาฟองเตน อรียา ไพบูรย์

แปล สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก

กระต่ายกับเต่าได้โต้เถียงกันว่าใครฉลาดกว่าใคร กระต่ายบอกว่าตนฉลาดกว่า เพราะตนวิ่งเร็วกว่า เต่าผู้แสนจะเชื่องช้า ช้าต้องแบกบ้านไว้บนหลังตลอดเวลาจะฉลาดกว่าเต่าได้อย่างไร แต่เต่าไม่เห็นด้วย จึงท้าประลองความเร็วกับกระต่าย “เราจะเริ่มต้นกันที่นี้ ข้ามเนินเขาข้ามรั้วไม้ ผ่านทุ่งแครอท และสิ้นสุดกันที่บริเวณซากเกวียนเก่า” กระต่ายประหลาดใจมาก แต่ก็รับคำท้าทันที “ฉันต้องชนะแน่นอน เรามาลองแข่งกันก็ได้” ขบวนการประลองความเร็วแพร่สะบัดไปอย่างรวดเร็ว ประดานกและสัตว์ป่าทุกตัวต่างมาชุมนุมกัน เพื่อเฝ้าดูการแข่งขัน “เต่าแทบไม่มีโอกาสชนะเลยนะ” สุนัขจึงจอกพุด “ฉันรอดูดีกว่า” นกฮูกบอก พ่อไก่เสนอตัวเป็นกรรมการ ณ จุดเริ่มต้นมีผู้ชมมากมายเฝ้าดูอยู่ตลอดทาง เมื่อทุกอย่างพร้อมแล้ว พ่อไก่จึงยัดตัวขึ้นเพื่อให้สัญญาณ “เอ้กอีเอ้กเอ้ก!” กระต่ายกระโดดผลุงออกไปในพริบตา ขณะที่เต่าค่อยๆ เยื้องย่างอย่างเชื่องช้า ไม่กี่นาทีต่อมา กระต่ายวิ่งข้ามเนินเขาไปจนถึงรั้วไม้ แล้วมองลงไปเบื้องล่างเต่ายังไม่ปรากฏแก่สายตา กระต่ายจึงหยุดพัก พลังและเล็มใบไม้อย่างเอร็ดอร่อย เต่ายังคงมุ่งหน้าเดินต่อไป โดยไม่ย่อท้อ จนกระทั่งถึงเนินเขา สำหรับเต่าแล้วการปีนเขาเป็นเรื่องหนักหนาสาหัสทีเดียว แต่เต่าก็มีนกน้อยนับสิบบินส่งเสียงเป็นกำลังใจให้ผ่านเลยไปได้ง่ายๆ กระต่ายแะกินแครอทอย่างเพลินเพลินจนกระทั่งอึดท้องและรู้สึกง่วงจึงเอนตัวลงหวังจะหลับสักงีบ ขณะเดียวกันเต่าเพิ่งคลานตัวมเตี้ยมมาถึงรั้วไม้ เตารู้สึกเหน็ดเหนื่อยจนแทบหมดแรงแต่ยังคงอดทน คืบคลานช้า ๆ กระทั่งในที่สุดเต่าจึงคลานมาถึงทุ่งแครอท และผ่านหน้ากระต่ายซึ่งกำลังหลับไปโดยที่กระต่ายไม่ทันรู้ตัว ทันใดนั้นเอง เมื่อกระต่ายตกใจตื่น และมองไปที่ซากเกวียนเก่า มันแทบไม่เชื่อสายตาตัวเอง เต่าได้ถึงเส้นชัยแล้ว!

ตัวอย่างงานเขียนของเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี
จากกิจกรรมวาดภาพนิทานเล่มโปรด สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 3

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสุชานันท์ สันติจิตรุ่งเรือง
วันเดือนปีเกิด	28 มิถุนายน 2500
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 83/41 หมู่ 13 ถนนคู่บอน แขวงคั่นนายาวเขตคั่นนายาว กรุงเทพฯ 10230
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2515	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวินิตศึกษา
พ.ศ. 2517	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย
พ.ศ. 2522	อบ. (ประวัติศาสตร์) มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2548	กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ